

Alexander Bushkov

Stalin. Ledový trůn

Velká plavba vyžaduje především velkou loď.

Co je navigátor bez lodi?

Muž bez práce.

И. В. Сталин

Předmluva

V Gruzii existuje stará a krásná legenda o králi orlů. Jmenuje se Orbi a žije kdesi vysoko v horách, nad průsmyky zahalenými věčnou mlhou, na nedobytných vrcholcích pokrytých sněhem, kam se ani lidé zvyklí na výšky nikdy nedostali. Málokdo ho viděl, a ti, kteří měli tu smůlu, se už nikdy nevrátili - orel Orbi není známý svou mírnou povahou a je tak velký, že jediným úderem svých drápů probodne koně i s jezdcem a smete je z úzké horské stezky do propasti.

Říká se také, že tam, mezi věčnými sněhy, v tajemné výšce, uprostřed věčného ticha, stojí jeho ledový trůn - za jasných dnů se třpytí ve slunci, je neskutečně průzračný, vyrobený z nejčistšího ledu, neznečištěný prachem z nížin. Za starých časů existovala opovážlivá knížata, která na svých rodových praporech zobrazovala ledový trůn krále orlů. Štěstí, štěstí, blahobyť a mír nepřinesl nikomu z nich; dávno se ztratila vzpomínka na ně i na jejich erby.

Gruzínský Stalin nemohl tuto legendu v dětství neslyšet. Jako mladík si však rozhodně nepředstavoval, že se jednou sám stane vládcem ledového trůnu.

Přesně tak. Trůn rudého panovníka byl Ledový trůn ze starých horských legend. Bez ohledu na zemi, dobu a trůn. Ten trůn, na který Stalin vystoupil dvě desetiletí po revoluci, byl možná v očích některých lidí krásný, lákavý a pohodlný, ale krutá pravda života byla taková: byl ledový. Šíří pronikavý chlad, smrtící pro slabé. A také pro silné. A to nikdy nepochopili ti, kteří se snažili zmocnit Stalinova trůnu. Ledový třpyt, záře slunce, hra duhových světél na průhledných fasetách trůnu fascinovaly a lákaly natolik, že aspiranti necítili smrtelný chlad, a když si vzpomněli, bylo už pozdě.

Nepochybuji o tom, že sám Stalin od samého počátku cítil pronikavý chlad vycházející z trůnu. A věděl, že Ledový trůn zabíjí.

Neměl však žádné východisko, žádnou možnost volby. Z cesty, na kterou se vydal, nebylo cesty zpět. A nebylo možné se zastavit. A už nebylo cesty zpět.

Jak již bylo mnohokrát řečeno, bylo by chybou redukovat vše na primitivní "touhu po moci". Je to mnohem složitější. Člověk neusiluje o absolutní moc kvůli ní samotné, ani kvůli zlatým řádům velikosti talíře, honosným titulům a tisícům lidí skloněných v pozemských poklonách. Ať se to někomu líbí, nebo ne, existují i jiné motivy.

Stejně jako v případě Stalina. Pro mě osobně není pochyb o tom, že jako jeden z vůdců revoluce, která rozhodujícím způsobem změnila systém, řád a způsob života, cítil vážnou odpovědnost za osud lodi, na jejímž můstku se ocitl. A navíc věřil, ne bezdůvodně, že to bude on, a ne někdo jiný, kdo bude schopen nastavit směr, stanovit směr, dosáhnout cíle. To byl důvod, to byl důvod. A všechno ostatní není nic víc než důsledek. Všechny velké úspěchy - a že jich bylo! - všechny hrozné zločiny - není před nimi úniku! - Všechny pramenily z prostého faktu, že Stalin cítil odpovědnost za zemi a byl přesvědčen, že dokáže udržet kormidlo na správné cestě.

Mnoho lidí si tuto jednoduchou pravdu stále neuvědomuje, ale moje kniha není pro ně...

První kapitola

Očista plamenem

1. První tání

Bohužel, pokud jde o Stalina, spousta lidí si nedovolí přemýšlet, pochopit vlastním rozumem jak osobnost vůdce, tak i krvavě těžkou dobu, v níž žil a pracoval. Masové vědomí má tendenci jít mnohem jednodušší, ale velmi nevhodnou cestou: mechanicky opakovat hotová, primitivní klišé, která do širokého oběhu vrhl 20. sjezd a osobně Chruščov. Mimochodem, "milý Nikita Sergejevič" kvůli chudobě fantazie a všeobecné ubohosti inteligence prakticky nic vlastního nevymyslel - prostě opět použil hotová klišé, která nevypustil nikdo jiný než Trockij a Goebbels (což bude přesvědčivě doloženo o něco později)...

Zde se například mlčky naznačuje, že Stalin se během svého nikterak krátkého života vůbec nezměnil. Nezměnil svůj charakter, postoj k lidem, názory na svět, události, teorie. A přesto je to hluboce špatně.

To prostě není pravda. Každý člověk, pokud není úplný hlupák, mění v průběhu let postupně své názory, charakter, názory, zvyky - protože stárne, stává se složitějším, získává zkušenosti, protože neustále dostává příval nových informací, protože se mu dějí různé události, které ho opět nutí ke změně...

Je to základní psychologie, že?

Ale v případě Stalina se na tyto základy jaksi zapomíná. Známký a kliše jsou v plné síle. A proto se všude objevují články a knihy, jejichž autoři svatě věří, jako by si Stalin v sedmnácti letech vytkl za úkol "dosáhnout obrovské moci" a celý jeho pozdější život a činy byly prý jen realizací této patologické touhy po trůnu...

A to je hluboce špatně. Už jen proto, že se vůbec nebere ohled na čas. Například prosinec sedmnáctého, červen osmnáctého a například březen devatenáctého jsou tři zcela odlišná historická období, která se od sebe liší jako nebe od země. V dobách, jako byla naše revoluce a občanská válka, se situace mění tak rychle jako obraz v kaleidoskopu - a nové se už nepodobá starému, minulé zkušenost (jen zkušenost z minulého týdne) už neplatí, před námi je naprostá nejistota a je třeba naléhavě improvizovat...

V prvním díle si troufám tvrdit, že jsem na konkrétních příkladech jasně a přesvědčivě ukázal, že Stalin byl od samého počátku vždy zastáncem umírněnosti. Že v každém kritickém bodě situace, nebo prostě když bylo třeba vyřešit naléhavý problém, byl autorem toho nejmírnějšího řešení, toho nejšetrnějšího.

Ale Stalin se měnil. Život ho k tomu donutil. Myslím, že můžeme docela spolehlivě vysledovat onen řetězec událostí a skutečností, které chtě nechtě přidaly do jeho povahy podezřivost, tvrdost, nedůvěru, drsnost... krutost, nazývejme věci pravými jmény. Mnoho klíčových epizod lze jasně a jednoznačně vysledovat...

Začneme tím, že bolševici byli podle mého hlubokého přesvědčení (aniž bych s nimi jakkoli sympatizoval) stále nositeli mnohem větší laskavosti než třeba představitelé některých bratrských revolučních stran. Pokusím se svou myšlenku objasnit.

Je směšné tvrdit, že bolševici nepraktikovali teror. Páni, to se jim povedlo! Ale zásadní rozdíl je v tom, že pro bolševiky to byla vedlejší činnost, mohu-li to tak říci. Protože ideologickým základem bolševiků byla snaha předat masám teorii. Vybavit masy touto teorií, aby se vědomě rozhodly pro přestavbu společnosti podle jejich, bolševické, představy.

Zatímco pro sociální revolucionáře nebo anarchisty-maximalisty byl teror cílem sám o sobě. Teorií se příliš nezabývali, veškerou energii věnovali střelbě a výbuchům. Bolševičtí partyzáni, kteří často plnili drobné úkoly, se nemohli rovnat Bojové organizaci SR...

Hlubokou podstatou bolševiků bylo "propagovat a přesvědčovat". Hlubokou podstatou sociálních revolucionářů a jim podobných je "střílet na vše, co se hýbe". To nelze popřít.

Teprve později, když museli improvizovat, když se objevily nové situace, které žádná teorie nepředpokládala, když začal boj, který nezapadal do rámce předchozích teoretických diskusí, se bolševici - a spolu s nimi i Stalin - rozzlobili. Na tomto vývoji událostí není nic nepochopitelného ani neobvyklého. Není to ani novinka. Ve Francii to bylo úplně stejné: začalo to krví a květinami a skončilo gilotinou. Přesně tak tomu bylo v případě ruského hnutí Narodnaja volja, které zpočátku upřímně věřilo, že stačí svrhnout samovládcu a vyhlásit nejrůznější svobody, aby se milionové masy lidí automaticky staly "bratry" naplněnými čistou láskou. Nejpodrobnější vzpomínky vůdců strany Narodnaja volja (včetně Morozova) tuto nevinou viru výslovně připomínají. Teprve později, když se ukázalo, že tato teorie je naprosto neslučitelná se životem, se myšlenky na dynamit, dýky a střelbu z revolveru vynořily jaksi nenápadně, samy od sebe...

Je pošetilé popírat, že bolševici, kteří se chopili moci, nejprve propustili své odpůrce, jako byl generál Krasnov, na čestné slovo...

Co tedy Stalina rozzlobilo?

Prvním impulsem byl bezpochyby proces s Romanem Malinovským, dlouholetým agentem bezpečnostního odboru. Pro ideologicky přesvědčené lidi (k nimž Stalin rozhodně patřil) to musel být velký šok, psychologická rána a zhroucení: ne z řadového funkcionáře, ale z jednoho ze starých stranických soudruhů, člena ústředního výboru blízkého Leninovi, se vyklubal primitivní udavač.

A není jediným významným...

Pak přišly události z poloviny dvacátých let: Leninova smrt, po níž následovala ostrá roztržka na nejvyšších místech, boj o vedení strany, o titul vůdce a nástupce. Pro člověka s idejemi je to opět šok: když bývalí spolupracovníci, zdánlivě pevně sjednocení svým přesvědčením a cíli, bojují na život a na smrt, jako zlatokopové flibbertariáni...

Na přelomu dvacátých a třicátých let se tento boj ještě více vyostřil. Ať se člověk ukolébává vzpomínkami na minulou jednotu, na společné ideály, život jasně ukazuje: nikomu nelze věřit. Stalin věřil, že Bucharin - jeho upřímný přítel, který není schopen podlosti, a "přítel" mezitím s vyhrnutým límcem proklouzl ke Stalinovým odpůrcům a diskutoval s nimi jako rovný s rovným, jak svrhnout Kobu do pekla. A dokonce i jeho žena Nadia, nejbližší osoba, se přiklonila na stranu odpůrců...

Cože, takový podělaný překvapení neudělá člověka tvrdším a podezíravějším? Dobře, dobře.

A i později, když se objevily informace o spiknutí na nejvyšších místech strany, armády a státního aparátu...

Stručně řečeno, Stalin zpočátku vůbec nebyl krutý. Život ho donutil...

Přesto se až do jisté doby snažil zůstat umírněný, nikoliv násilnický. Dlouho bylo známo, že v polovině třicátých let byl Bucharin (spolu se svou mladou ženou!) vyslán Ústředním výborem do Evropy, aby tam získal archiv Karla Marxe. Už nějakou dobu se nemohu zbavit přesvědčení, že Stalin tímto způsobem vytlačuje nevěrného přítele Bucharina ze země. Že to byla jednoznačná narážka: co se to taháš, ty blázne! Máš svou ženu, jsi volný! Neopovažuj se vrátit!

Ale pokud to byla narážka, Bucharin ji nepochopil...

Ještě v šestatřicátém roce, kdy už dávno zuřily otevřené boje se stranickou opozicí, kdy ke Stalinovi proniklo dost informací o spiknutí, přesto pečlivě připravoval tání.

Ano, je to tak. Tání. První z nich. Obecně se s lehkou rukou Ehrenburga uznává, že tání nastalo nejdříve po Stalinově smrti. Omlouvám se, ale je to nesmysl. Úplně první tání přinesl šestatřicátý rok, Stalinova ústava, Stalinův projekt všeobecných, rovných a tajných voleb.

Dovolte mi, abych vám připomněl, jak se věci mají. Nejprve byla přijata řada opatření k obnovení právního státu a odstranění excesů posledních let. Tuto kampaň nezačal nikdo jiný než Andrej Januarjevič Vyšinskij, nový prokurátor SSSR, který byl zcela neprávem uznán za "kata". Nejprve byly přezkoumány případy mnoha společensky cizích živlů vyhoštěných z Leningradu po zavraždění Kirova - a poměrně dost lidí bylo rehabilitováno.

Poté Vyšinskij prosadil v politbyru (nepochybně na Stalinův popud) tzv. dekret o vymazání trestních záznamů kolchozníků, kteří byli potlačeni podle nechvalně známého "zákonu tří bodáků". Během sedmi měsíců bylo téměř osm set tisíc lidí zbaveno záznamů v trestním rejstříku a jejich práva byla ze dne na den obnovena. Kozáci pak byli vyřazeni z kategorie "vyvlastněných".

Pro nás je dnes těžké si představit, co tehdy znamenalo být v kategorii "deprivant". "Znevýhodněná osoba" není jen osoba zbavená práva volit ve volbách. Je to ubožák třetí nebo čtvrté kategorie: nemá žádná práva, jeho děti nemají žádná práva a je nemožné získat slušnou práci, natož jít na univerzitu...

A tak byli rehabilitováni - statisíce lidí. Tím se z nich stali plnoprávní občané. Nebylo to tání? Tím však Vyšinskij neskončil. V létě 1936 schválilo politbyro jeho návrh výnosu "O postupu při zatýkání. Nyní mohli příslušníci NKVD zatýkat ve všech případech bez výjimky pouze se souhlasem prokurátora. K zatčení konkrétního odborníka bylo navíc nutné povolení příslušného komisaře. Ve srovnání s fenomenální lehkostí, s jakou "orgány" dokázaly zatknout téměř každého, kdo jim padl do oka, to byl obrovský krok vpřed.

Obecně je Vyšinskij další bezelstně odcizenou postavou. Když někoho v noci vzbudíte a připomenete mu toto příjmení, téměř každý bez váhání vykřikne:

- Ano, vzpomínám si! Ten, který řekl, že přiznání je královnou důkazů!

Nic takového neexistuje. Chcete si přečíst původní slova Vyšinského, která našla E. Prudniková?

"Ve starověku, v době, kdy v řízení převládala teorie tzv. zákonných (formálních) důkazů, byl význam doznání obžalovaného či obviněného přeceňován do té míry, že vina obžalovaného byla považována za neměnnou, nezpochybnitelnou pravdu, i když toto doznání z něj bylo vylákáno mučením, což byl tehdy téměř jediný procesní důkaz, v každém případě považovaný za důkaz nejzávažnější, za "královnu důkazů"... Tato zásada je dokonalá.

Jak vidíme, Vyšinskij napsal a řekl pravý opak toho, co se mu připisuje! To byl mimochodem i případ "známého" Leninova výroku, že "každý kuchař je schopen řídit stát". Ve skutečnosti Lenin prostě vyzýval k vytvoření takových podmínek vzdělávání a výchovy, v nichž by se každá děvka mohla podílet na řízení státu! Velký rozdíl, že?!

V roce 1936 se tak statisíce lidí staly plnoprávními občany a byly zbaveny předchozích omezení. A Stalin pokračoval dál. Někomu se to může zdát divoké, neuvěřitelné - ale ještě téhož roku připravil návrh voleb, podle něhož by každý volební lístek obsahoval několik kandidátů, navržených nejen stranickými buňkami, ale i veřejnými organizacemi, shromážděním nestraníků!

Vzor takového bulletinu je uveden v příloze. Před několika lety ji v archivech objevil doktor historie J. N. Žukov - a dosud nebyly vysloveny žádné jasné pochybnosti o pravosti dokumentu. Tři kandidáti - z nichž pouze jeden byl navržen okresním výborem. Hlasování je tajné a volič má plnou možnost vyškrtnout ty, kteří jsou nežádoucí.

Pokud to nejsou demokratické volby, pak mi vysvětlete, co se tedy považuje za demokracii!

Plénium Ústředního výboru Vsesvazové komunistické strany (bolševiků), které se konalo v únoru 1937, přímo nasměrovalo stranickou elitu k nové době. A. A. Ždanov se ve své obsáhlé zprávě vyjádřil zcela jednoznačně:

"Nový volební systém ... dá silný impuls ke zlepšení práce sovětských orgánů, k odstranění byrokratických orgánů, k odstranění byrokratických nedostatků a zvráceností v práci našich sovětských organizací. A tyto nedostatky jsou, jak víte, velmi podstatné. Naše stranické orgány musí být připraveny na volební boj...".

Pokračoval, že tyto volby budou vážnou, nevážnou zkouškou sovětských pracujících, protože tajné hlasování dává dostatek příležitostí odvrátit od mas nežádoucí a nepohodlné kandidáty; že stranické orgány mají povinnost odlišit takovou kritiku od nepřátelské činnosti, že k nestraníkům je třeba přistupovat se vši podporou a pozorností, protože, jemně řečeno, několikanásobně převyšují počet členů strany.

Ve Ždanovově zprávě byly veřejně vyhlášeny pojmy "vnitrostranická demokracie", "demokratický centralismus" a "demokratické volby". A byly vzneseny požadavky: zakázat "nominaci" kandidátů bez voleb, zakázat hlasování na "kandidátních listinách" na stranických schůzích, zajistit

"neomezené právo členů strany na odvolání z nominovaných kandidátů a neomezené právo kritizovat tyto kandidáty". Poslední věta se týkala výhradně volby čistě stranických orgánů, kde už dávno není ani stopy po demokracii. Jak je však vidět, na všeobecné volby do sovětských orgánů se nezapomnělo. Stalin a jeho lid požadují demokracii!

A jak na Ždanovovu zprávu reagují straniční velmoži shromáždění na plénu, první tajemníci oblastních a krajských výborů a ústředních výborů národních komunistických stran?

A nechali si to všechno projít kolem uší! Protože takové inovace vůbec nejsou po chuti těm samým "starým leninským gardistům", které Stalin ještě nezničil, ale kteří právě sedí na plénu v celé své velikosti a slávě... Protože vychvalovaní "leninští gardisté" jsou sbírkou drobných satrapů, kteří kategoricky nesouhlasí jak s takovou rozbujelou demokracií, tak s nutností dodržovat jakékoliv zákony. Jsou zvyklí žít ve svých lénech jako malí carové, kteří sami rozhodují o životě a smrti... Dvacet let šéf sovětské justice soudruh Krylenko, kat, doslova dostává záchvat hysterie, kdykoli se doslechne o jakýchkoli psaných zákonech. Ostatní nejsou o nic lepší...

Debata o Ždanovově zprávě byla téměř zmařena. Navzdory Stalinovým přímým výzvám k seriózní a podrobné diskusi o reformách se stará garda s paranoidní vytrvalostí obracela k příjemnějším a srozumitelnějším tématům: teror, teror, teror! Jaké zatracené reformy?! Existují naléhavější úkoly: porazit skrytého nepřítele, spálit, chytit, odhalit! Lidoví komisaři, první tajemníci mluví o tomtéž: jak vášnivě a obšírně odhalují nepřátele lidu, jak hodlají tuto kampaň pozvednout do kosmických výšin...

Stalin ztrácí trpělivost. Když na pódium přijde další řečník, aniž by počkal, až otevře ústa, ironicky prohodí:

- Byli identifikováni všichni nepřátelé, nebo jich je více?

Řečník (první tajemník Sverdlovského oblastního výboru Kabakov, další budoucí "nevinná oběť stalinského teroru") si nechal ujít ironii a ze zvyku potíral skutečnost, že volební aktivita mas je pro vaši informaci "často využívána nepřátelskými živly ke kontrarevoluční práci".

Jsou nevyhléditelné! Oni to prostě jinak neumějí! Nechtějí reformy, nechtějí tajnou volbu, nechtějí více než jednoho kandidáta na volebním lístku. S pěnou u huby hájí starý systém, kde není demokracie, ale jen "bojarská vůle"...

Molotov je na tribuně. Říká rozumné, rozumné věci: je třeba identifikovat skutečné nepřátele a škůdce (a ti, jak jsme viděli, ve skutečnosti existují! - A. B.), a ne špinit všechny "kapitány výroby" bez výjimky; musíme se konečně naučit rozlišovat viníky od nevinných; musíme reformovat přebujelou byrokracii; musíme hodnotit lidi podle jejich obchodních kvalit a nestavět na roveň chyby z minulosti...

A bojaři - všichni o tomtéž: Hledat a chytat nepřátele se vší horlivostí! Hlouběji vymýtit, více vysadit!

Ti se pro změnu nadšeně a hlasitě začínají topit navzájem: Kudrjavcev Postyševa, Andrejev Šeboldajeva, Polonskij Švernika, Chruščov Jakovleva. Molotov to nevydrží a otevřeně promluví:

- Při poslechu řečníků bylo několikrát možné dojít k závěru, že naše rezoluce a zprávy prošly řečníkům kolem uší...

Trefa do černého! Nejenže prošli - oni pískali... Většina z těch, kteří se sešli v sále, neumí pracovat ani reformovat. Ale jsou skvělí v chytání a identifikaci nepřátel, milují tuto činnost a nedokážou si bez ní představit život...

Stručně řečeno, nebyl to "tyran Stalin", ale "stará stranická garda", kdo vládl na únorovém plénu, které pohřbilo všechny pokusy o demokratické tání. O vícekandidátkách se už nemluvalo: reformní plány byly nemilosrdně vykastrovány a omezily se pouze na to, že kandidáty ve volbách budou "společně" navrhopvat komunisté a nestraniční. Na každém hlasovacím lístku by byl jeden kandidát - aby se zabránilo obtěžování. A k tomu všemu ještě další slovíčkaření o nutnosti identifikovat masy zakořeněných nepřátel...

Konec krátkého tání. Stalin svůj reformní blok nikdy neprosadil.

Je pravda, že na plénu pronesl několik pozoruhodných slov:

- Stranické organizace budou zbaveny své hospodářské činnosti, i když se tak nestane okamžitě. Bude to chvíli trvat. Je třeba obsadit orgány zemědělství, dát tam ty nejlepší lidi. Průmysl je pevněji stavěný a jeho orgány vám nedovolí je vyměnit. A to je velmi dobře. Musíme se naučit bolševické metodě vedení sovětských, ekonomických orgánů: nenahrazovat je, neodosobňovat je, ale pomáhat jim, posilovat je a vést je jejich prostřednictvím, ne mimo ně.

Vedení strany je tehdy nepochybně vnímalo jako pasé, jakousi povinnou deklaraci, jakési povinné hláskování. A marně. K těmto stalinským slovům se ještě nejednou vrátíme. Byl to totiž promyšlený a důsledný program, který se začal poměrně brzy realizovat...

2. Hlasy minulosti

Mezitím se již naplno rozběhlo zatýkání...

Rusko je jedinou zemí, kde se výpovědím vyšetřovaných vůbec nevěří, a to ani mně, tak chytrému, jak jsem. Na 20. sjezdu Chruščov podprahově nařídil, aby všechna obvinění byla považována za "falešná", všechna svědectví za "překonaná", všechna přiznání za "vynucená" a nemající nic společného se skutečností. Od té doby se mělo za to, že "leninská garda" za prvé nemá vlastní názory, vůli, touhy a přání, slepě poslouchá

Stalinovy pokyny na způsob cvičeného pokusného králíka; za druhé nikdy v životě nepodnikla žádnou akci proti vedení země a zejména Stalinovi, proti zavedenému řádu vlády..." (s. 1).

Dovolte mi, abych tomu nevěřil. Především proto, že, jak už bylo mnohokrát zdůrazněno a zopakováno, nejde o malé, primitivní lidi, ale o osobnosti - jasné, velké, originální, svévolné, zvyklé popravovat a odpouštět, samovládnout nad miliony lidí. Takoví lidé by si před Stalinem - který byl považován za "prvního mezi rovnými" - prostě nehráli na cvičené psy. Stejná logika, která v dřívějších dobách poháněla středověké barony, zde plně fungovala: každý šlechtic byl na svém hradě králem, a pokud se jeho majestátu zdálo, že je příliš svévolný, nebylo hříchem ho uškrtit...

Nějakým nevysvětlitelným zvratem logiky a uvažování nepovažujeme zmíněné baronské spiklence za nevinné oběti, ale rudým vévodům jaksi upíráme inteligenci, odhodlání a vůli...

Na tomto světě není nic nového. Je to klasické spiknutí titulované šlechty proti energickému králi, které už Evropu nudí svou všedností...

Nebyli nevinní. Hráli divadlo!

Tento závěr se nabízí sám, pokud přijmeme jeden jediný předpoklad: uznat svědectví, která jsou k dispozici ve vyšetřovacích spisech (nebo alespoň některá z nich), nikoli jako "vymyšlené lži" nebo "řeči vyšetřovatelů", ale jako odraz skutečných spiknutí...

V únoru 1936 hlásil Molčanov, šéf tajně-politického oddělení NKVD, Jagodovi: "Nové vyšetřovací materiály odhalují tendenci trockistů obnovit podzemní organizaci na principu řetězového propojení v malých skupinách. Nebylo to určeno pro propagandu zaměřenou na masy, ale pod rouškou "přísně tajné" leželo na stole několika lidí. Pravda, Jagoda i Molčanov byli až po krk zapleteni do jiného spiknutí, čistě enkavedistického, ale to je detail...

Stalinovi odpůrci byli v akci! A nebyly to jen přípravy - stačí zmínit, že trockistickou síť v zemi nevytvořil nikdo jiný než starý bolševik Ivan Nikitič Smirnov, eso a vlk tajné války ještě z dob občanské války, člověk, který úspěšně připravil a realizoval četná povstání v kolčakovském týlu, který na území obsazeném bělogvardějci vytvořil velmi rozsáhlou a spolehlivou zpravodajskou síť. Nyní se stejnou profesionalitou a dovedností vytvářel antistalinistické podzemí. Nakonec byl zatčen a odsouzen.

Bylo by lákavé prohlásit jeho svědectví za "překonané". Tomu brání dvě velmi závažné okolnosti. Za prvé, z Trockého archivů, které se dochovaly v zahraničí, jednoznačně vyplývá, že Smirnov byl duší trockistického podzemí a vložil do tohoto podniku mnoho práce. A za druhé, nikdo jiný než Smirnovova manželka Safonovová napsala po 20. sjezdu dlouhý dopis Chruščovovi, v němž přiznala, že mnohé z toho, z čeho byl její manžel a jeho společníci obviněni, si vyšetřovatelé nevymysleli, ale skutečně existuje. Nakonec v roce 1933, kdy Smirnov podával rozsáhlé svědectví NKVD, se prominentních opozičníků ještě nikdo nedotkl...

Jak bylo uvedeno v prvním díle, Stalin byl po Tomského sebevraždě podle dopisu, který mu zanechal její manžel, informován Tomského manželkou, že Jagoda připravuje spolu s Tomským spiknutí. Nikdo ji nezatkul, ani ji "nevyrazil" žádné padělky.

Pjatakov při výslechu přiznal, že Trockij orientoval své stoupence v SSSR na porážku země v nadcházející válce - protože vojenská porážka by v armádě a v zemi vytvořila podmínky nezbytné pro návrat Trockého k moci.

Vysvětlíte mi, co je na tom tak neobvyklého! To je přímé opakování sedmnáctého roku, kdy Lenin a tentýž Trockij připravovali vojenskou porážku carismu, aby se dostali k moci. To je vše...

Nic neobvyklého není ani ve svědectví manželky maršála Jegorova o Tuchačevském. To by se vám nelíbilo?

"Tuchačevskij byl aristokrat s modrou krví, vždy veselý, vždy v kruhu dam, sjednocoval vojenskou skupinu, šel přímo k cíli, aniž by se ohýbal, aniž by skrýval svou nechuť k vedení. Celý tento houf neuznaných talentů se dral na vrchol, nevybíravě volil prostředky a způsoby, jak toho dosáhnout. Fungovalo všechno: lichocení, dvojsmyslnost a neskrývaná podřízenost; ale jejich ambice byly uznány, nebyly potlačeny, byly zatčeny, odstrčeny, rozhořčeny, a právě tato zloba prosakovala zde v salonech, v kruhu vlastních lidí. To vše bylo viditelné pouhým okem..."

Co je na tom neobvyklého? Vezměte prosím na vědomí, že se nejedná o Tuchačevského a spol., kteří "prodávají tajemství Abwehru". Před námi je přesný, psychologicky autentický portrét skupiny kariéristů, kteří jsou nespokojeni se svým postavením a v zájmu vlastního blahobytu jsou připraveni provést státní převrat. Poprvé v dějinách lidstva, co?

Podrobněji se Tuchačevského životu budeme věnovat později. Prozatím se podívejme na vyprávění Jegorovové o jejím vlastním manželovi: "...dvojí život, dvojí život, který vedl Jegorov a jeho nejbližší. Navenek se tvářili jako velitelé Rudé armády, ale ve skutečnosti to byli přímo bělogvardějci. Zatím byli s Rudou armádou, ale jejich duše byla na druhé straně zákopů, v táboře nepřitele... Ptal jsem se Alexandra Iljiče, proč se navzdory své zdánlivé blízkosti ke Stalinovi a členství v komunistické straně chová jako antisovětský člověk. Jegorov pak řekl, že on a jeho přátelé zůstali důstojníky, tedy lidmi, kteří se nemohli smířit se sovětskou mocí..."

Tady by propukl ušlechtilý hněv, který by se jako vlna zvedl proti těm vypatlaným vyšetřovatelům, kteří tu ubohou ženu donutili podepsat její bludné výmysly. Překážkou je vzpomínka na události, které se odehrály před sto padesáti lety na druhém konci Evropy, ve Francii. Kdysi dávno bylo několik mladých důstojníků, kteří sloužili revoluci s nadšením a oddaností. Na shromážděních pronášeli ty nejopravdovější revoluční projevy o rovnosti, bratrství a svobodě, v čele pluků a divizí zabíjeli nepřátele revoluce... a pak to nějak nenápadně dopadlo tak, že tito mladí lidé zlikvidovali všechny a všechny revoluční pořádky a jeden z nich, jménem Napoleon Bonaparte, se stal císařem a ostatní maršály, vévody a knížaty. Tak tady to máte...

Roztomilá bohémská hvězdička, slavná Lilya Brik, která byla svého času manželkou slavného Primakova, zanechala pozoruhodnou vzpomínku...

"Celý šestatřicátý rok jsem žil v Leningradě. A čím dál jsem byl, tím víc jsem si všimal, že vojáci chodí večer k Primakovovi domů, zamykají se v jeho kanceláři a sedí dlouho do noci. Že by opravdu chtěli svrhnout tyrana? Hrozně je, že jsem chvíli věřil, že jde skutečně o spiknutí, že jde o nějakou velkou intriku a že Vitalij je do ní zapletený. Koneckonců, stále jsem slyšel: "Ten ngramotný Vorošilov" nebo "ten hlupák Budenský" nerozumí ničemu. Slyšel jsem řeči o Stalinovi a Kirovovi, o tom, o kolik je Kirov výš, a říkal jsem si, jestli se opravdu něco děje, ale do hovoru jsem se nevměšoval.

No, o "ngramotných" Vorošilov - o něco později. Mezitím...

Vzpomínka Lilie Brik nápadně připomíná zvláštní epizodu z procesu s Tuchačevským a jeho spolubojovníky. Předseda soudu Ulrich položil Primakovovi následující otázku: "S jakými silami jste počítal? Koneckonců, tanková brigáda vás nesledovala. Zverboval jste pouze velitele brigády?".

Primakov mlčel...

Velmi zajímavá otázka! Celý jeho obsah, celá jeho konstrukce, všechny jeho formulace naznačují, že Primakov podnikl nějakou akci - i když skončila neúspěšně. Koneckonců, pokud se řekne: tanková brigáda vás nenásledovala, pak existuje pouze jedno vysvětlení této věty a nepřipouští žádný dvojí výklad. To může znamenat jen to, že Primakov se přesto pokusil pro některé akce shromáždit tankovou brigádu, ale tankisté ho nepodpořili. Jediný člověk, velitel brigády, byl nějak zapojen. Jiný výklad zde prostě není...

Mimochodem, rok předtím agentka NKVD Zajončkovská, dcera bývalého carského generála, hlásila svým nadřízeným, že podle informací, které dostala, šéf mechanizovaných motorizovaných jednotek Rudé armády Chalepskij vytváří v podřízených jednotkách "Tuchačevského linii"...

Iniciátoři "palácového převratu", kteří měli v úmyslu obsadit Kreml a zatknout Stalina, prominentní člen strany Enukidze a kremelský velitel Peterson bezprostředně po svém zatčení vypovídali vyšetřovatelům naprosto shodně - Enukidze v Charkově a Peterson v Kyjevě. Navíc poskytovali velmi důvěrné informace o umístění prostor v Kremlu a o bezpečnostním systému Kremlu! Takové informace jsou a stále jsou jedním z přísně chráněných státních tajemství. Proto nelze předpokládat, že si kyjevští a charkovští vyšetřovatelé "vyměňovali" důkazy: šlo o tajemství, která běžní vyšetřovatelé vůbec neměli znát a už vůbec neměli vyjíždět mimo Kreml!

Již několikrát zmiňovaný Bulanov, jeden z blízkých Jagodovi, řekl při výslechu o náčelníkovi následující:

"Měl Hitlera rád, říkal, že jeho kniha Můj boj opravdu stojí za to... Zdůrazňoval, že Hitler se z poddůstojníků dostal do takových mužů... Říkal, že by neměl Bucharina horšího než Goebbelse... On, předseda Sovětu, s tajemníkem jako Goebbels a s ústředním výborem, který by mu byl zcela poslušný, by vládl, jak by chtěl..."

Opět nic neobvyklého. Žádné známky morbidní představivosti "vyšetřovatelů s kostnatou hlavou". Cynické úvahy dalšího bonapartisty, který chce provést převrat ne proto, že mu zahraniční rozvědka slíbila pytel peněz, ale proto, aby se stal skutečným pánem a mohl žít bez ohledu na komunistická dogmata...

Symptomatické je, že první výsledky Jagody se vůbec netýkal spiknutí, ale činnosti ředitele družstva NKVD Lurieho, který, jak se ukázalo, během svých častých cest do zahraničí vyvážel ze SSSR značné množství diamantů a někomu je prodával. Já, zralý cynik, se domnívám, že pracoval pro Jagodu. Romantici mají právo myslet si něco jiného...

Bucharin při vyšetřování podrobně vyprávěl, že z Trockého iniciativy vypracovalo "podzemí" již zmíněný plán na porážku Sovětského svazu ve válce. Trockij po porážce navrhoval dát Německu Ukrajinu, Japonsku Dálný východ a pak, "když se posílí"... vyvolat v Německu revoluci a "vrátit vše se ziskem".

Opakuji to znovu a znovu: jedná se o pouhé opakování Brestlitevské mírové dohody, kterou vymysleli stejní lidé!

Lstivý Bucharin však hodlal zabít spoustu much jednou ranou. Od samého počátku měl v úmyslu Němce zmást: "Počítali jsme s tím, že Němce oklameme, a tento požadavek (na transfer Ukrajiny. - A.B.) nebude splněn. Kromě toho měl v úmyslu po porážce postavit před soud a popravit několik vojáků, aby "vyřešil problém bonapartismu".

Ach, Nikolaj Ivanovič to neměl tak jednoduché... Nepochybně se on a jeho skupina vážně obávali svých vojenských kompliců, oprávněně tušili, že v případě úspěšného převratu by si generálové jako Tuchačevskij a Primakov, kteří měli skutečnou moc, mohli položit rozumnou otázku: Na co jim teď, sakra, je tahle banda civilních žvanilů! A proto se generálové museli stát hlavními viníky plánované porážky a rychle se opřít o zeď... Podle vlastního, již zmíněného výroku Kolji Balabolkina: "V revoluci vítězí ten, kdo první rozbije lebku druhému".

(Pro pikantnost, abychom ukázali fantasmagoričnost tehdejšího života, stojí za zmínku, že v roce 1930 byla odhalena rolnická organizace "Pravý oportunismus", která agitovala ve prospěch... Falešného Bucharina! Samozřejmě, že v neklidné době se bez podvodníků neobejdeme, to není jen domácí tendence...)

Při zatýkání se znovu a znovu objevovaly staré hříchy. Po svém zatčení byl Pavel Dybenko také obviněn, že byl v roce 1915 naverbován do oddělení Ochrany a že zradil bolševiky četníkům. Samozřejmě, že si to vyšetřovatelé mohli také vymyslet, ale přesto bychom takovou možnost neměli hned zavrhnout a prohlašovat ji za záměrný nesmysl. Po tom všem, co už víme o agentech četnictva v řadách nejružnějších revolučních hnutí, by to bylo přinejmenším nerozvážené...

Zvláště když si vzpomeneme, jaké hříchy měl na svědomí například vysoce postavený vojenský generál Todorski. V roce 1918, kdy velel 5. sibiřskému sboru, se vzdal Němcům a byl jmenován velitelem posádky v Kremenci. Vydával proto hrozivé rozkazy, v nichž hrozil popravou za nedbalé plnění

německých okupačních nařízení. Jeden z "rehabilitátorů" bez mrknutí oka píše, že se Todorskij za tyto rozkazy "styděl". Zrudl, asi jako gymnazistka. Vskutku maličkost - jen se přidat k okupantům a sloužit jim jako něco na způsob policisty... Roztomilé žertíky!

Tato temná místa v Todorského životopise samozřejmě neznamení, že by byl připraven automaticky se připojit k jakémukoli spiknutí proti Stalinovi. Něco nám ale říkají - především to, že dospělý muž, policista, byl natolik labilní, že se v tichosti dal na policejní službu kvůli nedávnému nepříteli. V době, kdy jiní, připomínám, organizovali odpor proti těmto teutonským vetřelcům a vedli proti nim (zatím) partyzánskou válku. Je jistý důvod označit Todorského za klasického soupeřníka: vzhledem k životním okolnostem mohou takoví lidé po určitou dobu sloužit určité síle... ale jaká je záruka, že až se situace změní, nebudou opět projevovat stejnou duševní rozkolísanost?

Zde je další zajímavý životopis. Alexandr Georgijevič Lignau, bývalý generálmajor carské armády. V roce 1918 působil jako náměstek ministra války v loutkové vládě hejtmana Skoropadského na Ukrajině. Červenec 1919 až leden 1920. - Pracoval pro Kolčaka, velitele zásobování 1. sibiřské armády. Na obou místech se ocitl nikoli náhodou, ale z vlastního přesvědčení, jak sám dosvědčil: "Po říjnovém převratu, považujíc bolševický režim za pro mne nepřijatelný, odzbrojil jsem svou divizi a zůstáváje věrný svému monarchistickému přesvědčení, vstoupil jsem do vlády hejtmana Skoropadského jako náměstek ministra války, neboť monarchistické tendence na Ukrajině byly v té době nejzřetelnější. Po pádu Skoropadského jsem pracoval pro Kolčaka a viděl jsem v jeho snahách budoucí realizaci monarchistického principu.

Po Kolčakově porážce se Lignau nějakým zázrakem objevil jako učitel v Rudé armádě. Mechanismus této metamorfózy přesvědčeného monarchisty mi není jasný a nepodařilo se mi najít žádné další informace. Víme však, že v roce 1921 napsal náš hrdina svému bývalému kolegovi, který se stal generálem v armádě nezávislého Lotyšska, žádost o ochranu a pomoc při vstupu do armády (není jasné, jak by se to dalo skloubit s jeho monarchistickým přesvědčením).

Lotyšskému generálovi to vcelku nevadilo, ale Lignau se do Lotyšska nepřestěhoval z čistě domácích důvodů: jeho žena tam s ním nechtěla jet. S těžkým srdcem zůstal v SSSR a pokračoval ve výuce. V roce 1931 byl poprvé zatčen za spoluúčast v podzemní důstojnické organizaci, odseděl si několik let, vrátil se k práci vojenského učitele a v roce 1937 byl definitivně vyhozen...

Předpokládejme, že skutečně nebyl špiónem, jak řekl během vyšetřování. Ale přesto, ruku na srdce: nemyslíte si, že člověk s takovým životopisem je prostě nespolehlivý? A v té neklidné době nebylo možné si dopřát luxus, aby se v řadách Rudé armády udržel takový chmurný předmět? Protože bylo nutné zbavit se nespolehlivých a nejasných - i když obviněním ze špiónáže, které vůbec neodpovídalo pravdě...

To je další aspekt problému, který jsme přehlédli; v období před velkou válkou proběhla čistka. Nejistí, podezřelí a nespolehliví lidé byli zlikvidováni. Zbavovali se otřesených, podezřelých, nespolehlivých a

nespolehlivých metodami, které se nám dnes právem zdají nepřijatelné, nespravedlivé a příliš kruté, ale každá doba má svá kritéria a metody...

Vezměme si například kulturní a demokratickou Francii. Během první světové války bylo v Paříži bez soudu zatčeno několik stovek zločinců, o nichž bylo z operativních záznamů známo, že se jedná o recidivisty. Byli odvedeni do jedné z pevností, zahnáni do příkopu a postřeleni... V dnešní Francii není možná ani stín takové čistky, ale tehdy byla jiná doba, která vyžadovala jiné přístupy a řešení. A takových příkladů je mnoho - bylo by zdoluhavé je všechny vyjmenovávat.

Opakuji, že "vyřazením" se nic nevysvětluje. Jak již bylo zmíněno, Jagoda přiznal svou účast na přípravě spiknutí a politických vraždách provedených na jeho příkaz, ale kategoricky odmítl obvinění z práce pro zahraniční rozvědku. Nebyla to dostatečná zručnost notorických "boneheads"? Je těžké tomu uvěřit...

Totéž platí o generálu Svechinovi. Svechin, zatčený počátkem roku 1931 v takzvaném "případu genštabistů", se přiznal k tomu, že byl "členem důstojnické protisovětské organizace". Podal následující svědectví: "Hlavním účelem této organizace je sjednotit a shromáždit prostřednictvím propagandy bývalé důstojníky, kteří by mohli v kritických chvílích sloužit své vlasti... V naší organizaci jsem hrál pouze roli jednoho z ideologů a neprováděl jsem žádnou praktickou práci, kromě agitační... Ve své vědecké a literární činnosti jsem zastával své politické názory, které byly zčásti opoziční a v rozporu se směrnicemi komunistické strany a Komunistické internacionály..."

Mimochodem, je to realistické a docela realistické. Kdo by však byl ještě pod dojmem odsouzení Stalina na XX. sjezdu a perestrojce, mohl by okamžitě vykřiknout: "No, to ho museli porazit!"

V roce 1931 se vlastně ještě nebily... Dobře. Řekněme, že ano. Jak si ale vysvětlujete, že v roce 1937 se Svechin, obviněný z "účasti na důstojnicko-monarchistické organizaci a vojensko-fašistickém spiknutí", tentokrát k žádnému z obvinění nepřiznal? Co si myslíte o této pasáži? V roce 31 přiznal všechno, v roce 37 nepřiznal nic. Špatně zbitý? Horší než před šesti lety? Nebo je na čase konečně zavrhnout tuto zatuchlou fikci, jako by všechna přiznání vznikala výhradně z bití? Myslím, že ano.

A co to bylo za zmíněnou "organizaci generálního štábu", za kterou byl Svechin poprvé zatčen? Vůbec nejde o výmysl vyšetřovatelů. Několik let se pořádaly konspirační večery, kde se soudruzi důstojníci Rudé armády (všichni důstojníci bývalé císařské armády) scházeli čistě v civilu, se svatým Jiřím na prsou.

Dobrá, předpokládejme, že se nejednalo o žádné spiknutí, nikdo nejednal o žádné silové akci... ale přesto, vypadají účastníci takových čajových dýchánek ze sovětského pohledu zcela důvěryhodně? A jsou skutečně spolehlivé? Existuje silné podezření, že v případě jakýchkoli vojenských nepokojů nebo politických potíží by se ještě mohli utrhnout ze řetězu a chovat se způsobem, který se vůbec nehodí pro velitele Rudé armády...

Tolik k očistě! Rok 1937 byl také rokem zbavování se "polovičních přátel", těch, kteří byli váhaví a nespolehliví, a těch, kteří byli nespolehliví a nespolehliví. 1937 je také o tom, jak se zbavit "polovičních přátel", spolucestujících, váhavých, nespolehlivých...

Mimořádně zajímavá jsou slova, která zůstala ve výpovědi Zjuza-Jakovenka: "Po zatčení Garkavoje Gamarnik a Levičev Garkajevovi vynadali, že je VŠECHNO DOVOLENÉ"...

Ne nadarmo jsem poslední slova zvýraznil velkým písmem. Velmi pozoruhodný slovní obrat: Garkavy "nepomlouvá", "nepomlouvá", "nelže", ale prozrazuje! Prozradit můžete jen to, co existuje ve skutečnosti... Ne?

Další věc je "vytloukání svědectví". Tuchačevskij, který byl 25. května převezen do vnitřního vězení NKVD, se hned následující den přiznal, že v Rudé armádě existuje spiknutí a že on stojí v jeho čele. Při prvním výslechu! A hned, jak se říká, aniž by opustil kancelář, vypovídal Tuchačevskij svým úhledným kaligrafickým písmem na sto čtyřiceti třech stránkách... A zároveň napsal takzvaný "plán porážky", podle něhož hodlal on a jeho komplicové jednat v případě německého útoku a zorganizovat právě ten vojenský kolaps, který plánoval Trockij - "Brest-2".

Kdo má zájem, může si plán přečíst v příloze - a spekulovat, zda ho mohl vypracovat vyšetřovatel NKVD bez znalostí vojenské strategie...

Někteří badatelé, ať už cyničtí, nebo logicky uvažující, již dlouho trvají na tom, že pro tak rychlá přiznání existuje jiný důvod. Nebylo to v důsledku brutálního mučení, jehož použití je rovněž sporné, ale z mnohem prozaičtějšího důvodu: laskavě před nimi vyložili spoustu nejpodrobnějších výpovědí svých kompliců, po nichž se jim zdálo hloupé a směšné se zavříť. A tak se museli dostat na její dno...

Mimochodem, přesně to se stalo "velkému zpravodajskému agentovi" Richardu Sorgemu v Japonsku. Nebyl vůbec mučen a veškeré použití fyzické síly se velmi pravděpodobně omezilo na pár facek. Sorge se nejprve snažil vykroutit, že já nejsem já a rádio není moje. Mazaní Japonci s neproniknutelnými orientálními tvářemi však neposlali pro kata, ale předložili podrobná, detailní a rozsáhlá svědectví jeho dvou nejbližších spolupracovníků, kteří do té doby prozradili naprosto vše, co věděli (a věděli toho poměrně hodně). Když si to Sorge přečetl, uvědomil si, že je v pěkné bryndě - a bez okolků promluvil...

Významná shoda okolností... Zvláště když si uvědomíme, že na přelomu dvacátých a třicátých let beze stopy zmizely tři tisíce spisů německé vojenské rozvědky, které se hromadily od první světové války. Bývalý šéf této zpravodajské služby, slavný Walther Nicolai, si své papírové poklady schovával u svého blízkého přítele ve Východním Prusku. A když se rozhodl převést tento poklad do Berlína, výše zmíněné tři tisíce spisů (a každý z nich má určitě více než sto stran!) se cestou vypařily...

Předpokládá se, že je ukradl jistý profesor Bollus pro belgickou rozvědku. Historik A. B. Martirosian, který tento příběh popsal, však správně podotýká, že rozsah zde není v žádném případě belgický...

Další příběh, který zdánlivě nesouvisí se zmizením archivu. V dubnu 1941 pracovníci zvláštního oddělení sovětské námořní základny na ostrově Hanko zjistili, že finská rozvědka již dlouho dostává tajné informace o základně, a nejen o ní, a povaha předávaných informací je vedla k závěru, že se někde poblíž usadil nepřítel....

Začali jsme kopat. A dost rychle zjistili, že skromný zaměstnanec finančního oddělení sektoru pobřežní obrany Birkačev už dlouho projevuje nadměrný zájem o tajné dokumenty, které se netýkají účetních debetů a kreditů, ale jen informací o personálu základny a obranných staveb. Poté zmíněný Birkačev odjel na dovolenou do Moskvy, kde navštívil některé známé, s nimiž byl v zajetí u Němců za první světové války. A po návratu na základnu začal sbírat informace velmi bezohledným, až drzým způsobem...

To se jim podařilo. Ukázalo se, že finančník byl naverbován Němci během první světové války v zajateckém táboře. Jak je zvykem ve všech slušných zpravodajských službách, pro jistotu je naverbován.

Po dvaceti letech ho našli zájemci (ve zpravodajství, to byste měli vědět, za dvacet let žádná povinnost spolupracovat nezaniká) a nabídli mu, že udělají to, co kdysi slíbil...

Myslí si snad někdo, že byl jediný?!

Pokud se ty tři tisíce spisů skutečně dostaly do rukou nikoliv belgické rozvědky (to je poněkud nekošer firma, to víte, nepatří mezi mocné, to bezpochyby), ale sovětské rozvědky, muselo tam být spousta zajímavého materiálu o "starých bolševicích" a "rudých generálech", z nichž každý druhý, nepočítaje každého prvního, měl různé plotky jak s Němci, tak s jinými cizinci, pak je to možná také klíč. Někteří z mužů zatčených v sedmatřicátém mohli bez problémů dostat pod nos tak škodlivé materiály, že by bylo absurdní se potom zavříít.

Víte, publikum bylo zvláštní, pestré. Stačí se podívat na velitele Dybenka. Byl již ve vysokých hodnostech a prosil americké vojenské představitele, s nimiž obchodoval, o příspěvek pro svou sestru, která žila v Americe.

Odvraťme tedy na chvíli pozornost od spekulací, zda v NKVD vtloukli ušlechtilou tvář té či oné "bez viny trpěné postavě", a podívejme se na ně blíže. A co vlastně představovaly z obchodního i morálního hlediska, z čistě lidského hlediska? Jakou měli cenu jako lidé a profesionálové?

Nejdřív se držte za nos, vřele doporučuji...

3. Bogdyhan z břehů Amuru

Vasilij Konstantinovič Blucher, maršál Sovětského svazu, nositel mnoha řádů, velitel Samostatné rudoarméjské dálnévýchodní armády. Zjednodušeně řečeno, byl generálním gubernátorem Moskvy na Amuru, generálním gubernátorem podle carských měřítek, nebo dokonce ještě vyšším. Bylo jeho povinností vybudovat na Dálném východě nedobytnou baštu, protože přes hranice nezabloudili mírumilovní kočovníci se svými ovci, ani klidní Číňané hledající v tajze ženšen. Na druhé straně hranice se nacházela japonská Kwantungská armáda, která již obsadila část Číny a netajila se tím, že má v úmyslu táhnout, pokud se jí nebude dařit, alespoň k Bajkalu, a pokud bude situace příznivá, mohla by se pro jistotu dostat i na Ural...

Každému je jasné, že tato funkce vyžaduje, aby Blücher prokázal maximální dispozice, vojenský talent a pili.

Jo, počkejte si na to! Náš hrdina, dálnévýchodní car, takový nebyl. Dicku, víš, modrá...

Dálný východ, jak se ke zděšení Moskvy ukázalo, nebyl na obranu vůbec připraven. Soudruh Blucher, který pravidelně hodně pil - měsíc nebo dva, ale ne víc - se neobtěžoval postavit podél hranic slušnou silnici, po které by v případě potřeby mohli jezdit vojáci a technika. Existovala jen jedna cesta - železnice. Které by Japonci v případě vojenské potřeby mohli bez námahy přeříznout na dvacet místech. (Stačilo však, aby sabotážní oddíl samurajů vytvořil jediný most nebo tunel a ochromil celou železnici). A žádné jiné cesty tam nebyly. Cokoli se stalo a vojáci byli uvězněni ve vojenských táborech, manévrování nejen tanků, ale i pěchoty o síle větší než četa, bylo naprosto nemožné.

Teprve po urgentním příjezdu "Stalinova satrapy" generála Apanasenka se podařilo situaci napravit pomocí protipožárních opatření. Tento příběh podrobně popsal V. Suvorov v knize Očištění na základě očitých svědectví, takže se nebudu opakovat...

Dovolte mi, abych lépe citoval neméně zajímavé vzpomínky bývalého velitele pluku a divize na Dálném východě N. M. Čistakova. V roce 1937 byl jako major jmenován velitelem 105. střelecké divize OKDVA. A tohle našel, když dorazil na své nové služební místo...

"Šel jsem na velitelství 105. divize, abych si něco vyřídil. Vesnice, kde sídlilo velitelství, byla na holém místě u řeky... pluky byly špatně ubytovány. Některé jednotky neměly ani zákopy, vojáci a velitelé žili v 'liščích norách'..."

Jaký je to pocit?! Divize se nachází uprostřed ničeho. Nejen vojáci, ale i velitelé se usadili v bahnitých jámách. Dugout je nedosažitelný luxus.

A nebyla to jediná divize, která byla nucena žít v takových bestiálních podmínkách. U ostatních to nebylo o nic lepší. Nebylo tam žádné ubytování, žádné jídlo, žádná řádná lékařská péče. Blucher nebyl schopen nic zorganizovat, nikdy se nedostal z opojení. Není samozřejmě nutné obviňovat velitele divizí. Mají svůj díl viny, ale od nepaměti v takových případech leží hlavní tíha odpovědnosti na vrchním veliteli, který by měl vědět, že jeho vojáci a velitelé žijí v norách jako syslové...

A přitom Blücher dobře věděl, jak se věci mají na druhé straně hranice! Ve svém projevu na 17. sjezdu strany (1934) podrobně vysvětlil, že Japonsko za dva roky vybudovalo asi tisíc kilometrů železnic, 2200 kilometrů nepevných silnic, které vedou souběžně s hranicemi nebo se blíží k hraničním bodům v místech, která jsou nejvhodnější pro strategické rozmístění sil během ofenzívy. Zmínil také asi 50 japonských letišť. Z toho vyvodil naprosto správný závěr, že to vše nebylo určeno k obraně před SSSR, ale k agresi.

Co v kontrastu s tím dělal sám Blücher?

Aha - ani náhodou! Neměl vůbec žádné polní cesty, bojovníci žili v norách. Na tomtéž sjezdu si soudruh maršál při výčtu všeho, co Japonci udělali, dopřává děsivých slovních obrátů v nejlepších stranických tradicích: "Hranice jsou zabezpečeny, armáda je na stráž, pracovníci OKDVA si uvědomují míru odpovědnosti, kolchozní rolnictvo je nadšené, vedení strany je na vrcholu a všichni jsou samozřejmě věrní soudruhu Stalinovi." Můžete se o tom přesvědčit sami ze záznamu z kongresu. Jedno vznešené slovní spojení. A na závěr maršál prohlásil: pokud dojde k "vojenským událostem na Dálném východě", jeho vojska "odpoví takovým úderem, že základy kapitalismu dostanou trhliny a na některých místech se zhroutí".

Potlesk byl hlasitý a dlouhý a v přepisu jsou zaznamenány i výkřiky "Hurá!".

O čtyři roky později se však Japonci střetli s Rudou armádou u jezera Chasan (1938) a nejenže se nezhroutili, ale ani nezničili základy kapitalismu. Profesionální pověst maršála Bluchera však ze dne na den praskla ve švech a zbyly z ní jen hadry...

Nebudu nepodložený. Budu hojně a obsáhle citovat z dobových dokumentů.

Z Vorošilovova rozkazu o výsledku bojových operací:

"Viníky těchto velkých nedostatků a nadměrných ztrát, které jsme utrpěli v poměrně malém střetnutí, jsou velitelé, komisaři a nadřazení všech stupňů Dálnévýchodního rudoarméjského frontu a především velitel Dálnévýchodního rudoarméjského frontu maršál Blucher... Soudruh Blucher rok co rok systematicky zakrýval svou záměrně špatnou práci a nečinnost zprávami o úspěších a růstu bojové přípravy frontu a celkové dobré kondici. Blucher rok co rok systematicky zakrýval svou vědomě špatnou práci a nečinnost zprávami o úspěších, růstu bojeschopnosti fronty a celkově dobrém stavu... Tvrdil, že vojska na frontě jsou dobře připravena a ve všech ohledech bojeschopná... Pod praporem zvláštní bdělosti ponechal v rozporu s pokyny Hlavní vojenské rady a lidového komisaře stovky míst náčelníků jednotek a útvarů neobsazených, čímž připravil armádní jednotky o jejich velitele, štáby ponechal bez pracovníků neschopných plnit své úkoly..."

Ať už byl Vorošilov "negramotný", nebo ne, jeho příkaz plně odpovídal skutečnému stavu věcí. Řada účastníků bojů u jezera Chasan později shodně vzpomínala, že žádný bojový výcvik ve skutečnosti neprobíhal. Během bojů vojenské jednotky prostě nedokázaly řídit své jednotky zdravým rozumem, jednotky operovaly bez jakékoliv koordinace, střílely na své tanky, neuměly používat radiové spojení a spoléhaly se na spojení po drátě a

jednání probíhala v prostém textu, bez jakéhokoliv kódování. Došlo to tak daleko, že bojovníci prostě neuměli používat ruční granáty, protože je neuměli házet, nikdo jim nikdy neukázal, jak vyjmout kolík... Není divu, že japonské ztráty na zabitých byly o třetinu nižší a na zraněných třikrát nižší!

Zde je názor na Bluchera skutečného vojenského profesionála, maršála Korněva, který kdysi sloužil pod Amurským bohyní: "K sedmatřicátému roku byl Blucher mužem s minulostí, ale bez budoucnosti, mužem, který úroveň svých znalostí nebyl daleko od občanské války a patřil do kategorie, kterou představovali Vorošilov, Budenij a někteří další bývalí konarmejec, kteří žili s nemoderními, minulými názory. Nelze si představit, že by Blucher byl schopen zvládnout frontu v moderní válce, každopádně tak malá operace, jakou byly chasanské události, byla pro Bluchera neúspěchem. A kromě toho byl v poslední době v těžkém morálním stavu, hodně pil a klesl...".

Mnohem lepší byla Blücherova role soudce. Byl členem tribunálu, který v červnu 1937 odsoudil k smrti Tuchačevského, Uboreviče a další "velké strategů". Někteří badatelé s duší jemnou jako květina si přesto nemohou pomoci a píší, že Blucher de souzen a popraven, sužován těžkými duševními útrapami, dokonce uronil slzu...

Vůbec tomu nevěřím. Není to vůbec uvěřitelné. Blucherův známý "oblico morale" - alkoholik, povaleč, myč očí, zkažený mocí, provinční satrapa - se nějak špatně snoubí s ušlechtilými záchvěvy čisté duše... Cože se Blucher s Tuchačevským nikdy nepřátelil? A pokud jde o Uboreviče, Blucher měl prostě dobrý důvod ho nemít rád. Protože právě Uborevič, jak se ukázalo, sebral Blucherovi vavříny osvoboditele Vladivostoku, slávu triumfálního ukončení občanské války na Dálném východě, o níž se později zpívalo:

- ...a v Tichém oceánu jsme zakončili naše putování!

Tak se stalo, že se Blücher ve dvaadvacátém roce zapletl do dlouhého a nudného sporu s dalšími vysoce postavenými rudými veliteli. Po odstranění Bluchera ho Moskva nahradila Uborevičem (opět v rozporu s národně-patriotickými nesmysly vůbec ne Židem, ale čistokrevným Bělorusem Uborevičem-Gubarevičem). Vstoupil do Vladivostoku, opuštěného bílými a Japonci, a v sovětské propagandě se mu dostalo veškeré slávy triumfátora.

Lidé jako Blucher na takové věci nezapomínají, a tak je důvodné podezření, že amurský car poslal Uboreviče na popravu bez tajných slz, které se třepotaly jako kapky rosy na okraji jeho zlatem vyšívané knoflíkové dírky...

A tam vyzvedli samotného Bluchera. Nedožil se soudu a odsouzení a náhle zemřel v cele. Určitě zemřel na následky nemilosrdného bití - nelze popřít, že zatčený byl zbit jako kráva.

Je pravda, že kolem Blücherovy smrti je mnoho lží. Existuje "spolehlivé svědectví", že ho Berija nemilosrdně bil gumovým obuškem.

s jedním z bratrů Kobulovových. Během vyšetřování Blucherova případu však nikdo z Kobulovových v Moskvě vůbec nebyl. Starší z nich, Bogdan, působil jako náměstek komisaře pro vnitřní záležitosti v Gruzii a mladší, Amajak, zastával stejnou funkci pouze na Ukrajině. A to vyvolává podezření, že i Berijova účast byla vymyšlena, aby se Chruščovovi zalíbila. Koneckonců, seržantů bylo dost...

Před smrtí se však Blücher stihl přiznat, že byl napojen na pravici a podílel se na přípravě vojenského převratu (podotýkáme však, že nešlo o špionáž pro cizí mocnost!).

Jak lze snadno uhadnout, po 20. kongresu byla tato přiznání automaticky prohlášena za vyhozená a maršál Blücher byl prohlášen za nevinného poškozeného. Až na to, že existuje nejpádňější důkaz ve prospěch vyšetřovací verze...

"Na velitelství Dálněvýchodní armády byla skupina zrádců, mezi nimiž byli lidé blízcí Blucherovi, jako Jan Pokus, Gulín, Vasněcov, Kropačov a další. Snažili se Bluchera zapojit do politicky nebezpečných rozhovorů. Blücher jim bez našeho svolení ukázal přiznání zatčených spiklenců. Po svém zatčení mi Gulín řekl, že po odvolání Pokuse do Moskvy Blücher při pitce s ním, Gulínem, nadával NKVD za provedená zatčení a také Vorošilovovi, Lazaru Kaganovičovi a dalším. Blücher se Gulínovi přiznal, že před odstraněním Rikova se s ním stýkal a často od něj dostával dopisy, že "pravice ho chce vidět, Bluchera, v čele Rudé armády. Domnívám se, že to je pro zjištění Blucherových skutečných pocitů dosti objektivní skutečnost... Blücher má obecně velmi rád moc.

S rolí, kterou na Dálném východě hraje, už není spokojen, chce víc. Považuje se za nadřazeného Vorošilovovi. Z politického hlediska lze pochybovat o jeho spokojenosti s celkovou situací, i když je velmi opatrný. V armádě je oblíbenější než Vorošilov. Blücherovi se nelíbí vojenští komisaři a vojenské rady, které omezují jeho právo vydávat rozkazy.

Ani jedna živá duše nemůže prohlásit, že tato svědectví jsou "překonaná"! Protože jejich autor nebyl vyslýchán v "komorách" NKVD ani hodinu, ani minutu. V té době už byl mimo dosah NKVD a své výpovědi sovětským vyšetřovatelům nesípal skrz vymáčené zuby, ale diktoval je japonskému stenografovi s šálkem kávy a dobrou cigaretou...

Citoval jsem svědectví Jindřicha Samojloviče Ljuškova, bývalého šéfa UVKVD na Dálném východě, téhož, který v červnu 38 uprchl do Mandžuska k Japoncům. Pak dlouho pracoval v rozvědce Země vycházejícího slunce a v pětačtyřicátém, zda byl Japonci vypráskán, nebo zda se mu ještě podařilo uniknout a zmizet v zapomnění...

Tak tomu je i v tomto případě. Ljuškova svědectví se Sověti zmocnili v Mandžusku v pětačtyřicátém spolu s dalšími bohatými archivy Kvantungské armády - Japonci nestihli tajné dokumenty převést na svůj ostrov ani je zničit.

Co si myslíte o svědectví? Bylo to vojenské spiknutí, nebo ne?! V každém případě byl Blucher živým představitelem té vrstvy, té "prokleté kasty", jak se vyjádřil Stalin, které bylo třeba se zbavit bez ohledu na míru zavinění všech. Amurští a sibiřští, kyjevští, tatarští a krymští carové, kteří nadměrně ztloustli a zrezivěli, už dávno nemohli a nemohou pořádně pracovat, ale jejich ambice byly naplněny až po okraj. Nepochybně by posloužily jako prvotřídní palivo v případě jakéhokoli vnitropolitického napětí, zhoršení situace nebo rozrušení. Všichni byli nespokojeni se svým postavením nebo s dohledem komisařů nad nimi, nebo si prostě mysleli, že kormidlo neudrží hůř než Stalin.

Zhruba stejně tomu bylo před čtyřmi sty lety s Ivanem Hrozným a jeho bojary a s Ludvíkem Třináctým a jeho rádícími hrabaty a vévody. Situace prostě opět dospěla do bodu, kdy kompromis mezi králem (ať už se jmenoval jakkoli) a jeho lakomými barony (ať už se jmenovali jakkoli) už prostě nebyl možný. A byla prolita krev. Scarlet...

4. Nazvěte ho démonem.

Původ budoucího rudého maršála Michaila Nikolajeviče Tuchačevského není bez smutné kuriozity.

Jeho matka pochází z velmi prosté rolnické rodiny. Podle oficiálně uznávané genealogie se původ Tuchačevských odvozuje od jistého "knížete Indrise", který v roce 1251 "opustil" Svatou říši římskou a vstoupil do služeb kyjevského velkoknížete Mstislava Vladimiroviče. Zmíněný Indris byl podle rodových pověstí spřízněn s hrabaty z Flander a také s královskými rody Francie a Anglie - Kapetovci a Plantagenety. Mladý Míša byl na tento rod velmi hrdý...

"Hrabě Indris", ačkoli je oficiálně uznán Heraldickou radou Ruského impéria, zůstává legendární postavou, jednoduše řečeno - pohádkovou. Ale to není vina samotného Michaila ani jeho předků: vznešené genealogické knihy (a nejen v Rusku - v kterékoli zemi!) se jen hemží takovými bájnými předky, jejichž reálnost ovšem zúčastněné strany vždy s pěnou u úst obhajovaly - je příjemné a prestižní pocházet z takových postav, i když o jejich reálnosti lze vážně pochybovat.

"Hrabě Indris" by nás již neměl zajímat. Naším úkolem je promyšleně a podrobně sledovat život Michaila Tuchačevského. A to je fascinující podnik, který slibuje spoustu zajímavých objevů...

Podle vzpomínek jeho rodiny snil o tom, že se stane důstojníkem, už od dětství. Jeho rodina mu přezdívala Bonaparte, k čemuž měl všechny důvody: byla tu jistá podoba vzhledu, které si byl Michel dobře vědom, a jak vzpomínali jeho přátelé, "natáčel se v Napoleonových pózách a měl povýšený výraz".

V této souvislosti bude užitečné připomenout si předchůdce...

Podle vzpomínek kněze Myslovského, který navštívil zatčené děkabristy v Petropavlovské pevnosti, byl Pestel nesmírně podobný Napoleonovi: "Právě tato podobnost s velkým mužem, jednomyslně schvalovaná všemi, kdo Pestela znali, byla příčinou všech pošetilostí a samotných zločinů. A totéž se mimochodem stalo i v případě S. Muravjova-Apostola: "...měl také mimořádnou podobu s Napoleonem, což asi hodně hrálo na jeho představivost.

Víme dost na to, abychom mohli s jistotou prohlásit: podobnost s Napoleonem "hrála na představivost" i kadetu Tuchačevskému...

Po ročním studiu v 1. moskevském kadetském sboru carevny Kateřiny II. se náš hrdina zapsal do Alexandrovské vojenské školy v Moskvě - ne zrovna nejprestižnější, ale ani ne nejzanedbanější.

Dva roky jeho studia jsou zde popsány poměrně podrobně. Jeho nadřízení ocenili disciplinovaného vojáka a brzy ho jmenovali rotmistrem. Jeho spolužáci se k němu však chovali bez jakýchkoli sympatií, natož přátelství...

Mladý feldfebel byl neoblíbený a obávaný. Podle vzpomínek kadeta z jiné školy (a tedy nezájatého svědka, který neměl k Tuchačevskému žádný osobní vztah) se náš důstojník choval ke svým podřízeným z nižšího kurzu "dost despoticky, trestal nejvyššími tresty za sebemenší prohřešek nováčky, kteří právě nastoupili službu a ještě si nezvykli na vytvořené služební prostředí.

Kariéra feldfebla byla jednou dlouhou řadou incidentů, skandálů a navíc s těmi nejtragičtějšími následky. Z Tuchačevského iniciativy byl kadet Němčinov přeložen na jinou školu kvůli stížnostem na jeho přílišnou rychlost a kadet Maslov byl vyloučen úplně. S nimi bylo naloženo. Ale tři další kadeti - Krasovskij, Janovskij a Avdějev - díky Tuchačevského úsilí, přeražení do nejnižšího stupně za chování, spáchali sebevraždu...

Stručně řečeno, škola byla místem, kde vládla šikana, která je z nějakého důvodu považována za výlučnou vlastnost sovětské armády. O nic takového nešlo - stačí si přečíst paměti některých elitních vojenských škol v Ruské říši. Na příkaz "dědečka" vyměřili sarkami délku obrovské haly a v noci nosili "dědečka" na záchod...

Tyto sebevraždy málem vyvolaly přísné úřední vyšetřování, ale školské úřady skandál ututlaly úplně stejně, jako později sovětská armáda ututlala "nestatutární vztahy". Bezduchý felčar, jak už to tak bývá, nadřízeným vyhovoval a otcové velitelé ho pilně přikrývali...

Po absolvování školy, kdy měl jako vyznamenaný student právo vybrat si vlastní pluk, dal nadporučík Tuchačevskij přednost záchranářskému Semenovskému. Do první světové války odešel jako mladší důstojník 7. roty 2. praporu.

Bojoval statečně, což mu slouží ke cti. Avšak právě k jeho půlročnímu pobytu na pozicích první světové války patří jisté, jemně řečeno,

nedorozumění - jedno z těch, která se později hromadila a hromadila... Po revoluci statečný Semenovič Tuchačevskij mnohým vyprávěl, že za těch šest měsíců byl vyznamenán šesti bojovými řády. Neporušené archivy Semjonovského pluku však svědčí pouze o dvou - o čtvrté třídě Anně, slavné "brusince", a čtvrté třídě Vladimírovi s meči. Poslední rozkaz mimochodem Tuchačevského rozrušil - snil o Jiřím...

A tak Tuchačevskij bojoval v první světové válce pouhých šest měsíců - v jejím prvním období, kdy ještě nebyly vyřazeny staré kádrové armády, kdy se válka vedla podle pravidel a triků devatenáctého století, kdy bojující strany ještě neměly tanky ani plyny a ostatní vojenská technika, od letadel po rádia, od ručních zbraní po obrněné automobily, se ještě nerozvinula v plném rozsahu. To je třeba vzít v úvahu při konfrontaci s pohledem na Tuchačevského jako na válečníka s "obrovskými" zkušenostmi z první světové války. Všechny jeho zkušenosti, opakuji, spadají do počátečního období války. Pak už to bylo jiné, všechno se změnilo - výzbroj, taktika i způsob boje. Tuchačevskij se této války již nemohl zúčastnit ze zcela prozaického důvodu - v únoru patnáctého padl do německého zajetí.

Tato událost byla opět, jak řekl dědeček Ščukar, "zahalena temnotou nejasnosti". V noci Němci obklíčili pozice 7. roty a téměř úplně ji zničili. Velitel roty, kapitán Veselago (starý voják, který se dobrovolně přihlásil do rusko-japonské války), srdnatě bojoval a byl zabit. Později, když Rusové znovu dobyli německé zákopy, napočítali na kapitánově těle nejméně dvacet bodných a střelných ran a identifikovali ho pouze podle Jiřího kříže... Tuchačevskij byl zajat bez zranění. Jak jemně zmiňují jeho další životopisci, "nevyužil všech příležitostí k odporu. Co se skrývá za touto formulací, ví Bůh...

O Tuchačevského pobytu v zajetí toho víme hodně - díky jeho francouzskému kolegovi Fervacovi, který později vydal knihu vzpomínek.

Velmi zajímavé čtení!

Tuchačevskij o ruské monarchii: "Náš imperátor je člověk krátkodechý... A mnoho důstojníků má současného režimu plné zuby... Konstituční režim na západní způsob by však znamenal i konec Ruska. Rusko potřebuje pevnou a silnou vládu".

Tuchačevskij o budoucnosti Ruska: "Potřebujeme zoufalou bogatyrskou sílu, východní chytrost a barbarský dech Petra Velikého. Proto nám nejlépe vyhovuje oděv diktatury."

Tuchačevského o marxismu (v mládí se přátelil se starým bolševikem Kuljabkem a měl určitou představu o "jediném pravém učení"): "Úkolem Ruska nyní musí být odstranit všechno: zastaralé umění, přežitě ideje, celou tu starou kulturu... Pomocí marxistických vzorců můžete pozvednout celý svět!...! S červeným praporem, ne s křížem, půjdeme do Byzance! Smeteme popel evropské civilizace, která Rusko zaprášila, zatřeseme jím jako zaprášeným kobercem a pak zatřeseme celým světem!"

Pro obdivovatele Tuchačevského je velmi lákavé prohlásit, že všechny tyto citáty si vymyslel Fervac: vždyť později sloužil ve francouzské

kontrarozvědce a Sověty neměl v lásce. Pikantní však je, že tyto pilně sepsané výlevy Francouze Tuchačevského jsou jako dvě kapky vody podobné jeho budoucím rozkazům během polského tažení. Stejný slovník, stejné myšlenky a ideje: "Přes mrtvolu bílého Polska - ke světovému požáru!" Shody jsou příliš významné na to, aby bylo možné považovat Fervakovy paměti za fikci...

Na francouzské důstojníky výlevy ruského spolubojovníka nějak neudělaly dojem. Dokonce mu posměšně změnili příjmení na Tushatussky - z francouzského "touche-à-tou", "projevovat povrchní znalosti". Je pravda, že Galové svého společníka značně podcenili...

Na pátý pokus se Tuchačevskému podaří uprchnout ze zajetí a dostat se do Švýcarska. I zde je záměna do očí bijící. Švýcarské hranice překročil 18. září 1917, ale k ruskému vojenskému agentovi v Paříži hraběti Ignatjevovi dorazil až 12. října. Přestože cesta ze Švýcarska do Paříže neměla trvat déle než týden: mezi oběma zeměmi jezdila pravidelná vlaková linka, vlaky jezdily pravidelně a cesta nebyla obyčejná...

Záhada tohoto měsíce naprosté nečinnosti ve Švýcarsku nebyla nikdy smysluplně vysvětlena. Všechno je to záhada. Pokud se Michel tak toužil vrátit domů, že pětkrát utekl, jak si vysvětlit, že tam seděl? Kromě toho se Tuchačevskij z nějakého důvodu neobrátil na generálmajora Golovana, ruského vojenského agenta ve Švýcarsku, ale objevil se až o měsíc později v Paříži...

Příběh je jedním slovem nesmírně temný. A. Martirosjan je například natolik přesvědčen, že právě tehdy začal mít Tuchačevskij styky jak s německou rozvědkou, tak s bolševiky, kteří se usadili ve Švýcarsku, jichž tam bylo dost.

Pro tuto verzi neexistují žádné důkazy. Následující události jsou však dobře známé: Tuchačevskij se dostává do Moskvy a dělá i na tehdejší fantastickou dobu báječnou kariéru: začátkem března vstupuje do hlavního města a 5. dubna je přijat do bolševické strany! Vzápětí získává nemalou funkci: vojenský komisař moskevského obvodu Západní závoj ("závoj" se tehdy říkalo prototypům budoucích frontů. - A. B.) Tam nejen bojuje, ale i komisaří. Přesně tak. Jako komisař se stará o vojenského velitele okresu, bývalého generála Bajova. Za další měsíc je jmenován velitelem jedné z armád operujících proti vzbouřeným Čechoslovákům. Co si myslíte o tomto nárůstu?! Co si myslíte o úspěchané kariéře vojína poručíka? I pro tyto chvíle je to příliš fantastické...

Dá se říci, že Tuchačevskij žádné takové bolševické přesvědčení mít nemohl: kde by se sakra vzalo? Mnohem pravděpodobnější a životně důležitější je jiný předpoklad: napodobitel Bonaparta, chladný kariérista, bezohledný terminátor z kadetských dob, znal velmi dobře dějiny Francouzské revoluce. A na příkladu svého idolu snadno pochopil, jaké šance se v této neklidné době otevírají člověku s energií, ambicemi a nestydatými prostředky.

Vše, co víme o jeho životě, přesvědčení a výrocích té doby, svědčí výhradně pro tuto verzi: obdivovatel Napoleona, Nietzscheho a Hamsuna s

jejich kultem nadčlověka viděl ve zmatku a všeobecném rozkladu svou šanci - a neváhal skočit do sedla. Nevěřil ani v Boha, ani v ďábla.

S tím ďáblem se však příliš neunáhluje... Tuchačevskij přece věřil v ďábla... Tentýž Fervak vzpomínal, jak jednou přistihl Tuchačevského, jak pilně vyrábí nějakou "strašnou modlu". Tuchačevskij vysvětlil, že je to Perun, bůh války a smrti. Řekl, že křesťanství podle jeho názoru není pro Slovary vhodné a že marxismus jako nové náboženství také není vhodný. A proto bychom se měli vrátit k pohanství...

Křiklavost, způsob, jak zabít čas nudy? Kdo ví... Později v sovětském Rusku bývalí Semenovovi vzpomínali, že si Tuchačevskij přinesl ze zajetí "malé dřevěné modly" a často se před nimi "modlil". A brzy podal Radě lidových komisařů memorandum, aby definitivně vymýtila křesťanství a prohlásila pohanství za oficiální náboženství RSFSR. Údajně žertoval. Těchto vtipů je však příliš mnoho a míří na stejný cíl: v dětství pojmenovali Tuchačevskij a jeho bratři tři domácí kočky "Otec", "Syn" a "Duch svatý" a obtěžovali francouzskou vychovatelku výkřiky typu: "Kam se, sakra, poděl Duch svatý? A jako velitel západní fronty pojmenoval Tuchačevskij (opět vtip?) svého psa Christosik.

Ve skutečnosti mají takové "vtipy" mezi věřícími lidmi zcela jiný název...

Tehdy Stalin nazval Tuchačevského "démonem občanské války". Vzhledem ke Stalinovu seminárnímu vzdělání to stojí za zamyšlení...

Několik názorů na Tuchačevského, většinou od lidí, kteří ho znali osobně, a ne z doslechu.

Slavný ruský filozof I. Iljin: "Tuchačevskij je velmi ctižádostivý, fatalistický, mlčenlivý; nezdá se být inteligentní; mohl by se stát středem spiknutí; pravděpodobně si neporadí."

Kníže F. Kasatkin-Rostovskij, který se s Tuchačevským osobně neznal, ale komunikoval s jeho spolubojovníky: "Člověk nekonečného narcismu, nehledící na nic, jen na dosažení svého cíle, na slávu a moc, nehledící na to, přes čí mrtvoly ho to povede, nestarající se o nikoho jiného než o sebe... typický dobrodruh.

To je polovina dvacátých let, píší emigranti. A tady je to, co řekl jeden z "rudých vojenských důstojníků", který sloužil s Tuchačevským na západní frontě: "Chytrý, energický, pevný, ale podlý do posledního dechu - nic mu není svaté kromě vlastního bezprostředního prospěchu; jakými prostředky toho dosáhne - lhostejno.

Podzim 1914. Otec jednoho z budoucích maršálových spolubojovníků, který navštívil frontu: "V nic nevěří, nemá nic, co by nám bylo drahé; má statečnost, ale statečnost i odvaha mohou být jednou zaměřeny na jednu věc a zítra na jinou, pokud pod nimi není dostatečně pevný základ; je to jakýsi... gladiátor! Přesně tak, ano, gladiátoři za císařů v pohanském Římě mohli být takoví. Chtěl mít arénu, slunce a publikum, více jejich opojného potlesku. Pak je důvod zvítězit nebo zahynout se slávou. Pro co vyhrát, nebo zahynout, je desátá věc.

O čtrnáct let později, v roce 1928, by téměř totéž napsal plukovník von Mittelberger z Reichswehru: "Je jedním z vynikajících talentů Rudé armády, ale je o něm známo, že je komunistou čistě z kariérních důvodů. Může změnit stranu, pokud mu to vyhovuje. Zde (v sovětském vedení. - A.B.) jsou si vědomi, že má odvahu, schopnosti a odhodlání riskovat a rozejít se s komunismem, pokud se to z hlediska následujících událostí jeví jako vhodné.

Plukovník Milczynski z Reichswehru (1931): "Nesmírně ješitný a arogantní pozér, člověk, na kterého se nedalo v žádném případě spolehnout.

Generál Vlasov (ten samý): "Ačkoli měl v armádě velký vliv, netěšil se všeobecné důvěře ani lásce; někteří velitelé mu záviděli, jiní se ho báli a všichni dohromady ho neměli rádi jako arogantního carského gardistu, který se na všechny dívá svrchu.

V roce 1918 přešel k bílým Tuchačevského bývalý důstojník v Semjonovském pluku i v Rudé armádě B. Engelhardt, který Děnikinovi předal následující prohlášení: "Jsme přesvědčení monarchisté, ale nebudeme se bouřit proti sovětské moci. Engelhardt přešel k bílým a předal Děnikinovi následující Tuchačevského prohlášení: "Jsme přesvědčení monarchisté, ale nechceme a nebudeme se bouřit proti sovětské moci, protože pokud se udrží, znamená to, že lidé nechtějí dostatečně cara. Socialisty, kteří volají po Ústavodárném shromáždění, nenávidíme o nic méně než bolševici. Sami je porazit nemůžeme, zničíme je tím, že bolševikům pomůžeme. A pak, bude-li tomu osud chtít, si to s bolševiky vyřídíme.

Myslím, že to stačí. Čtenář si již udělal určitou představu o našem gladiátorovi. Různí lidé - civilní bílí emigranti, bílí a rudí důstojníci, zrádce Vlasov, Francouz Vervak a důstojníci Reichswehru - ti všichni vykreslují postavu, která je mírně řečeno ošklivá. Engelhardtovy vzpomínky se zdají být v rozporu s celkovým obrazem, ale když se nad tím člověk zamyslí, nijak zvlášť. Koneckonců "monarchistické přesvědčení", které Tuchačevskij deklaroval svému starému kolegovi, nemohlo znamenat loajalitu k Romanovcům, ale skrytou touhu zopakovat Bonapartovu kariéru v plném rozsahu... Cyničtěji řečeno, prosadit sebe, svou lásku, do rudého carství. Pro člověka s takovými názory a psychologii je to docela přirozený čin...

Nyní se věnujme Tuchačevského kariéře v občanské válce. Bližší pohled rychle vyvrátí mýtus o "mladém talentu", "velkém stratégovi". Tuchačevskij je tedy uveden jako "vítěz Kolčaka". Přesně to, co je uvedeno. Za prvé, Kolčakov týl se doslova zhroutil pod údery mnohatisícových partyzánských vojsk (která vůbec nebojovala za rudé, ale prostě proti admirálovi). Za druhé, ve stejném týlu již zmíněný Smirnov, eso tajné práce, pilně a mistrně připravoval četná povstání a vzpoury. Zatřetí, a to je nejdůležitější, Kolčak měl katastrofální nedostatek generálů a vyšších důstojníků s bojovými zkušenostmi na velitelských postech - plukům veleli čerství poručíci. A v Rudých armádách postupujících proti Kolčakovi sloužila plejáda špičkových specialistů bývalé carské armády: generálové Samojlo, Lebeděv a Bonč-Brujevič, plukovníci Kameněv a Vatsetis. Právě oni vypracovali strategické plány - navzdory tomu, že náčelníkem Kolčakova štábu byl válečný generál Lebeděv, který se s únorovou revolucí setkal jako pouhý kapitán...

Nebyl to tedy Tuchačevskij, kdo porazil Kolčaka. Tuchačevskij vydával hlavně mnohohlavné rozkazy plné nejpravdivější ideologie a posílal Leninovi telegramy plné patosu... Dokonce i Trockij, důsledný Tuchačevského patron, v roce 1937 přiznal: "Chyběla mu schopnost posoudit vojenskou situaci ze všech stran. V jeho strategii byl vždy patrný prvek avanturismu."

Také na Kolčakovské frontě byl Tuchačevskij tvrdě poražen. Trval na jedné verzi ofenzívy. Velitel východní fronty, bývalý carský generál Alderroge, navrhl jiný. Tuchačevskij jeho plán přijal neochotně, ale zřejmě ho provedl polovičatě - protože sibiřský kozácký sbor rychle porazil postupující rudé jednotky a zahnal je zpět k řece Tobol. Byl to Olderogue, kdo zachránil situaci obratným manévrováním vojsk. Za to mu Tuchačevskij srdečně poděkoval: v roce 1935, kdy už byl zatčen, se Gladiátor ohradil štvavým článkem v Rudé hvězdě: "Těžko říct, kde Trockij takové lidi sháněl. Nikomu neznámý, v nejlepším případě netalentovaný Olderogue udělal vše, co bylo v jeho silách, aby naše nezadržitelné pronásledování Kolchaka ztroskotalo." A rudý maršál učinil politické udání a distancoval se od bývalého Trockého patrona...

O něco později Tuchačevskij, velitel západní fronty, ostudně selhal při útoku na Varšavu a byl Poláky poražen. Před několika lety vyšly pod stejnou obálkou paměti dvou "duelantů" - Tuchačevského a Piłsudského. Velmi zábavné čtení...

Podle Tuchačevského prohrál tažení, protože zlí Poláci ... zaútočili jako první. Tak je psáno. Kdyby Poláci dali Tuchačevskému čas na přípravu a první úder, určitě by je porazil. Poláci však díky své vrozené lstivosti takovou příležitost nedali. Zahráli to špatně...

Tuchačevskij: "Pět týdnů probíhala naše nepřetržitá ofenzíva, pět týdnů jsme se snažili najít živou sílu nepřítele, abychom nakonec jeho živou sílu zničili rozhodujícím úderem. Pět týdnů se polští bílí neustále vyhýbali rozhodující ofenzívě, protože jejich armáda byla dezorganizovaná, a teprve když se posílená o nové formace dostala k řece Visle, riskovala. Dopředu jsme nevěděli, kde narazíme na hlavní odpor nepřítele - na Visle nebo za Vislou. Věděli jsme však jedno, že někde najdeme jeho hlavní síly a porazíme je..."

Taková jsou zjevení. Není to ani tak, že by Poláci porazili Tuchačevského a ne on je. Pozor: velitel frontu Tuchačevskij pět týdnů manévruje se svými jednotkami, aniž by tušil, kde jsou hlavní síly nepřítele! Není schopen zavést normální vojenský průzkum? Zdá se, že tomu tak je. Ačkoli je Polsko malá země a za pět týdnů by ji jízdní harcovníci mohli projet desetkrát...

"Poláci měli štěstí," lituje Tuchačevskij, protože velitel 4. rudé armády "ztratil spojení s velitelstvím frontu". Ale o několik odstavců dříve sám vysvětluje, že Poláci neměli vůbec "štěstí" - "náhlým útokem přerušili spojení s malým počtem jednotek"...

Polská 5. armáda "zcela beztréstně" tlačí na rudé, přestože má na svém křídle a v týlu čtyři střelecké divize a dvě jezdecké divize Západního frontu. Ale oni... stojí, aniž by dostali rozkaz od velitele, jak přiznal

sám Tuchačevskij. Proč nikdy nevydal rozkaz k útoku, budoucí maršál nikdy nedokázal jasně vysvětlit...

Na takové maličkosti asi nebylo dost času - Tuchačevskij tehdy vydával pompézní rozkazy o světovém požáru a nadcházejícím zhroucení Evropy pod čepelí jeho kavalerie...

"Kdybychom jen vyrvali polskou buržoazii z rukou její buržoazní šlechtické armády, dělnická revoluce v Polsku by se stala hotovou věcí.

Tyto Tuchačevského texty jsou naprostý nesmysl. "Dělnická třída" i "pracující rolnictvo" v té době masově proudily do řad "buržoazní šlechty". Což prozíravý Stalin, na rozdíl od Tuchačevského, který si v Pravdě okamžitě uvědomil, že sovětsko-polská válka nenabyla třídního, ale národnostního charakteru...

No a pak Poláci přitlačili a poražené Tuchačevského divize se stáhly zpět. Sám velitel frontu seděl v bezpečné vzdálenosti od svých vojsk, hluboko v týlu, a řídil armády výhradně telegraficky, a jakmile polská jízda přerušila drátové spojení, veškerá kontrola nad vojsky byla ztracena...

Pravda, aby se utěšil, nazval Tuchačevskij, kdo ví proč, svou zpackanou kampaň "brilantní operací". A z neúspěchu obvinil Stalina a Jegorova - jeho brilantní ofenziva prý selhala jen proto, že oba zmínění vojenští průměrní vojáci včas nepřesunuli své jezdecktvo ze Lvova. Je pravda, že v každém případě by se Budyonného jízde nikdy nepodařilo dosáhnout Varšavy, ale zahнала by koně. A sám Tuchačevskij se svého času neobtěžoval připravit rezervy...

Byl však velmi dobrý v tom, že své neúspěchy sváděl na druhé. Což v tomto případě příliš nepomohlo. Skuteční vojenští odborníci již dobře věděli, kdo v polském tažení neuspěl. Jeden z nich, neváhající výrazů, při jedné z diskusí v roce 1930 na Tuchačevského zakřičel:

- Měl bys viset už dvacátý rok!

Přesto si Tuchačevskij připisuje jednu úspěšnou kampaň. Nebylo to však proti bílým generálům ani proti vnějšímu nepříteli. Gladiátor nejskvělejším způsobem potlačil tambovské povstání, tzv. "antonovštinu". V bojích proti slabě ozbrojeným rolníkům se skutečně projevil jako hrdina: spolu s Antonovem-Ovsejenkem (další "nevinnou obětí stalinismu") střílel rukojmí, hnál celé vesnice do koncentračních táborů, dusil bojovými plyny ty, kteří se usadili v lesích...

Právě v této trestné operaci statečně bojoval v řadách rudých další budoucí maršál Georgij Žukov.

Se stejnou bezstarostností a obratností později Tuchačevskij prolil krev svých krajanů ve vzbouřeném Kronštadu. Takové operace se mu vždy dařily bez problémů.

Po občanské válce už zkrátka náš pochybný hrdina zářil aureolou nezasloužené slávy. A chystal se na další vážný kariérní vzestup.

Bývalý velitel čety s dvoutřídním vojenským vzděláním byl v roce 1921 náhle jmenován... náčelníkem Akademie generálního štábu RKKA! Za tímto účelem byl přemístěn bývalý generál Snegarev, autor mnoha závažných knih o strategii a taktice. A Gladiátor seděl v tomto nejprestižnější křesle devět let. O jeho "úspěších" na tak slavném poli se lze snadno dohadovat - úspěchy jaksi nebyly žádné... Ale uralské město Miass se v letech 1923 až 1926 jmenovalo Tuchačevsk...

V roce 1925 Tuchačevskij málem přivedl sovětské Rusko do nové války s Polskem. Křičel z vysokých tribun a ujišťoval: Rudá armáda zesílila natolik, že je schopna "srazit na kolena" kapitalistické země, a proto je třeba okamžitě udeřit na Polsko, kvůli čemuž musí sovětské Bělorusko okamžitě vyhlásit Varšavě válku, a zbytek zařídí Tuchačevskij...

Hořkou pravdou je, že Rudá armáda byla v té době, jak poctivě přiznává tajná zpráva, prakticky neúčinná. Moskva nějak uklidnila Tuchačevského a válce (v níž se Rumunsko, Finsko a Británie chystaly postavit na stranu Polska) se vyhnula...

V té době, v roce 1926, začala OGPU sledovat Tuchačevského. A hned se objeví několik zajímavých věcí. Tuchačevskij patřil k úzké skupině bývalých carských gardistů sdružených kolem Zajončkovského a Kakurina. Většina těchto "krasomů" kdysi aktivně bojovala proti bolševikům (ale pak se nějak reformovala). Mnozí z nich byli zatčeni na počátku třicátých let. Tehdy se objevily důkazy o spiknutí - nebo spíše ne o konkrétních plánech, ale o nebezpečných řečech a vůbec ne o sovětském způsobu myšlení...

Poměrně dost "obrácených" bylo v té době uvězněno. Tuchačevskij se postavil stranou. A se vši horlivostí se věnoval technickému dovybavení Rudé armády - za což je dodnes chválen jako "mistr vojensko-technického pokroku", v kontrastu s "negramotným" Vorošilovem.

No, když si podrobně prostudujeme, jak Tuchačevskij zaváděl "progresivní technické novinky", velmi rychle zjistíme něco, z čeho by se i Fantomasovi ježily vlasy na hlavě...

Jiní autoři legendy o "velkém stratégovi" Tuchačevském vytrvale ujišťují, že geniální maršál ve dvacátých letech s nelidskou prozíravostí předvídal blížící se německý útok na SSSR a vážné nebezpečí, které z něj hrozí.

Skutečnost je taková. V roce 1928 vydal Tuchačevskij se svými třemi spoluautory knihu Budoucí válka, která byla určena pro nejvyšší vedení (a proto vyšla v nákladu pouhých 200 výtisků). Odkud viděl hrozbu?

První možnost: "Útok ozbrojených sil našich západních sousedů na naše západní hranice, logisticky podporovaný Anglií a Francií (a jejich spojenci) a se zajištěnou německou neutralitou".

Druhá možnost: "Útok ozbrojených sil západních sousedních zemí na naše západní hranice, částečně podporovaný ozbrojenými silami Velké Británie, Francie nebo jiných velkých imperialistických států".

Třetí možnost: "Útok na naše západní, jižní a východní hranice ozbrojenými silami širokého imperialistického bloku: Finska, Estonska, Lotyšska,

Litvy, Polska, Rumunska, Anglie (přes území Turecka, Persie a Afghánistánu), reakčních čínských militaristů (zejména Čang Zolína) a Japonska".

Jak se říká, prst v nebi! A nejednalo se o abstraktní teoretizování - byly považovány za seriózní, odpovědné prognózy, na jejichž základě politické vedení plánovalo dlouhodobou strategii! Jediné, co lze alespoň s velkou rezervou označit za "prognózu", jsou drobné boje, které se odehrály o rok později na sovětsko-čínské hranici... A nic víc.

Příběh o tom, jak Tuchačevskij navrhl vytvořit armádu stovek tisíc tanků, aniž by si uvědomoval důsledky, podrobně popisuje V. Suvorov, a nebudu se tím zabývat.

Stojí však za to podrobně prozkoumat Tuchačevského mnohaleté zkušenosti s různými vojenskými exotikami...

Pro začátek byly dány nemalé peníze na naprosto fantastické zařízení jistého Baranova, které mělo podle autorova plánu pomocí supersilných magnetů odrážet stranou nepřátelské střely. Špatná fikce skončila propadákem.

Stejně jako si pohrával s "paprsky smrti" budoucího akademika Ioffeho, které údajně dokázaly tiše a spolehlivě likvidovat živou sílu nepřítele v celých plucích...

Tuchačevskij zároveň hýčkal slavného vynálezce Bekauriho. V zájmu historické přesnosti je třeba říci, že jeden vynález tohoto konstruktéra byl skutečně velmi úspěšný a Rudá armáda jej s úspěchem používala - miny odpalované na velkou vzdálenost pomocí radiokódového signálu.

Ale v tom byl právě ten problém - Bekauriho jediné dítě bylo užitečné. Bohužel měl v zásobě celou řadu dalších fantastických projektů: rádiem řízené bombardéry a tanky, torpéda a torpédové čluny, ale i opravdu monstrózní věci jako motorový obrněný vůz Uragan, který se měl podle plánu tvůrce vrhnout na pozice nepřítele řízené z dálky a prostě vypustit obrovský oblak jedovatého plynu! A "teleobrněné motorové vozidlo Smerch" by ho podporovalo plamenomety...

Ne vše z tohoto seznamu je vojenská fikce. Další věcí je, že čas rádiem řízených letadel a tanků ještě nenastal. Na tyto hračky však bylo vynaloženo mnoho milionů a bylo postaveno mnoho prototypů - které se záviděníhodnou pravidelností havarovaly a selhávaly. Na druhou stranu byl Bekauri ozdoben všemi v té době existujícími řády a válel se po másle.

Také na Západě se realizovaly podobné projekty, ale s maximální opatrností a úsporností. Bekauri pod patronací Tuchačevského dojí pokladnu neuvěřitelným způsobem. Nakonec byl v osmatřicátém roce zatčen, během vyšetřování se přiznal, že se zabýval vymýváním očí, a byl propuštěn. Autoři "paprsků smrti" a "magnetů na chytání nábojnic" vyvázli s menším strachem - asi proto, že nenapáchali o moc menší škody na státní pokladně...

A Tuchačevskij, ještě když je u moci, obrací svůj příznivý pohled zpět k tankům. Měl další inovativní a pokrokový nápad: bojová vozidla "dvojího použití".

Zjednodušeně řečeno: civilní traktory je třeba předem obrnit, aby mohly být v případě války rychle mobilizovány, vyzbrojeny kulomety a vyslány do boje.

Aby mě někdo nepodezíral z nepodloženého pomlouvání "velkého stratéga", budu ho citovat: "Je třeba mít na paměti, že v tankové otázce máme stále velmi konzervativní přístup ke konstrukci tanků, požadující, aby všechny tanky byly speciálního vojenského typu (tuto hloupost jistě vyslovil netaentovaný Vorošilov? - A.B.)... měli bychom usilovat o to, abychom měli asi třetinu celkového počtu speciálně konstruovaných vojenských tanků pro speciální mise, protitankové dělostřelectvo atd. Zbývající tanky, které jsou obvykle ve 2. a 3. ešelonu, mohou být o něco méně rychlé, větší atd. To znamená, že takový tank může být obrněný tahač, stejně jako máme obrněná auta nebo vlaky."

Myslitel!!! Jeden háček: obrněné vozy a obrněné vlaky byly původně určeny výhradně pro válku. Kam chcete umístit "obrovské masy" obrněných traktorů? A skutečně je dát na čas kolektivním zemědělcům, aby zorali pole? Ale je to divoké nadužívání paliva! Udržovat "traktory druhého sledu" ve vojenských skladech? "Obrovské masy"? To je nesmysl.

Stroje dvojího použití byly oblíbeným kouskem soudruha Tuchačevského. V době míru navrhoval, aby se těžká dopravní letadla používala k přepravě civilního nákladu a pošty. A zde je to, co o těchto projektech napsal velmi praktický muž, jeden z vůdců Severního teritoria, S. Bergavinov. Bergavinov. Z nějakého důvodu nebyl těmito plány vůbec nadšen a v roce 1930 Vorošilovovi hlásil: "Tov. Tuchačevskij se nám vysmívá tím, že nám posílá svůj velmi ambiciózní plán rozvoje civilního letectví na Severu (151 letadel v roce 1931, 934 v roce 1932 a 929 v roce 1933). Celkem jich bylo 1384 plus dvě vzducholodě. Samozřejmě, že takový přehnaný počet jsme nemohli zvládnout a nebylo jak je získat. Protože víme, že ačkoli se jedná o civilní letectví, létá pod vámi, důrazně vás žádáme, abyste nám dali k dispozici alespoň jedno letadlo.

Jinými slovy, plány jsou skvělé. Ohromující plány. Je to úchvatné. Ale aniž bychom čekali na uskutečnění těchto utopií, rádi bychom měli alespoň jedno letadlo, žádáme vás, soudruhu lidový komisaři obrany...

Všechny Tuchačevského projekty měly zkrátka jednu zásadní vadu: neměly nejmenší souvislost s realitou...

Co přinesly dělostřelecké experimenty Tuchačevského Rudé armádě?

Pouze sled selhání a opomenutí. Tuchačevskij byl kategoricky proti přijetí slavného 76mm děla Grabin do služby (které se nejen dokonale osvědčilo ve Velké vlastenecké válce, ale ještě dnes poměrně dobře střílí v některých regionálních vojenských konfliktech). Maršál měl jiné hračky - další mrtvý projekt, který stál spoustu úsilí, peněz a času...

Zástupci komisaře obrany pro vyzbrojování Tuchačevskému v tomto podniku pilně pomáhal Pavlunovskij, který měl na starosti zásobování Rudé armády zbraněmi - kdo ví, jak se profesionální čekista, bývalý šéf Trockého bezpečnosti, dostal na tento čistě vojenský post. Tento milý pár pracoval takovým způsobem, že následky se projeví až po letech...

Zpočátku byli jako mladá gymnazistka s odvážným husarem fascinováni "dynamoreaktivními zbraněmi" vynálezce Kurčevského. "Dynamoreaktivní zbraň" je to, čemu dnes říkáme bezzákluzové dělo. Vysvětlím vám to zjednodušeně. Obvyklé dělo je ocelová trubka uzavřená na jedné straně. Když střela vyletí, síla zpětného rázu odhodí hlaveň zpět - tomu se říká "zpětný ráz". Bezzákluzové dělo má hlaveň otevřenou na obou stranách. Zbytek je myslím jasný už z názvu...

Bezzákluzová zbraň je ve skutečnosti životaschopný a užitečný systém. Rád bych však zdůraznil, že se používá pro velmi úzké a omezené úkoly. Její přesnost je totiž mnohem nižší než u běžných zbraní, stejně jako rychlost střelby. Bezotkaty používají například výsadkové jednotky a v některých případech i protitankové jednotky. Protože střílí dostatečně širokými dávkami žhavých plynů zezadu, je velmi nevhodný pro tanky, kasematní děla, protiletadlová děla a těžko může fungovat jako eskadrové dělo pohybující se ve formaci útočící pěchoty. Stručně řečeno, má svůj vlastní malý sektor ve vojenských záležitostech...

Avšak Tuchačevskij a Pavlunovskij, stoupenci pokroku, snili o přezbrojení celého dělostřelectva Rudé armády a navíc i letectva a námořnictva dynamoaktivními zbraněmi! Tuchačevskij ignoroval námitky odborníků, jako byl Grabin.

Kurčevskij (který si kdysi odseděl trest za zpronevěru veřejných prostředků) získal tak vysokou protekci a rozjel se na plné obrátky. Zahájil spoustu různých projektů - pěchotní děla, děla montovaná na obrněná vozidla, letadla, válečné lodě a dokonce i torpédové čluny. Experimenty trvaly sedm let a počet vzorků se již počítal na stovky.

Nejvtipnější na celém příběhu (pokud na něm vůbec něco vtipného je) jsou Tuchačevského "cenné instrukce", uvedené na samém začátku díla. Tuchačevskému se líbilo všechno, jen jedna věc se mu nelíbila - samotný proud horkých plynů vycházející zezadu z hlavně. A se vši vážností napsal směrnici: "Dokončit PSA, aby se eliminoval demaskující účinek plynové trysky".

Z hlediska významu se to nijak neliší od přání, aby tank, například T-34, jel zcela tiše a nevydával sebemenší bzučivý zvuk. Tryska je nedílnou součástí samonabíjecí zbraně. Ale náš "géníus" tomu vůbec nerozuměl...

Nemá smysl tento příběh podrobně popisovat. Přejdu rovnou k výsledkům.

Výsledky byly velkým zklamáním. Během testů Kurčevského monstra ochromovala tankery a letadla, zabíjela lidi a ničila samotná děla. Postupně se ukázalo to, co odborníci jako Grabin viděli od začátku: Kurčevského dělo, instalované na lodi, zničí při výstřelu trup a nástavbu a při instalaci na doprovodný tank spálí vlastní pěchotu proudem, protitankové dělo nefungovalo, nedalo se použít na obrněném vozidle,

stejně jako na letadle. V roce 1941 bylo ze služby vyřazeno i těch několik exemplářů "kurčevských děl", které se nějakým zázrakem dostaly do armády...

Dnes už ale nelze spočítat, kolik práce bylo promarněno, kolik peněz bylo vyplýváno, kolik skutečných zbraní čekalo v záloze, zatímco se oba "velcí stratégové" bavili prázdnými nábojnicemi...

Cestou Tuchačevskij zcela zničil protiletadlové dělostřelectvo. Nepotřeboval ji. "Velký stratég" vydal další "historickou instrukci", podle níž se proti nepřátelským letadlům mělo bojovat... divizními děly! K tomuto účelu nebyly uzpůsobeny, protože byly vytvořeny pro zcela jiný úkol - podporovat pěchotu, střílet na živou sílu, techniku a opevnění nepřítele...

Šlo o další z Tuchačevského výmyslů - "univerzální zbraň", která by fungovala stejně dobře proti pozemním i vzdušným cílům. Takovou zbraň dosud žádná země na světě nevyrobila. Je pravda, že mnoho armád experimentovalo, ale byly to experimenty v omezeném měřítku, které nepoškodily konvenční složky armády.

Ani zde Tuchačevského gigantomanie nezklamala a projevila se naplno. Byly vydány nejpřísnější rozkazy: nevyvíjet konvenční automatická protiletadlová děla! Nevěnujte pozornost tomu, co v této oblasti dělají Němci! Ostatní země nejsou příkladem! Všechno to úsilí, všechny ty peníze, všechen ten pracovní čas - vyvinout univerzální zbraň!

Výsledkem je stejný smutný závěr. Univerzální zbraň nevznikla, obrovské peníze byly promrhány, stejně jako práce dělníků a inženýrů, protiletadlové prostředky Rudé armády představují pouze čtyřnásobné Maximy na trakařích. Teprve po popravě Tuchačevského a jeho gorilí rotý Pavlunovského a Kurčevského začala být armáda vybavována normálními protiletadlovými zbraněmi.

Raketové zbraně? Bohužel stejný nepořádek...

V roce 1928 vznikla z Tuchačevského iniciativy Plynovodní laboratoř, která se zabývala raketami. V jejím čele stáli "geniální designéři" Kleimenov a Langemak. V průběhu let se laboratoř rozrostla v obrovský podnik, který stát financuje štědřeji než kdykoli předtím. Čas plyne, plyne, roky běží, běží...

Takže?

Ale nic! Ne, zdá se, že všechno šlape jako hodinky - práce vře, neustále se provádějí testy, donekonečna se přepracovávají četné "nadějně vzorky"... Práce je plně vidět. Ale práce není vůbec žádná! Protože nesčetné množství testů, oprav a vylepšení nás nepřivedlo ani o krok blíže k výsledku - alespoň k jednomu jedinému modelu, který bychom mohli konečně přijmout do služby. A tak po dlouhých devět let!

Mezitím už sovětský zpravodajský agent Willy Lehmann, známý "Breitenbach", předal svým nadřízeným informace o úspěšných německých raketových testech. Na práci "Tuchačevského hnízd" to však nemělo sebemenší vliv. Znovu a znovu probíhají nekonečné testy, úpravy a vylepšování. Zdá se, že se na obzoru rýsuje slibný model... ne, bude obtížné ho vyrobit. Druhý se zdá být také v pořádku, ale je třeba zlepšit (opět!) stabilizátory... Třetí provedl velmi dobře na Ukrajině. Ale na střelnicích u Moskvy se létá mnohem hůř. Ukazuje se, že na vině je klima. Je třeba změnit průměr trysky. Což opět znamená... Uhodli jste? Přesně tak, vylepšení, přepracování a další racionalizace...

Tahle komedie trvá už devět let! Podařilo se jim vyzbrojit stíhačky raketami, ale tyto rakety jsou málo užitečné (opět, jejich čas ještě nenastal), přesnost zásahů je mizerná a je tu spousta dalších nedostatků. A rakety pro pozemní síly, hlavní divadlo vojenských operací, stále neexistovaly...

Ale přišel třicátý sedmý. "Velký stratég" Tuchačevskij a "geniální konstruktéři" Langemak a Kleimenov byli zastřeleni. Je myšlenka bojových raket pro Rudou armádu definitivně pohřbena?

Naopak!

Tohoto problému se ujímá negramotný a nevzdělaný odpůrce pokroku, majitel koní Vorošilov...

A případ se řítí kupředu neuvěřitelným tempem!

Vorošilov nemá žádné "geniální designéry". Má pouze inteligentní odborníky. A přesto se v roce 1939 neznámo odkud (přesněji řečeno - díky úsilí Výzkumného ústavu tryskového) objeví 132mm vysoce explozivní raketový projektil "M-13", který se stane hlavním projektilem sovětského reaktivního dělostřelectva ve Vlastenecké válce.

To je fantastické. Už nejsou žádní velcí stratégové, geniální konstruktéři ani jiná světla vojensko-technického pokroku - jen hloupý Vorošilov a jeho neviditelní inženýři...

Ale projektil je tam! Připraveno k sériové výrobě!

V únoru 1939 bylo vyzkoušeno odpalovací zařízení namontované na vozidle. Z řady závažných důvodů je pro výrobu nevhodný.

Vorošilov vydává další negramotný rozkaz - a o pouhých šest měsíců později je nejen vyvinut nový model, ale také přijat k doletovým zkouškám. Jedná se o BM-13, u nás známý spíše jako Katuša.

Ztrácí se však drahocenný čas. Němci, kteří začali s pracemi mnohem později než sovětští konstruktéři, měli 22. června 1941 již slušné množství šestihlavňových raketometů, které zasáhnou proti našim v první ráno Velké vlastenecké války. Ještě na některých místech v naší literatuře se tato zařízení stydlivě nazývají "šestihlavňové minomety" - ale jde právě o odpalovací zařízení. Stejně, které se v Rudé armádě objevily až

poté, co byl "velký stratég" a hromada menších stratégů postavena ke zdi. O tom, jak se sovětské vojensko-technické myšlení po osvobození armády od Tuchačevského a jeho bandy řítilo kupředu, by se dala napsat tlustá kniha, ale už se jich objevilo několik, sice nijak zvlášť tlustých, ale zato výkladových a ukazujících pravou tvář rudého gladiátora...

A pak tu byl Uborevič, uhlazený, lesklý nešťastník, další "velký vojevůdce", který nechal Rudou armádu bez kulometů.

Tento špinavý příběh je podrobně popsán v odborné literatuře, ale běžný čtenář s ním bohužel není obeznámen. Pokusme se doplnit mezery...

Již v létě 1930 komise pod vysokým předsednictvím Uboreviče posuzovala čtyři vzorky automatické pušky - Tokarev pro náboj "nagan", Tokarev, Děgťarev a Korovin pro náboj Mauser 9x25.

Žádný z těchto návrhů nebyl přijat do provozu. Jako důvod zamítnutí předložila Uborevičova komise dvě závažné námitky.

Zaprvé, zobrazené vzorky mají příliš vysokou rychlost střelby 1 000 ran za minutu.

Za druhé, na vzdálenost 200-300 metrů není možné mířit palbu.

Už jen pro tento závěr měl být Uborevič zastřelen, aniž by čekal na "velký teror"...

Nejprve druhý bod. Automatická puška pistolové ráže není určena pro střelbu na terč na vzdálenost kolem dvou set metrů, natož na tři sta! Skutečná vzdálenost pro efektivní zasažení živého cíle je 60, maximálně 100 metrů...

Nyní k rychlosti střelby. Tisíc výstřelů za minutu Uborevičovi kategoricky nevyhovovalo a nařídil, aby rychlost byla poloviční - 500 výstřelů. Stejně jako Němci a Britové. Jinými slovy, usilovat o ideál.

A co ostatní?

Když Sověti v devětatřicátém vstoupili do Finska se svými třířadými puškami, zaútočily na ně finské pušky Suomi a vypálily tisíc nábojů za minutu! Finové se nehonili za německo-anglickým ideálem. Stanovili si další, praktičtější úkol - nasytit armádu samopaly. I když nedokonalé, s vyšší rychlostí střelby.

A sovětské velení muselo posílat letadla napříč zemí, aby jedno po druhém sbírala z pohraničních stanovišť ubohé stovky útočných pušek, které se jim podařilo vyrobit, aby nějak vyrovnalo zpoždění Finů... Díky Uboreviči!

Mimochodem, Japonci se také nehonili za ideálem. Celou druhou světovou válku bojovali s ne špatným samopalem "100", jehož rychlost střelby byla opět kolem tisíce ran za minutu. A vedli dobrou válku, kterou prohráli z důvodů, jež neměly nic společného s rychlostí palby kulometů.

Mimochodem, naše hlavní automatická puška Velké vlastenecké války, slavný PPSH, měla rychlost střelby devět set ran za minutu. PPS se opět nepřiblížil "ideálu" - jeho rychlost střelby byla sedm set...

Tady to máte. Už chápete, proč jsem použil některá nepřiliš slušná slova na adresu Uboreviče?

Situace totiž neumožňuje vychvalovanou názorovou pluralitu. Uborevič, ta uhlazená mrcha, v honbě za ideálem nechal Rudou armádu obecně a mého otce osobně bez samopalů - a můj otec škubal závěrem své pušky, zatímco se na něj vrhali veselí nadlidé s ráčnami...

Opakuji, že zde není žádný pluralismus. Uborevičovo chování lze vysvětlit pouze dvěma verzemi. Pouze dvě. Buď byl neznalý, zastával tak vysokou vojenskou funkci neprávem, nebo materiály vyšetřovacích spisů NKVD nelžou, vojenské spiknutí skutečně existovalo a ti, kdo se na něm podíleli, podkopávali bojeschopnost Rudé armády tak, jak se tam v těch případech píše. V každém případě měl být Uborevič zastřelen bez váhání a ceremonií.

Vůbec nezáleží na tom, z jakých pohnutek nechal Rudou armádu bez kulometů. Důležité je, že to udělal.

A nakonec kousek suché statistiky, jen malinko.

Výroba automatů v SSSR:

1939 - 1700 ks

1940 - 81 118 ks

Stačilo zastřelit "velké strategy" a "brilantní velitele"...

Ano, když už mluvíme o strategii. Musíme se přece jen vrátit k Tuchačevskému. Koneckonců se o něm tu a tam mluví jako o velkém strategovi, jehož stažení z oběhu způsobilo armádě přímo nenapravitelné škody.

Jediným problémem je, že příklady jsou slabé. Přesněji řečeno, neexistují vůbec žádné přesvědčivé příklady. A ty, které existují, vykreslují zcela odlišný obraz.

Tuchačevskij byl skutečně tvůrcem nové strategie - v tom mají apologeti pravdu. Říkalo se tomu "třídní strategie". A spočívala v následujícím: Rudá armáda je novým typem armády, protože je třídně homogenní. Ozbrojené síly "potenciálního nepřítele" mají smíšené třídní složení, a jsou proto různorodé. Rudá armáda je proto povinna jako první zasadit mocný úder některé kapitalistické moci - a dělnická třída se v souladu s třídní solidaritou okamžitě vzbouří a smete buržoazii. Z toho vyplývá, že úkolem Rudé armády není ani tak vojensky porazit vojenskou sílu nepřítele, jako spíše vyvolat povstání revolučního proletariátu v jeho týlu.

To byla Tuchačevského nová strategie, vyjádřená stručně. Z toho přirozeně vyplývala i teorie bleskové války, kterou miloval. Z toho pramenilo jeho

přehlížení obranných problémů a vášně pro lehké rychlé tanky, parašutisty a armády bombardérů bez stíhacího krytí.

Tento nesmysl nikdy nefungoval, protože neměl nic společného s realitou, ale sestavil ho poručík se základním vojenským vzděláním, který byl vycvičen k tomu, aby svá zvonivá hesla o světové revoluci a třídním boji strkal všude, kam může nebo nemůže.

Ve dvacátém roce v Polsku si Tuchačevskij vyzkoušel právě tuto možnost - vojska zasadila drtivý úder bez strategických rezerv...

Mimochodem, ani on ji nevymyslel, pouze ji ukradl německému vojenskému teoretikovi Schlieffenovi. Slavný "Schlieffenův plán" je jen jedním mohutným taranováním bez jakýchkoli strategických rezerv. Mimochodem, v první světové válce se ukázala její naprostá nevhodnost, protože když byla uvedena do praxe, nebyla úspěšná a válka se protáhla na čtyři roky.

Ale to není to nejpikantnější. Jde také o to, že "Schlieffenův plán" není výtvozem 20. století, ale téměř nezměněnou verzí pruských metod boje z dob... prusko-francouzské války! Tuchačevského "nová strategie" je tedy kombinací pruských metod z roku 1871 a zvonivých bolševických hesel. A ne víc než to. Jednoduše řečeno, žádný poklad vojensko-teoretického myšlení...

Kdo mi nevěří, ať si vezme dvousvazkové vydání Tuchačevského spisů vydané v Chruščovově době a pozorně si je přečte. Mně osobně stačí jediný citát z Tuchačevského, z jeho "klasického" díla "Nové otázky války", vydaného v roce 1932:

"Ve válce imperialistů proti SSSR budou dělníci kapitalistických zemí zapojeni do boje za přeměnu imperialistické války ve válku občanskou formovat své Rudé armády stejně jako polští dělníci v roce 1920. (A. B.) a vstoupí do řad naší Rudé armády, aby podpořili a zajistili její vítězství nad vlastní buržoazií i nad buržoazií celého světa.

Jen se díval do vody! Mimochodem, díky těmto blouznivým spisům někteří optimisté u nás v jedenačtyřicátém století vážně očekávali, že "německý proletariát" se chystá obrátit bajonety proti Hitlerovi. A někteří lidé, soudě podle zpráv politických instruktorů a NKVD, dokonce odmítali střílet na "německého proletáře ve fašistické uniformě". Jed se ukázal jako dlouhodobý...

Předpokládám, že u "velkého stratéga" je vše jasné? Žádná nedorozumění?

V Rudé armádě samozřejmě byli skuteční, seriózní a talentovaní vojenští teoretici. Například autor mnoha zásadních děl Svečin. Ale soudruh Tuchačevskij ho otravoval s někdy nevysvětlitelnou zlobou a vytrvalostí a házel na něj smrtelná politická obvinění způsobem, z něhož ještě teď běhá mráz po zádech. Odpočinul si až v roce 1931, kdy se Svečin ocitl v lágru (odkud ho mimochodem o rok později zachránil Vorošilov). A důvodem bylo, že Svečin otevřeně a veřejně mluvil o Tuchačevského "vůdcovských schopnostech" tak, jak si zasloužily, tedy že je vůbec popíral...

A nakonec ještě několik drobností k portrétu "rudého bonapartisty". Takže mozaika...

V roce 1936 při kritickém hodnocení výsledků velkých manévřů Moskevského vojenského okruhu Tuchačevskij konstatuje mnoho nedostatků: řízení vojsk je špatné, součinnost pozemních sil a letectva není propracovaná, komunikace je špatná, velitelství jsou slabá a tak dále, seznam je dlouhý. Jeden malý detail: ale kam se hrabe zástupce lidového komisaře obrany soudruh Tuchačevskij? Pokud takový nepořádek panuje v elitním Moskevském vojenském okruhu hned vedle něj, co teprve v provinciích?

Vzpomíná Alexander Barmin (mimochodem přítel Tuchačevského):

"Během rozhovoru zazvonil telefon. Maršál klidně zvedl sluchátko, ale náhle vyskočil na nohy a promluvil úplně jiným hlasem:

- Dobré ráno, Klimente Jefremoviči... Přesně jak říkáte, Klimente Jefremoviči... Udělám to, Klimente Jefremoviči..."

Lichotit si před nadřízenými, dobře. Ale skákat, stát vzpřímeně, i když ho šéfové nevidí?! Charakter...

A zde je Tuchačevského postoj k vojenským tajemstvím. Jistý Tomáš Dombal, člen Ústředního výboru Polské komunistické strany, který znal Tuchačevského zevnitř, pracoval svého času v Moskvě jako vedoucí oddělení v jednom z ústavů. Zde je to, co sám Tuchačevskij řekl (již během vyšetřování) o jednom ze svých rozhovorů s Dombalem:

"V rozhovorech s ním jsem mu vyprávěl o organizaci divize, o základech moderního boje, o našich metodách taktické přípravy, a když jsem mluvil o podmínkách války mezi námi a Polskem, upozornil jsem ho, že jsme museli kvůli zpoždění v nasazení soustředit velké síly na hranicích s Polskem, které jsem vyjmenoval Dombalovi (! - A.B.) Dále jsem Dombalovi řekl o rozdílech mezi kádrovými a teritoriálními jednotkami, a to jak z hlediska organizace, tak z hlediska služby a výcviku..."

Tuchačevskij byl náčelníkem generálního štábu Rudé armády, když se tato milá setkání konala.

Proč se toto téma při vyšetřování vůbec objevilo? Faktem je, že v té době už byl Dombal zatčen na základě obvinění ze špionáže - takže se Tuchačevskij vymlouvá: žádné špionážní informace Dombalovi nedával, seděl a povídal si, Dombala znal jako člena ústředního výboru...

Co je naivnější nebo hloupější? Dobrá, předpokládejme, že Dombal je čestný člověk a ne špión. Ale přesto, i kdyby byl třikrát členem tří bratrských ústředních výborů, jakým právem se náčelník generálního štábu Rudé armády takto otevřeně vyjadřuje k cizinci, civilistovi, náhodnému známému? Dobrá polovina toho, co Dombalovi řekl, je vojenským a státním tajemstvím v každém státě, bez ohledu na dobu a způsob vlády!

No, a na závěr - jak si myslíte, že tento člověk mohl ještě vymyslet a vést vojenské spiknutí, které z něj mělo udělat plnohodnotného diktátora? Nevnučuji vám svůj názor, myslete si své...

se dotknu dalšího ustáleného mýtu: mýtu o údajně "krví nasáklém" ského písemném svědectví.

Další nesmysl. Několik skvrn od zaschlé krve skutečně existuje, ale nikoliv na rukopisném svědectví samotného Tuchačevského, nýbrž na třetím exempláři strojopisu, o němž nikdo neví, že byl v jeho rukou.

Ano, zapomněl jsem! Maršál Tuchačevskij byl také houslař a cvičitel myši, takže je jasné, že nemohl být duší vojenského spiknutí...

5. Ježov a jeho rukavice

Dovolte mi, abych svůj postoj objasnil: netvrdím, že nutně muselo jít o "vojenské spiknutí". Prostě zákony detektivního žánru mají svá pevná specifika (a protože jsem v tomto žánru napsal několik desítek románů, kterých se prodalo mnoho výtisků, dovoluji mi, abych se pokorně považoval za jistého odborníka).

Když je v knihovně anglického sídla nalezen mrtvý muž s podezřeले velkým počtem střelných ran na obyčejnou sebevraždu, inspektor, který přijede na místo činu jako první, ještě než shromáždí dostatek údajů, začne rychle podezřívát všechny, kdo byli v té době v domě. Není to ani zákon žánru, ale přírodní zákon, chcete-li...

Existují dvě verze toho, co se tehdy stalo: že šlo o spiknutí a že o žádné spiknutí nešlo. Držím se jedné z nich, té první, to je vše. A podle toho jsem založil svou knihu...

Jsem však hluboce přesvědčen, že je naprosto nesprávné používat slovo "spiknutí" v jednotném čísle. Muselo se jednat o několik spiknutí. Dokud zůstanou vyšetřovací spisy a operativní materiály z té doby utajeny, nemůžeme s jistotou tvrdit nic, ale metodu zvanou "kývání na základě okolností" ještě nikdo nezrušil, ani právo badatele ji používat...

Co tedy můžeme získat z houpání se na nepřímém?

Existovalo několik spiknutí. Je docela možné, že se některé z nich překrývaly, prolínaly a měly styčné body. Případné spiknutí nebylo přímým záměrem "uchopit moc", ale složitou intrikou, protože někteří ze spolupachatelů měli společné cíle jen po určitou dobu, pak se jejich zájmy rozcházely a oni předem kalkulovali, jak se navzájem přechytračit, přelstít a obelstít. Tak je tomu v případě konspirací neustále.

Vezměte si například Yagodu. Z toho, co už víme, vyplývá, že soudruha už prostě nebavilo být vysoce postaveným, ale placeným státním zaměstnancem a

sníl o tom, že se stane právním velkostatkářem. Proto se i při blokování s trockisty (jak se s nimi neblokuje? Mají silné podzemí v celé zemi, někteří z nich jsou stále ve vážných funkcích a v okamžiku převzetí moci se na ně dá spolehnout), musel si prostě předem spočítat svou verzi událostí. Zhruba řečeno, puč zorganizoval pro sebe, nikoli pro Trockého. Proč potřeboval Trockého, který byl odhodlán zahájit světovou revoluci? Je nepravděpodobné, že by Jagoda chtěl zahodit svůj pohodlný život a celý den vládnout revoluci. Jeho přáním bylo žít v klidu, pohodlí a komfortu...

Zhruba stejné motivy se musely objevit i v myšlenkách Tuchačevského. Proč by pro Trockého tahal kaštiny z ohně? Po svém nástupu na Trockého kremelský ledový trůn mohl očekávat maximálně post komisaře obrany. Byla to skvělá kariéra - od zástupce po komisaře? Proto si soudruh Tuchačevskij mohl říci: budeme s Trockým spolupracovat do určitého bodu - no, a pak se Lev Davidovič bude muset otrávit klobásou...

Je to abeceda spiknutí a převratů...

Kromě laboratorně čistých spiklenců tu byla masa naprosto nespolehlivých lidí - na vysokých místech, u moci. Ještě na konci století Molotov, když mluvil o třicátém sedmém roce, podal velmi logické a přesvědčivé vysvětlení Stalina: "Vždyť i mezi bolševiky byli a jsou takoví, kteří jsou dobří a loajální, dokud je vše v pořádku, dokud zemi a straně nehrozí nebezpečí. Ale pokud se něco začne dít, změní názor... Je nepravděpodobné, že by tito lidé byli špioni, ale byli napojeni na zpravodajské služby, a hlavně, že v rozhodující chvíli pro ně neexistovala žádná naděje.

Jasně, logické, přesvědčivé! Nebyl to jen boj proti skutečným spiknutím, ale také čistka - od nespolehlivých, pochybných, nenasytných a bezuzdných provinčních baronů...

Ještě před začátkem velkého teroru dostalo politbyro zprávu od Malenkova - že se v zemi nahromadilo obrovské množství stranických výsadkářů, kteří v důsledku prověrek, stranických čistek a reorganizací ztratili své vlašné pozice. Jsou rozhořčené a mohou posloužit jako palivo v případě jakéhokoli otřesu mozku.

Obecně platí, že nejnepříjemnější překvapení se odehrála na venkově. Například ještě v roce 1934 náčelník štábu dělostřelecké divize Něhaje, který pronikl do sídla elitní Moskevské proletářské střelecké divize, otevřeně vyzval její personál, aby si rozebral své pušky a pod jeho vedením jednal s cílem svrhnout sovětskou moc - jako "kike". Ukázalo se však, že posluchači jsou nad věcí - rychle Něhaje zvedli a odvezli na speciální oddělení. Ale bylo jich dost na rozlehlém světě a mnozí z nich si nepodřízli krk, ale tiše seděli a čekali, až na ně přijde řada...

Zkrátka, na začátku roku 1937 už bylo známo dost na to, aby si Stalin uvědomil, že se nad zemí vznáší obrovský a temný stín vojenského převratu, který šíří mrazivý smrtící chlad. Molotov tvrdil, že Kreml již zná den a hodinu. A když už přišla, bylo těžké předvídat, co bude znamenat, vzhledem k obrovskému množství váhajících, nespolehlivých, uražených a nespokojených lidí...

Už předtím byl zatčen Jagoda, který měl u sebe kromě gumového falusu spoustu zajímavých věcí, například devatenáct revolverů, jedenáct pornografických filmů a sbírku pornografických obrázků (téměř čtyři tisíce). Uvolněné místo naléhavě potřebovalo nejspolehlivějšího soudruha, který by rychle a s chutí provedl odzbrojení.

Takový soudruh existuje. Seznamte se: Nikolaj Ivanovič Ježov, novopečený generální komisař státní bezpečnosti. Předtím tajemník ústředního výboru. Profesionální komunistka s velkou praxí a nedokončeným základním vzděláním, výkonná, precizní, inteligentní pracovnice - poutavá! Pravda, tajný pederast - proč se mladá manželka Jevgenija pravidelně vyskytovala v posteli Isaaka Babela nebo v hotelovém pokoji Michaila Šolochova (kde byla jejich aktivní komunikace okamžitě zaznamenána odposlechy NKVD a svědomitě popsána v hlášení).

A Ježov si vyhrnul rukávy a nasadil si své slavné "železné rukavice", vyobrazené na dobových plakátech - špičaté, strašidelné, sevřely by každou hydru tak pevně, že by se neukázala...

A začal Velký teror! Maršálové a komisaři, generálové a tajemníci výborů komunistické strany, každý tvor sedm párů... Při výsleších vyprávěli spoustu zajímavých věcí - o spiknutí a o mnoha dalších věcech...

Rány byly opakovaně zasazovány naslepo. Bili na náměstí, protože se zdálo, že se nedá věřit nikomu, že zrada se dá najít všude.

Stalin je bez sebe!

Tento výraz později použili Kaganovič i Molotov. Stalin byl bez sebe zradou a lží všude - doba a situace byly takové, že to bylo pochopitelné. "Viděl jsem a poznal jsem několik různých stalinistů," řekl později stárnoucí Kaganovič. To je právě ono...

V armádě se obnovuje zapomenutá instituce komisařů, kteří mají dohlížet na velitele. Nyní žádný velitel, od pluku výše, nemůže rozhodovat sám. Pokud by se nejednalo o spiknutí, vypadá tato inovace nesmyslně, absurdně a zbytečně. Pokud došlo k vojenskému spiknutí, je to přirozené a nutné opatření, aby se neobjevili noví Nechajevové a Tuchačevové.

Neberou jen vojáky a členy strany. Přijímají kreativní lidi. Isaac Babel, bývalý voják a čekista, byl zadržen - ne pro své svobodomyslné názory, ale pro své pletky s Ježovovým okolím. K tomu však dojde o něco později...

Vezmou Michaila Kolcova - opět ne pro svobodomyslnost. Spis obsahuje signály, že Kolcov, známý svými dlouholetými sympatiemi k Trockému, navázal během španělské služební cesty nevhodné kontakty se španělskou trockistickou organizací POUM. Signály přišly od muže, který nebyl malicherný a znalý věci - generálního komisaře španělských interbrigád Andrého Martyho. Na 20. kongresu je nejvyšší řád nařídil považovat za lži. Kdo ví...

A zde je třeba se vrátit k samotnému "Orlovovu spisu", o němž byla řeč v prvním díle. O materiálech údajně dokazujících Stalinovu práci pro ministerstvo bezpečnosti.

Nelze předpokládat, že soubor skutečně existoval. Až na to, že se nejednalo o originály, ale o důmyslně zhotovené padělky. Nelze vyloučit, že spiklenci skutečně zamýšleli ukázat tuto složku na nejvyšším stranickém plénu a požadovat Stalinovu rezignaci nebo dokonce jeho zatčení. Takové triky nejsou ve světové historii ničím neobvyklým. Když němečtí generálové před válkou intrikovali proti Hitlerovi, také si něco takového vymysleli...

Velký teror se prohnal zemí jako tornádo!

Jen se na to, prosím, nedívejte z perspektivy vnucené během chruščovovského tání krátkozrakými pisálky: Že to byl on, ten darebák, kdo z Kremlu vysílal kanibalské rozkazy, zatímco strana, armáda a lid, ztuhlí ve smrtelné hrůze, jako králíci fascinovaní hrozným, tyto rozkazy s těžkým srdcem plnili, chvějíce se odporem a nechutí...

Bylo to mnohem složitější a nevzhlednější!

Vedení strany tvořili lidé s krví až po uši, dávno, už od sedmnáctého, kteří byli zvyklí sát šarlatovou krev bez sebemenšího vnitřního odporu. Sami byli kanibalové, kteří Stalina převyšovali o několik řádů!

První velkou čistku v armádě provedl v roce 1931 soudruh Gamarnik - stovky velitelů se sebemenší skvrnou na služebním rejstříku byly propuštěny, zatčeny a vyhozeny.

V roce 1921 Artuzov a Unšlicht, budoucí "nevinné Stalinovy oběti", použili stejné metody k očištění Baltské flotily od v jejich očích podezřelých vojenských důstojníků - opět zatýkání, vyhošťování, represe na základě seznamů, vynucování přiznání ke špionáži a spoluúčasti s bělogvardějci...

V roce 1918 Trockij a jeho tým na základě vykonstruovaných obvinění zatkli a zastřelili admirála Štastného - přesně stejná metodika bude použita v roce 1937...

Ještě za občanské války se soudruh Smilga pokusil na základě vykonstruovaného obvinění zastřelit legendárního velitele Dumenka (mimočodem, Dumenka se Stalin zastával, jak mohl, ale - ne).

Tentýž Smilga dal později popravit slavného Mironova, který se Trockému nelíbil.

Takové příklady by bylo možné uvádět donekonečna. Všechny Stalinovy "nevinné oběti" byly až po uši v krvi - a v roce 1937 se s velkou horlivostí ničily navzájem!

Nebyl to Stalin, ale Robert Indrikovič Eiche, kdo navrhl vytvoření orgánů mimosoudního trestání, známých "trojic", které se skládaly z prvního tajemníka, místního prokurátora a vedoucího NKVD (město, provincie, kraj, republika). No a to, že o rok později právě taková trojice přitlačila soudruha Eicheho ke zdi, není podle mého hlubokého přesvědčení nic jiného než smutná spravedlnost...

Vedení strany se do masakru pustilo s chutí!

červen 1937, Uzbekistán. Ikramov, první tajemník Ústředního výboru Komunistické strany Uzbekistánu, žádá Moskvu, aby okamžitě propustila Fajzulláha Chodžajeva jako nepřítele a kontrarevolucionáře, a uvádí tak dlouhý seznam obvinění, že po něm Chodžajev nemůže zůstat na svobodě ani den.

Oba Hodžajeva odstranili a zatkli - a o několik měsíců později byl Ikramov sám vyloučen ze strany a zatčen. Oba pracovali na stejném případu, oba byli zastřeleni ve stejné skupině odsouzených.

Omsk. První tajemník krajského výboru Bulatov radostně hlásí, že výsledkem jeho usilovné práce je odstranění a vyloučení nepřátel lidu, kteří se vydávali za odpovědné pracovníky strany. O něco později je na stejném místě dopaden soudruh Bulatov: chodby končí zdi...

První tajemník Ústředního výboru Komunistické strany Kazachstánu Mirzojan žádá Moskvu o odvolání soudruha Kulumbetova z funkce předsedy Ústředního výkonného výboru. Byl odveden, zatčen a zastřelen. O rok později se stejnou cestou vydal i Mirzojan.

V Turkmenistánu první tajemník Anna-Muchamedov odvolal, vyloučil ze strany a předal NKVD tři vysoce postavené stranické a sovětské pracovníky, k čemuž se hrdě hlásil. Myslím, že konec už je na dohled? Přesně tak. Ani ne tři měsíce po Anně Muchamedové...

Na Ukrajině soudruh Kosior likviduje nepřátele lidu tím, že je odstraňuje z funkcí a vylučuje jejich staré přátele ze strany. Pak přišel soudruh Postyšev a pustil se do Kosiora, a pak se do Postyševa pustili další...

V Bělorusku soudruh Šarangovič a jeho tým rozbíjejí stranické a sovětské kádry, všude hledají nepřátele, sabotéry a levicové útekáře. O něco později...

No, myslím, že to stačí. Všude se objevuje stejný obraz: "staří bolševici" se točí v příšerném kruhu, vášnivě a upřímně staví své bývalé soupeře ke zdi a nechávají se chytit do stejného mechanismu s ostrými zuby.

Naprostá většina z nich vůbec nepochybovala o správnosti toho, co se děje - a byla připravena se na tom všem široce podílet. Selhání nastalo až tehdy, když se do mlýnského kamene dostali sami věrní leninisté.

Nejcharakterističtějším příkladem způsobu myšlení, motivů a pohnutek jsou podrobné, detailní memoáry Evženie Ginzburgové, kdysi strhující "Strmá cesta". Tam je to všechno podrobně popsáno s jednoduchostí, která je horší než krádež. Evženie nepochybuje, že jednání politbyra a NKVD je správné. Jednoduše touží dokázat, že ona sama je naprosto nevinná (aniž by si uvědomovala, že je v "procentech"). A kdyby byla propuštěna, účastnila by se Velkého teroru se vši horlivostí a horlivostí - zcela upřímně, bez sebemenší příměsi sobeckých pohnutek! Někteří z nich byli mimochodem propuštěni. A pak se do procesu zapojili. Opět z celého srdce věřili, že v jejich případech má strana dostatek moudrosti, aby to vyřešila, ale že

ostatní jsou zavilí nepřátelé. Taková byla mentalita toho davu a nedalo se s tím nic dělat...

Nešlo o tichou poslušnost nesoudných mas vůči kanibalistickým směrnícím přicházejícím shora, ale o téměř všeobecnou spoluvinu. Podle různých odhadů bylo šedesát až sedmdesát procent vojáků zatčeno v důsledku udání a signálů z jejich vlastního prostředí. Stejně jako v případě straníků byla armáda drakem, který udeřil na svůj vlastní ocas...

Stejně je to i ve vědeckém světě. Šafarevič připomíná, že jeden ze zakladatelů sovětské matematické školy Luzin byl obtěžován politickými obviněními nikoliv negramotnými vyšetřovateli a bdělými školníky, ale "nejgeniálnějšími sovětskými matematiky". Po pravdě řečeno, mírnost ducha není vědcům vlastní. Někteří lidé. Počátkem šedesátých let přišel nejhlavnější a nejhlavnější akademik Sacharov za kontradmirálem Fominem, odpovědným za jadernou munici sovětského námořnictva, s geniálním, podle jeho názoru, nápadem: vytvořit vodíkovou bombu o síle 100 megaton, strčit ji do torpéda a odpálit na Spojené státy! Akademik zalapal po dechu nadšením:

- Celé východní pobřeží Spojených států by okamžitě zmizelo z povrchu zemského i se všemi městy a miliony obyvatel!

Podle očitých svědků kontraadmirálovi poklesla čelist, dlouho mlčel a pak vykřikl:

- Vy vědci jste se úplně zbláznili! My námořníci jsme zvyklí bojovat s nepřítelem na otevřeném prostranství, ne ničit civilisty!

Sám Sacharov vzpomínal: "Styděl jsem se a o svém projektu jsem s nikým jiným nemluvil..."

Nejde o osobnost Sacharova, ale o obecné smýšlení vědců. Připomínám, že západní vznešení tvůrci atomové bomby také viděli v hirošimské tragédii jen "skvělou fyziku".

Zkrátka, straníci, vojáci, vědci, spisovatelé a všichni ostatní, až po ušlechtilé chovatele králíků a komsomolce, se navzájem s chutí požírali. Někteří upřímně věřili, že mají povinnost vyhladit své nepřátele, jiní si vyřizovali účty...

Nevykládejte mi ty kecy o původní ruské mentalitě a naší zvířecí povaze, vychované staletími zaostalosti!

V každé západní zemi, civilizované, zákony dodržující, humánní a dobře živené, probíhá boj klanu a autority ve stejné vědě. Je pravda, že probíhá bez jakýchkoli důsledků pro účastníky, protože diskuse jsou čistě teoretické a přinášejí pouze morální újmu straně, která prohrála.

Proveďme nyní spekulativní experiment. Ať pan Titkins, vážený profesor z Cambridge, od nynějška ví. Pokud napíše Scotland Yardu udání na svého odvěkého nepřítele a odpůrce, oxfordského profesora pana Popkinse, že Popkins chová protibritské nálady, je spojen s irskými extremisty a pod postelí má sekeru, kterou by klidně mohl udeřit královnu po hlavě během

její nadcházející návštěvy... Pokud Titkins ví, že v důsledku tohoto udání bude nepřítel Popkins jistě zatčen...

Bude, nebo nebude? Myslíte, že ne?

Někteří lidé by se jistě takových ohavností zdrželi. A někteří nechtěli...

Máme před sebou zářný příklad: Třetí říši. Zbožní intelektuálové a intelektuálové si klepali na dveře na gestapu, politická obvinění byla vznášena bez stížností a prapor "árijské fyziky", postavený proti "židovské fyzice", se nesl vysoko...

A pokud se někomu příklad Německa nezdá zcela správný, vzpomeňme na Spojené státy americké a nezapomenutelného senátora McCarthyho s jeho "vyšetřovacími komisemi pro protiamerickou činnost". Ó, jak se tehdy jednotliví páni kultury obrátili! Mimochodem, skvělý komik Charlie Chaplin musel z Ameriky uprchnout poté, co ho taková komise vzala vážně: byl "rudý" agitátor, a dokonce pedofil!

V USA je nestříleli, to je pravda. Někteří "nepřátelé lidu" však skončili ve vězení a mnohým zničili život, vyhodili je z profese, uvrhli do bíd, přivedli k sebevraždě... A žádný Stalin nebyl nablízku! Nejstarší demokracie kvete!

A nyní ke statistikám. Stále se objevují tvrzení o "dekapitované", vylidněné armádě. Fantastické, divoké, nesourodé postavy ohromují vnímavou čtenářskou mysl...

Bohužel, bohužel... Statistika je navzdory mnoha anekdotám exaktní věda. V roce 1937 bylo při počtu 144 300 důstojníků 11 034 represivně vyřazeno z armády, tedy asi osm procent! V roce 1938 bylo ze 179 000 velitelů a generálů potlačeno a neobnoveno 6742 osob - tři a půl procenta! A je třeba vzít v úvahu i to, že "represe" se často netýkaly politiky: někteří soudruzi velitelé byli vyhozeni z armády za zpronevěru, opilství, to či ono selhání ve službě. Vážně si myslíte, že za Stalina kvartýrmajstři nerozkrádali služební majetek a stateční vojáci nestříleli z osobní zbraně do pití někde na tancovačce? Žádné dívky nebyly znásilněny? Nezmlátil jsi žádné strašáky? Páni! Ve starých archivech je takový hnusný čin, že by ho žádná armáda na světě nezklamala...

Ještě jedna věc. Malá nuance. Rudá armáda byla ve srovnání s evropskými armádami přeplněna. Asi devět procent celkové síly. Mimochodem, v Německu to byla jen čtyři procenta, ve Francii čtyři a půl, v Británii šest. V některých případech tedy došlo k primitivnímu snížení počtu zaměstnanců.

Existovaly však i "trojky" pro čistě trestní případy! Jednalo se o tři týmy, které podle operativních materiálů řešily přibližně třetinu všech trestních případů bez soudu. Vyřadili recidivisty a "osoby spojené s kriminálním prostředím" (zloděje, nevěstince apod.). Tento systém zasadil organizovanému zločinu velkou ránu a zavedl pořádek...

Pro ty, kteří si myslí, že rok 1937 byl rokem bezpráví, uvádíme několik zajímavostí...

Moskevský městský soud. Jistá Matrena Kulková byla svými sousedy obviněna z kontrarevoluční agitace a byla podána stížnost. Soudce Rožnov však rychle zjistil, že hlavní "svědek" chtěl Matrenův pokoj převzít právě tímto bezelstným způsobem. A Matrenu čistě zprostil viny.

Stejný proces o pár měsíců později. Soudce Ivanov osvobozuje jistého Sineva a Molotkova, na které se vyšetřování snažilo uvalit vazbu kvůli nepodepsání půjčky.

A přichází třicátý devátý. Inženýr Strelcov, který se pohádal s vedoucími svého oddělení, podal stížnost na prokuraturu CCCP, v níž obvinil třináct svých nadřízených ze sabotáže a požadoval jejich urychlené odsouzení jako nepřátel lidu. A co, vrhly se za nimi "trychtýře" plné vykostěných hlav?

Aha! "Vrána" přišla až po samotném Strelcovovi. A nemocnému dali dva roky za falešné udání. Lituje ho někdo? A nelze vyloučit, že po XX. sjezdu zmíněný inženýr nešel do rehabilitačních komisí a neprohlásil se za nevinnou oběť Berjevščiny...

Nejpodivnější metamorfózy se tehdy děly i s vězni. Režisér Georgij Danelija vzpomíná na svého strýce Sandra: Soudili ho a poslali do Bělomořského kanálu - ale poté, co si odseděl svůj trest, mu nejenže dali medaili, ale vzali ho zpět v jiné funkci a dlouho pracoval v systému Gulagu, stal se velitelem tábora... Zajímalo by mě, jestli je Sandro kat, nebo oběť? Mohu na to v nouzi odpovědět?

Velký teror (který mnozí, včetně těch v zahraničí, zaznamenali) měl také následující blahodárny účinek: v SSSR byli téměř úplně eliminováni lidé, kteří mohli následně vytvořit vážnou pátou kolonu. Mnozí samozřejmě zůstali a později se objevili v převleku za purkmistry, policisty a hejtmany, ale hlavní kontingent potenciálních zrádců byl eliminován.

Například Francie takovou očistu neprovedla. Výsledek? Země se přes noc zhroutila. Nebylo to jen proto, že armáda bojovala neefektivně a liknavě (i když ani to nelze vyloučit). Ve Francii působilo zatraceně mnoho "vlkodlaků" téměř beztrestně. Jako bývalý komunistický vůdce Dorio, který se po okupaci objevil v uniformě SS, jako socialista Dea, který se stal jednou z hlavních prohitlerovských postav. Významný francouzský novinář Henri Simon napsal: "Sabotáže nebyly jen dílem Hitlerových agentů. Podílela se na tom velká část podnikatelské sféry a také vysoce postavené civilní a vojenské úřady... Francie nebyla Hitlerem poražena. Byla zničena zevnitř 'pátou kolonou', která měla nejmocnější kontakty ve vládě, v podnikatelských kruzích, ve státním aparátu a v armádě."

Doporučuji také knihu A. Wertha "Francie, 1940-1950". Tam je to popsáno neméně podrobně...

Naši potenciální zrádci byli v roce 37 uškrnceni! Někteří však přežili - ale o tom až později...

Vrátíme se do Ježova. Jeho aktivity od jisté chvíle nevzbuzovaly jen obavy - nabývaly extrémně nebezpečný směr...

Jak se již dlouho říká, moc korumpuje. Absolutní moc korumpuje absolutně. Stalin se tomuto nebezpečí vyhnul - no, to je Stalin... Ježov se zlomil!

Nemohl obstát ve zkoušce absolutní moci a naprosté tolerance. Byly tu i charakterové vlastnosti, o nichž se kdysi zmínil Moskvín, který ho dobře znal ("Neznám ideálnějšího pracovníka, než je Ježov. Nebo spíše ne pracovník, ale vykonavatel. Pokud mu něco svěříte, nemusíte to kontrolovat, můžete si být jisti, že udělá vše. Ježov má jen jednu, i když značnou nevýhodu: nemůže zastavit. Ježov se nezastavuje. Někdy ho musíte sledovat, abyste se včas zastavili...").

Co když není čas na sledování? A nikdo, kdo by se díval?

Ježovovi to vyrazilo dech!

Teror stále více nabýval rysů nikoli inteligentního jednání, ale slepé bakchanálie. Čekisté postavy zběsile pronásledovali. Byli na to zvyklí. Bylo to snazší a příjemnější - a prospěch byl zřejmý... Všechna ta nespravedlnost, všechna ta falešná přiznání, všechny ty smlouvy a nespravedlivě prolitá krev - to není vina Stalina a jeho týmu, ale Ježova a mechanismu, který dostal. Stalin potřeboval identifikovat a odzbrojit skutečné spiklence. Bohužel se v určitém okamžiku ukázalo, že všemocná NKVD se vydala na kategoricky špatnou cestu.

Proti Molotovovi již byl zahájen případ. Proti Vorošilovovi se již přijímají svědectví. Už opilý Ježov na jednom z rezortních banketů žvaní: šéf oblastní NKVD musí být králem a bohem nad místními straníky a sovětskými dělníky, protože jiná moc než NKVD v zemi není!

A za zády rozpadajícího se narkomu potřásají hlavami energičtí, silní, krvaví vlci jako Michail Frinovský, Jevdokimov, Dagin. Lidé, kteří nevěří ani v Boha, ani v ďábla, kteří jsou zvyklí na krev a kteří nemají nic proti myšlence stát se jedinou mocí v zemi. A proč vlastně nyní potřebují Stalina? Politbyro? A ostatní Nejvyšší sověti?

Tajná policie, která vycítila tuto vůli, je připravena učinit poslední, logický krok, který vyplývá ze všech předchozích. Jak tyto lidi znám, není pochyb o tom, že se připravovali vážně...

Nad touto dobou se vznáší neproniknutelná temnota. Podrobnosti se možná nikdy nedozvíme - ledaže by se něco zachovalo v archivech. Jak Molotov, tak Kaganovič, kteří byli občas alespoň trochu upřímní k novinářům a spisovatelům, o vítězství nad Ježovem naprosto mlčeli. Ačkoli není pochyb o tom, že určitá akce byla provedena...

V takové situaci by samotné byrokratické metody k eliminaci další hrozby rozhodně nestačily. Nestačilo jen podepsat rozkaz o odvolání komisaře Ježova a nejvyššího vedení NKVD a jmenovat do těchto funkcí nové lidi. V tomto případě tomu tak nebylo. Spiknutí NKVD nepochybně existovalo - a tito lidé by se v žádném případě nenechali pohltit pouhým byrokratickým postupem, škrtem na papíře...

Jestliže na plány Ježova a jeho kompliců jistě pamatují některé dokumenty v tajných archivech, o Stalinově akci, která se musela uskutečnit, se

nikdy nic nedozvíme. Stalin se v takových případech obešel bez kousku papíru.

Už není čas! Ne! Dva šéfové oblastních oddělení NKVD z Jaroslavle a Kazachstánu napsali Stalinovi dopisy, v nichž uváděli, že Ježov v rozhovorech s nimi otevřeně naznačil chystané zatýkání špiček v předvečer Velké říjnové revoluce...

A v NKVD je nový první zástupce komisaře - Lavrentij Pavlovič Berija, bývalý první tajemník Komunistické strany Gruzie, bývalý čekista, talentovaný manažer, v žádném případě ne stranický papaláš, muž činu. Ježov je pomalu drcen - Berija pomalu přebírá kontrolu nad Lidovým komisariátem státní bezpečnosti, pomalu dosazuje na klíčové posty loajální lidi, stejné mladé, energické, inteligentní, věčné, vůbec ne jako bývalí nenažraní baroni. Přichází nová generace - ta, která už nikdy nebude rozmarnou rudou velmocí.

Sakra, jak jsou všichni mladí! Málokdy, pokud vůbec, je jim přes čtyřicet: Milstein, Merkulov, Pavel Mešík (tomu je devětadvacet!), Bogdan a Amajak Kobulovovi, Vlodzimirskij...

A rozdrť Ježovy. Na padrť. Mimosoudní "trojky" jsou zrušeny. Hromadné zatýkání a vyhošťování je zakázáno. Státní zastupitelství ověřuje platnost již provedených zatčení. Dvě třetiny vysokých úředníků NKVD jsou odvolány. Pomlouvaní se vracejí z vězení a táborů. Orgány jsou v zádržném systému...

Nyní můžeme říci jen to, že Stalin zcela ovládá stranu, armádu, státní aparát a zemi.

Nyní skutečně sedí na Ledovém trůnu. Na jaře třicátého devátého...

Bohužel i v době, kdy jsou psány tyto řádky, se stále dokola objevují pokusy vykreslit Tuchačevského a jeho společnost jako nevinné beránky (svoboda slova, jak jinak), ale jsou vybaveny takovými, abych tak řekl, "argumenty", že je s podivem...

Například N. Cherushev, důsledný a zarytý "rehabilitátor", který nabral na síle doslova v posledním roce. Je prostě nemožné pominout jeho spravedlivá díla, protože vytvořil celý systém "rehabilitace", štíhlý a těžkopádný, který si zaslouží tu nejpromyšlenější kritiku...

Potíž není ani v tom, že by se zmíněný Čerušev, jak to běžně dělají "rehabilitátoři", běžně zabýval přímým falšováním. Cituje třeba slavný Stalinův projev na zasedání Vojenské rady: "Bylo by dobré, kdyby soudruzi vzali a vytyčili v každé konkrétní organizaci dva své zástupce a začali je pěstovat jak v politické části, tak ve velitelské.

A pateticky zvolá: "Jaký cynismus! Radit veliteli nebo politickému důstojníkovi, aby si připravil náhradu při čekání na zatčení!"

Co to má společného se zatčením?! Zápis z tohoto setkání byl již dávno zveřejněn v plném znění. A tam je černé na bílém napsáno, že náměstci by měli být "dospělí", aby nahradili velitele, až budou povýšeni! Armáda se

dramaticky rozrůstá, vzniká mnoho nových pluků a divizí, eskadron a lodí, a je mnoho volných míst! O tom to celé je.

Čeryšev se pak s dětinskou prostotou podívoval nad tím, že by SSSR ve spojení s Německem a Japonskem mohlo být napadeno Polskem. Tato možnost se panu Čerushevovi zdá naprosto divoká a absurdní...

Není co vyvracet. Čtenáři této knihy se, myslím, dozvěděli dost o předválečných vztazích Polska s Německem a Japonskem. Po celá léta existovala reálná hrozba, že nás Polsko ve spojení s těmito mocnostmi napadne, což polská armáda vůbec neskrývala. Tehdy se situace dramaticky změnila.

Takže Čeruševovy "pádne argumenty" pro neexistenci vojenského spiknutí:

"Chybí dostatečně jasná organizační struktura a programové dokumenty. (A pak si vzpomeneme, že to všechno měli dekabristé...)

Co na to říct? Je směšné srovnávat spiknutí z počátku devatenáctého století se spiknutím téměř z poloviny dvacátého století. Rozumné konspiraci taková byrokracie jen škodí a ohrožuje její zamýšlený úspěch.

"Neexistuje jediný písemný seznam spiklenecké organizace, jediný dopis o záležitostech spiknutí, jediný zachycený kurýr nebo spojka s tajným vzkazem, s proklamací nebo oslovením lidu. Nebyla zde ani jediná podzemní tiskárna nebo rozhlasový vysílač.

Seznam členů konspirační organizace?! Decembristé neměli ani jednu! Musel bys být úplný idiot, abys takové seznamy sestavoval. Mimochodem, vojenské spiknutí proti Hitlerovi z roku 1944 nemělo žádný seznam členů, žádné tajné poznámky, žádné zachycené kurýry, žádné proklamace, dokonce ani "adresu k lidu". A neexistovala žádná podzemní tiskárna. A žádný rádiový vysílač. Ale spiknutí přesto existovalo a navíc jednoho dne skutečně vypuklo...

Nedostatek vypovídacího materiálu: "dopisy a telegramy, deníkové záznamy, vzorky chladných a střelných zbraní, stížnosti a výpovědi sousedů, spolupracovníků a podřízených".

To je zcela vyloučeno! Jaké "sousedy" mohl mít maršál Tučačevskij, který žil celý život v panském sídle? Nebo Uborevič bydlel v obecním bytě, kde se spiklenci scházeli a křičeli tak, že je mohla slyšet každá teta Máňa?!

Jaké telegramy? "Moskva Gamarnikovi, dotkni se Zítřa zabijeme Stalina, přidej se k nám, naši se sejdou u Primakova, dotkni se Miši. Je to tak? Jaké neznámé "vzorky chladných a střelných zbraní"? Proč schovávat lesklou šavli pod postelí pro Stalina, když spiknutí chystají lidé, kteří mají k dispozici pluky, eskadrony a tankové prapory?

"Žádná z manželek zatčených velitelů nesvědčila proti svým manželům. To znamená, že o "trestné činnosti" svých manželů nic nevěděly. Nevěděli o tom, protože takové aktivity prostě neexistovaly."

Zaprvé, manželky podaly zajímavé svědectví - přinejmenším manželka maršála Jegorova. A za druhé... Jak si to představuje Čerušev? Slušný konspirátor je prostě povinen sdílet své plány a nápady se svou ženou?

Dokážete si to představit? Maršál Tuchačevskij se vrací domů:

- Co se děje, pookie? - Věrná manželka se ptá. - Co je nového?

- Minulý týden svrhli Stalina," odpovídá maršál roztržitě a jí knedlíky. - Obsadíme Kreml tanky. Komunikační centrum převezme Dima Schmidt, je to chytrý člověk, zvládne to. Vorošilova se ujme Unschlicht a jeho pomocníci a obecně...

- Kitty! - moje žena vykřikne naprostou rozkoší. - Jste jako Bonaparte, že? Zepředu i z profilu! A Molotov?

- A Molotova sváže Jakir přímo v Sovnarkomu," odpoví pevně SEAL. - Se silami druhého pluku moskevských proletářských střelců...

Pak se ženě rozklepou nohy rozkoší a slastně kvílí a oddává se svému Bonapartovi přímo na kuchyňském stole. A o pár bloků dál Uborevič, shromažďující na verandě svou rodinu, srdceryvně vypráví své ženě, dětem, tchyni a neteři, jak a jakými silami se zmocní generálního štábu. A v Barviči na své dače Yan Gamarnik inspirativně kreslí chemickou tužkou přímo na sněhobílý ubrus - to on vysvětluje své milované ženě plán obsazení nedaleké stalinské dače do všech podrobností... Živý obraz!

A Čerušev je nadšený: "Neexistoval žádný komunikační systém, žádné turnikety, žádná hesla, žádný systém vlastní bezpečnosti a žádné další atributy tajné konspirační činnosti."

Tohle je nesmysl, ne přívěsek. Žádný seriózní konspirátor by si s takovými "atributy" nezahrál...

"Takzvaní 'spiklenci', včetně těch, kteří byli propuštěni v předvečer Velké vlastenecké války, jednohlasně prohlašují: v Rudé armádě žádné spiknutí nebylo.

Mohlo to být jinak? Někdo ze skutečných spiklenců byl propuštěn ještě před Velkou vlasteneckou válkou - no, měl štěstí. Jde rovnou na Lubjanku a řekne to Berijovi:

- Lavrentiji Palychu, neměl jsi mě pouštět ven! Bylo to spiknutí!

Mimochodem, trockismus nebyl rehabilitován ani na 20. sjezdu. Za Chruščovovy éry byli za nevinné, bílé a načechrané prohlášení pouze Tuchačevskij a spol. a někteří členové strany. Trockismus byl stále osmým smrtelným hříchem. Za těchto okolností těm, kteří si odseděli trest za účast v trockistickém podzemí, nezbývalo než nevinně zírat na Nikitu s široce rozevřenýma očima a souhlasit: žádné spiknutí, žádné spiknutí nebylo! Paranoidní Stalin, říká se...

Obecně bych chtěl být šéfem tajné policie ve státě, kde by konspiraci vedl pan Čeryšev. Určitě by jednal zcela v souladu se "systémy", které sám

popsal výše. Pro začátek by vypracoval přesný "Seznam členů spiknutí" s přezdívkami a kódy. Pak by rozprostřel půl hromady papírů: hesla, hesla, tajnou korespondenci... Pak by jenom kurýrů vyslal pětatřicet tisíc. Pak by začal ve sklepě střídat balíky "proklamací", zřizovat tajné tiskárny a podzemní rozhlasové stanice, sestavovat "adresy k lidu", shromažďovat "vzorky chladných a střelných zbraní", vést protokoly z každé tajné schůze s usneseními a výsledky jmenovitého hlasování. A zároveň své zákonité manželce a všem třem milenkám do nejmenších podrobností popisoval plány nadcházejícího převratu.

Jaké potěšení by bylo nějakého chytit! Aniž byste hnuli prstem nebo vynaložili sebemenší úsilí! Takové spiknutí by velmi rychle zkrachovalo samo od sebe - stačilo by "pučisty" strčit do pytle a přijímat rozkazy s obřadními harmonikami...

Mimochodem, právě proto dekabristé neuspěli, protože psali nabubřelé ústavy a jiná memoranda, honili kurýry při nejmenších příležitostech, sepisovali "výzvy k lidu" a projednávali plány na převzetí moci s takovým hlukem a publicitou, že je mohl zaslechnout každý domovník. Proto o nich vláda už před 14. prosincem věděla téměř vše.

Ale mimochodem, dekabristé neměli ani jeden sklad s proklamacemi, ani jeden turnus, žádné kódy nebo vzorky zbraní. Odvážil by se pan Čeryšev na tomto základě tvrdit, že jejich spiknutí vymyslela carská tajná policie? Koneckonců, podle jeho vlastní logiky by to tak vypadalo...

Dobře, zasmáli jsme se, teď se zamračíme.

Tedy zpět k vážným tématům.

Zajímalo by mě, co bylo řečeno, co bylo napsáno o "údajném" spiknutí Tuchačevského v zahraničí? Pravděpodobně se vysmíval paranoidnímu Stalinovi?

Mějte širokou kapsu! Bylo to přesně naopak. Zde je to, co o spiklencích napsal L. Feuchtwanger, ne zrovna nejhoupější spisovatel na světě: "Většina těchto obžalovaných byli především spiklenci, revolucionáři: celý život byli vášnivými buřiči a stoupenci převratu - to bylo jejich povolání... Byli do jisté míry degradováni... Ale "nikdo nemůže být nebezpečnější než důstojník, který má sundané nárameníky", říká Radek, který by to měl dobře vědět.

Co tím dokazují?! Vlastně doporučuji Feuchtwangerovu knihu "Moskva. 1937" k zamyšlení. Stojí to za to.

Zcela správně pochopil události i prezident Beneš: "...v těchto procesech, zejména v procesu s Tuchačevským, nešlo o špiony a sabotáže, ale o přímou a jasnou konspirační činnost s cílem svrhnout stávající řád. Byl přesvědčen, že Tuchačevskij, Jakir a Putna (Beneš z nějakého důvodu jmenoval jen tyto tři vojevůdce) nejsou špioni, ale že jsou to spiklenci, o tom nepochyboval" (zpráva sovětského velvyslance v Praze Alexandrovského o rozhovoru s Benešem).

Jde o to, že v té době už Beneš prostřednictvím svých špiónů a diplomatů získal dostatek informací o reálnosti spiknutí. Francouzská, polská a britská rozvědka měly stejné informace. V roce 1936 francouzský premiér Leon Blum dokonce odmítl podepsat dohodu o vojenském spojení se Sovětským svazem, protože podle něj (pozor!) "představitelé sovětského generálního štábu mají podezřelé vztahy s Německem. Měl na mysli Uboreviče! Mezi Uborevičem a špičkami wehrmachtu došlo k jakési aféře, která Hitlera nesmírně rozzlobila a Stalin měl o čem přemýšlet.

Obecně, jak říká historik A. Kolpakidi, "celá Evropa šuměla kolem nadcházejícího převratu, kolem málo pochopených vazeb mezi Rudou armádou a Reichswehrem". Konkrétních příkladů je mnoho...

Americký velvyslanec v Moskvě Joseph Davis: "Většina světa tehdy věřila, že slavné procesy s vlastizrádci a čistky v letech 1935-1938 byly nehorázným příkladem barbarství, nevděku a projevem hysterie. Nyní se však ukázalo, že byli svědky ohromující prozíravosti Stalina a jeho blízkých spolupracovníků... Stalin a jeho spolupracovníci odstranili zrádcovské živly".

Několik dní po Hitlerově útoku na SSSR byl Davis dotázán:

- A co byste řekl o příslušnících páté kolony v Rusku?

Davis klidně odpověděl:

- Ty nemají, zastřelili je...

Davis o procesu s Pjatakovem a Radkem:

"Postup se nápadně liší od postupu přijatého v Americe, ale vzhledem k tomu, že povaha lidí je všude stejná, a na základě mých vlastních právních zkušeností (! - A.B.) můžeme konstatovat, že obvinění mluví pravdu, když se přiznávají k závažným trestným činům."

Dodnes je však možné slyšet nebo číst, že přiznání obviněných v tomto procesu byla vynucena, když ne mučením, tak "hypnózou" nebo "chemickými preparáty". Víte, kdo s tímto podvodem přišel jako první?

Herr Joseph Goebbels, říšský ministr propagandy Třetí říše!

Zde jsou poznámky z jeho deníku:

"26. ledna 1937 Obžalovaní se ke všemu přiznávají. Dostali nějaký tajný jed. Nebo jsou v hypnóze, jinak to prostě není možné pochopit...

27. ledna 1937 V Rusku pokračuje soudní proces... je to šílenství. Obviněného ovlivňují jedem nebo hypnózou.

10. července 1937 Stalin je duševně nemocný, jinak si jeho krvavý režim nelze vysvětlit...

22. prosince 1937 Stalin a (vynechání v textu) nemocný. Šílenství!"

A gubernie odešla psát. Zdůrazňuji: právě zde, v Goebbelsových denících, vznikla teorie o "stalinském šílenství", která byla následně neúměrně využívána. "Tajné jedy" vymyslel Goebbels. A "hypnózu" vymyslel Goebbels. A dokonce i Trockij, nejzuřivější a nejdůslednější Stalinův nenávistník, o něm napsal mnoho urážek a nesmyslů, ale nikdy se ani slovem nezminil o Stalinově "šílenství" - to jsem si nastudoval konkrétně. Protože jsem v mnoha ohledech stejný znalec politických intrik a zastánce nejtvrděších metod politického boje, dokonale jsem pochopil, že to nelze vysvětlit "šílenstvím". Ale kdo by to vysvětlil blbovi s hodností říšského ministra...

Příznačné je, že v pětačtyřicátém zpívali úplně jiné písně - Goebbels i sám Hitler. Trvalo čtyři roky, během nichž generálové na Hitlera vypustili přívál lží a veletočů tím nejfantastičtějším způsobem, než pochopil, co se děje. A vyjekl jako kočka s ocasem přiskřípnutým ve dveřích: Bože, jakou měl Stalin pravdu! Jak moudré bylo, že generály pořádně vykoupal! Kéž bychom měli...

Bylo však pozdě. Sovětské dělostřelectvo už bušilo na Berlín. A Adolf Aloisovič, který si včas neodplevelil generálovu svobodu, začal s povzdechem držet pistoli u spánku...

Strnulé možnosti řešení některých politických problémů a obecně složitých otázek nepatří pouze sovětskému systému.

Je známo, že Američané v roce 1942 poslali do koncentračních táborů asi 112 000 japonských občanů. Většina z nich se mimochodem narodila v Americe a v Japonsku nikdy předtím nebyla. Byli také obviněni z otravy ovoce a zeleniny, z budování záhonů, které ukazovaly na blízká letiště, ze signalizace japonských ponorek a ze střelby do zad amerických vojáků. Všichni tito muži seděli za ostnatým drátem až do konce války. Žádné z obvinění se nepotvrdilo. Nikoho nenapadne se vymlouvat, jen (pozor!) říkají, že taková byla doba, těžká a složitá, vyžadující tvrdá rozhodnutí.....

Britové nechali všechny své registrované nacisty zavřít za ostnatý drát stejným způsobem - ne za skutečné činy, ale za jejich přesvědčení. Včetně vážně nemocných a dokonce i duševně vyšinutých. Anglie tehdy mimochodem ještě nebyla ve válce s Německem. Tehdy jeden dobře naladěný muž na ulici hloupě prohlásil, že "Británie nemá šanci vyhrát válku", a dostal měsíc vězení, aby napříště nebyl za chytráka. A nějaká dáma, která neopatrně vyhrkla, že Hitler byl "dobrý vládce, lepší než Churchill", dostala pětikilo, velmi sovětsky. Ne pět měsíců, ale pět let.

V dubnu 45 vstoupili Američané do Dachau, kde na kolejích našli padesát vagónů plných mrtvol vězňů. Bez rozmyšlení zazdili 346 strážců a všechny je postříleli (a to právem!).

Pro případ, že by to někdo nevěděl, existuje také "chybějící milion". Jde o milion německých válečných zajatců, kteří se po válce rozplynuli ve vzduchu. Zpočátku byli jako obvykle obviňováni Sověti, ale později se ukázalo, že tento milion lidí položil život kvůli špatnému zacházení v amerických, britských a francouzských zajateckých táborech.

Obecně platí, že v těžkých a kritických okamžicích dějin všechny země, i ty nejstraničtější, bez sebemenšího zaváhání praktikují extrémně tvrdé metody řešení aktuálních problémů. Ale podle nějakého dvojího metru zůstává Západ vždy bílý a načechraný, zatímco my dva jsme barbaři a divoši...

Zde je významný příklad, který na první pohled nemá s tématem našeho vyprávění nic společného. Nedávno vyšla v ruském překladu kniha jednoho Němce o jeho krajanech zajatých a internovaných v SSSR. Náš uzenář mimo jiné roní hořké slzy nad smutným osudem Herberta Killiana, dvacetiletého obyvatele Vídně, který dostal od stalinských katů tři roky v kolymském zajateckém táboře za "drobný přestupek": pouze ... udeřil "sovětské dítě, které žilo v rakouské okupační zóně".

To je všechno... Jsem klidný člověk, ale pak se mi zhnusil odpor, který jsem cítil k neznámému autorovi této malé knížky. A hned jsem si položil dvě otázky. Za prvé: co by Němci udělali dvacetiletému sovětskému chlapci, který by někde v okupovaném Kyjevě napadl německé dítě? Zadruhé: jak by dnes rakouská Themis hodnotila mladého Rakušana, který minulý týden ve Vídni uhodil dítě? Dali by mu pivo a nasolenou rybu? Dvojí metr...

A na závěr, abychom téma uzavřeli - úryvky z knihy poměrně významného německého historika Paula Carella alias Schmidta (mimočodem účastníka druhé světové války). Označený Karell z nějakého důvodu nevěří na Stalinovu paranoii, ani na jedy, ani na hypnózu. Píše však něco zcela jiného: "V březnu 1937 se střet mezi tajnými agenty Tuchačevského a Stalina stal obzvlášť dramatickým. Přebírat proti Stalinovi byl naplánován na 1. května 1937, především proto, že prvomájové průvody umožňovaly pohyb značných kontingentů vojsk v Moskvě, aniž by vzbudily podezření. Ať už to byla náhoda, nebo Stalinova lest, došlo k odložení plánů. V Kremlu bylo oznámeno, že maršál Tuchačevskij povede sovětskou delegaci, která se 12. května 1937 vydá do Londýna na slavnostní korunovací krále Jiřího VI. Přebírat odložil o tři týdny. Byla to jeho osudová chyba."

Mimočodem, toho květnového dne se Vorošilov objevil na pódiu mauzolea s revolverem v pouzdře, čehož si nikdy předtím ani potom nevšiml. A mnozí lidé, včetně cizinců, vzpomínali, že na Prvního máje panovala napjatá atmosféra krajní nervozity; kolovaly zvěsti, že na mauzoleu dojde k výbuchu. Členové politbyra se "nervózně usmívali a rozpačitě přešlapovali z jedné nohy na druhou".

Jen výraz Stalinovy tváře byl "blahosklonný a znuděný".

Stalin uměl čelit nebezpečí hrudí a málokdy podléhal emocím...

6. Muž s cepínem, ale ne horolezec

O něco později, když Stalin udělal v zemi pořádek, nastal čas promyšleně a důkladně se vypořádat se soudruhem Trockým, zakotveným v horkých exotických zemích...

I tento příběh je jako obvykle opředen spoustou těch nejhluupějších a nejprimitivnějších mýtů. Dodnes se traduje, že sovětská rozvědka pomohla Leonu Sedovovi mladšímu zemřít na pařížské klinice.

Nesmysl je fantastický! Faktem je, že jeden z nejbližších přátel Lva juniora, kterému Sedov důvěřoval jako sobě a k němuž byl až do krajnosti upřímný, nebyl vůbec nezištným přítelem, ale zaměstnancem sovětské rozvědky. A Lubjanka proto ze všech sil čerpala nejdůležitější a nejtajnější informace, které si Trockij Papež sděloval s Trockým Čadem. Zlikvidovat takový kanál vlastníma rukama by bylo pro každou speciální službu nevýslovnou idiocií, a Stalinova zpravodajská služba se skládala z kohokoli, jen ne z průměrných a hlupáků. Stačilo odfouknout prach z mladšího Trockého, odstranit slupky od banánů ze silnice, aby náhodou neuklouzl, zkontrolovat děvčata, s nimiž Leva cvrlikala, předem na potlesk... Takže Sedov jistě zemřel zcela přirozenou smrtí a příslušníci bezpečnosti s tím nemají nic společného - ti, mohu zaručit, prožívali tuto smrt stejně těžce jako Trockého otec...

Ale Stalinovi sokoli se nyní vážně pustili do papeže, aby ho, jak říkali ruští starousedlíci, "zapsali do knihy zvířat budoucího věku". Jednoduše řečeno, existoval jasný a jednoznačný rozkaz: zlikvidujte Trockého!

Důvody ovšem vůbec nejsou ty, o kterých někteří perestrojkoví publicisté chytře blekotají. Podle jejich neohrabaného názoru byl Stalin, hlupák a průměrný člověk, tak rozzloben útoky sarkastického, obrovského a geniálního Trockého na svou osobu, že nakonec nařídil "pisálka" sejmout.

Taková primitivní vysvětlení jsou dobrá jen pro telenovely. Nezapomínejte, že v dlouholetém boji mezi Stalinem a Trockým zvítězil Stalin: svého soupeře rozetřel na prach, vyhnal ho ze země a zlikvidoval všechna spiknutí, která trockisté založili. Za těchto okolností nejsou notoricky známé tiskové útoky silného a inteligentního muže nijak zvlášť znepokojivé...

Nejde o Trockého spisy, ale o jeho činnost. Tady byl nebezpečný, a to vážně!

Především měl Trockij s Němci dlouholeté a úspěšné vztahy. Již ve dvacátém roce nám známý Enver Paša sdělil svému příteli von Sektovi z Moskvy, že v SSSR existuje vlivné germanofilské uskupení kolem Trockého, které prosazuje co nejužší spolupráci s Německem a je dokonce připraveno uznat východní hranice Německa od roku 1914.

Spolupráce Němců s touto skupinou bezpečně pokračovala i později. Součástí této srdečné dohody byly všechny Radkovy vztahy s německou elitou, se všemi výcvikovými středisky Reichswehru v Sovětském svazu. Jak už bylo řečeno, pátá kolona Němcům nebránila v přátelství s Trockým a Radkem - ve velké politice se seriózní lidé takovými maličkostmi nezabývají. Takový je život. Pokud si to žádá obchod, každý primadona se svlékne do naha, oblékne si sukni z palmových listů, nasadí si kroužek na nos, tančí s

Papuánci u ohně a jí s nimi smažené ještěrky - pokud tito Papuánci mají něco, co nutně potřebuje, například naleziště zlata na své půdě nebo zátoku vhodnou pro námořní základnu.

Trockij a jeho lidé se k nacistům nechovali zrovna vřele - ale ne všichni nebo nikdo z nich. Nacisté, jak víte, také nebyli nějaká monolitní masa, kterou by spojovala naprostá jednomyslnost. Ve třetí kapitole se podrobněji podíváme na další zvraty nacisticko-trockistického amoku...

Trockij jednal! Jakmile se ocitl v zahraničí, začal téměř neprodleně formovat své stoupence do takzvané "Čtvrté internacionály", z níž jako starý a zocelený politik hodlal vytvořit plnohodnotnou opozici vůči stalinistické internacionále. Už v roce 1930 se v Paříži sešli Trockého stoupenci ze Spojených států, Francie, Německa, Belgie, Československa, Španělska, Maďarska... Vytvářel se blok!

O tři roky později se v Paříži sešlo stejné publikum, tentokrát z 11 zemí. Do té doby byly dokumenty Trockého opozice publikovány v 15 jazycích a v 16 zemích vyšlo 32 tištěných publikací.

A v SSSR, pokud si vzpomínám, bylo trockistické podzemí velmi aktivní a nesestávalo z prostoduchých žvanilů, ale většinou z odhodlaných lidí, kteří měli velké zkušenosti s proléváním krve...

Leo se chystal ke skoku! Konečně byla založena IV. internacionála a trockisté ve všech zemích, kde měli možnost, si začali ze stalinistů utahovat. Co to sakra bylo za "sžíravé útoky v tisku"! Na Stalina se valilo nemalé množství moci.

Nejvíce se to projevilo během španělské války. Za chvíli vám povím, co tam trockisté dělali a jak se to projevovalo. Zatím o Trockém, který už se dostal za hranu...

Začal zastavovat Stalinovy muže! Podle ne tak dávno odtajněných dokumentů amerického ministerstva zahraničí předal Trockij 13. července 1940 osobně zaměstnanci amerického konzulátu v Mexico City seznam mexických publikací, politiků, odborářů a státních zaměstnanců spojených se stalinskou komunistickou stranou, jakož i seznam sovětských agentů, které Trockij v Mexiku znal.

O pouhých pět dní později doručí Trockijův tajemník na konzulát novou nótu, v níž podrobně popisuje aktivity newyorského rezidenta NKVD Enrique Martineze Rica v Mexiku. Trockij připravuje další seznam sovětských agentů působících v Mexiku, USA a Francii (který po jeho smrti obdrželi Amíci).

To je ten důvod, ne ty sarkastické články! Za takové triky by každá zpravodajská služba žvanila bez rozmyšlení zabila...

A Trockij byl brán vážně. Nejdřív to pochopili špatně. Slavný malíř Siqueiros, který byl rovněž zapáleným marxistou a stalinistou, byl pověřen přípravou atentátu.

Siqueiros to pokazil tím, že zinscenoval komedii v nejlepším stylu hollywoodských westernů. V čele nemalé rotы horkokrevných mexických chlapíků vtrhl do Trockého vily a parta z čirého nadšení začala do všeho pálit ze samopalů: otevři rameno, máchni rukou!

Několik stovek nábojů bylo vyplýtváno a mimochodem stály peníze. Zatímco tato společnost vykopávala dveře, použil prohnáný Trockij ne zrovna rafinovaný vojenský trik - schoval se pod postel a tam se schoval jako myš.

Pro sexy mexické chlapce byl tento hlavolam nad jejich síly. Když v ložnici Trockého neviděli, usoudili, že tam není - a po vystřelení veškeré munice zmizeli v romantickém nočním šeru. Trockij, který vylezl zpod postele, se musel dobře pobavit...

Stalin pak povolal profesionálního zpravodajského důstojníka Nauma Etingona a pověřil ho úkolem. Etingon nemaloval, ale svou práci uměl...

Zanedlouho Trockého navštívil sympatický mladík, který rozpačitě pokládal na stůl hromádku počmáraných papírů: byl to začínající trockista a na přísný dvůr svého idolu přinesl své první novinářské pokusy...

Polichocení Trockij začal číst noviny. Pak jeden sympatický mladík vytrhl zpod bundy horolezeckou sekeru na led a udeřil Lva Davidoviče do čela, na což brzy zemřel. Mladík se dobrovolně přiznal k tomu, že je osamělým vrahem - ale po dvaceti letech strávených v mexickém vězení se objevil v SSSR, kde byl vyznamenán hvězdou Hrdiny Sovětského svazu za něco, co...

A Lev Davidovič Trockij - geniální spisovatel a jeden z tvůrců velké (ne bláznů!) revoluce, vynikající řečník a organizátor Rudé armády - byl pryč. Muž, který dokázal v extrémní situaci přenášet hory, ale ukázalo se, že není schopen dosáhnout svých cílů ve víceméně mírumilovném životě, postupně přišel o všechno a o všechno, ztratil svou armádu, mistrovsky ji zničil Stalin, odvezl ji na druhou stranu zeměkoule a zemřel tam nepochopitelně nikoliv kulkou z namodralého mauseru, nikoliv zlotřilým bodákem, ale ranou do hlavy mírumilovným horolezeckým přístrojem.

Tak ať Rudý stiskne bajonet moci svou mozolnatou rukou! S eskadrou flotily nás soudruh Trockij vede do poslední bitvy! Přiznávám, že se to dostává do duše bez sebemenší ironie. Trockij... No, je to všechno o něm.

Jak jsme slíbili, přejdeme do Španělska. Proč Stalin španělské tažení prohrál, je jasné z vyšetřování Michaila Kolcova, další "nevinné oběti". Ukazuje se, že nejde o to, že španělská trockistická organizace POUM (ne méně než čtyřicet tisíc po zuby ozbrojených hrdlořezů) se chovala k republikánské vládě, jak nejlépe uměla, a organizovala vzpoury a státní převraty v týlu. Je to mnohem složitější...

Tohle řekl Kolcov při vyšetřování o tajné organizaci, ke které patřil...

1935 v Paříži V. Potěmkin, velvyslanec. P. v rozhovoru o sjezdu elů začal mluvit o tom, že se v Moskvě dělají nejrůznější věci a í rozhodnutí, za která by se pak například on jako vzdělaný člověk, diplomat a profesor musel stydět před civilizovanou Evropou. Že ti, "kteří si váží důstojnosti Ruska", by měli odrazovat vládu od nejrůznějších "levicových" akcí, i když jim to hrozí problémy. Dále prohlásil, že bych jako literát měl pomoci skupině pracovníků Narkomindelu, kteří vybudovali most mezi SSSR a Evropou... Poté ostře kritizoval vládu za některé excesy a úspory... a konstatoval, že obecně jsou naše metody a charakter vládnutí zaostalé, nekulturní a ještě neodpovídají demokratické době.

"Skupinu pracovníků lidového komisariátu", o níž mluvil Potěmkin, tvořili Litvinov, Suritz, Maisky, Stein a Umanskij. Přidali se k němu vojáci: Stern a Pavlov, literáti Ehrenburg a Viktor Kin. Kolcov pokračoval:

"Pokud jde o mezinárodní politiku, Potěmkin se domníval, že SSSR musí udržovat úzké vztahy s Německem a Itálií, protože je to "v zájmu Ruska". Zdůraznil své úzké přátelské vztahy s Mussolinim, kterého chválil jako velkého státníka. Poukázal na to, že Litvinov, Maisky a Suritz byli naprosto stejného názoru, ale že tyto vazby narazily na odpor Moskvy. Přesto prostřednictvím Keenea udržuje spojení s italskými fašistickými kruhy na vlastní riziko."

A teď ta zábavná část!

"On ... upozornil, že nemůžeme počítat s trockisty a bucharinisty, protože všichni tito lidé skončili a spojení s nimi je zhoubné, ale že v zemi jsou nové kádry nespokojených a dychtivých mladých intelektuálů, kteří touží po kontaktech se západní Evropou, a že já jako novinář bych je měl lépe vidět. Poukázal také na to, že připravovaná nová ústava radikálně změní politický boj, řadu věcí zjednoduší a legalizuje, takže bude mnohem bezpečnější prosazovat cíle pomocí parlamentních forem nátlaku na vládu. Lidoví komisaři a celé vlády budou podle něj svrženi a navrženi z parlamentní tribuny. Z této tribuny budeme usilovat o skutečnou svobodu tisku v buržoazním slova smyslu, o zrušení monopolu zahraničního obchodu, o obnovení koncesí, o zrušení náboženského pronásledování - o věci, které zahraniční mocnosti vyžadují pro přátelské soužití se SSSR a v nichž s ním on, Litvinov, souhlasí."

Zajímavé, že? Zeemesis je, že Kolcovovo svědectví bylo zveřejněno před dvěma lety! Ale jako obvykle byla okamžitě prohlášena za "vyřazenou", což diktovali vyšetřovatelé NKVD.

Dovolím si nesouhlasit! Pro vyšetřovatele NKVD s dvouletým vzděláním možná trochu obtížné. Zdůrazňuji, že nemluvíme o primitivní práci za peníze pro zahraniční rozvědku! Jednoduše řečeno, řada diplomatů, vojenských důstojníků, literátů a politiků vypracovala vlastní plán dalšího vývoje země, právě onoho "sklouznutí k normální buržoazní demokracii", a zvolila si orientaci na určité zahraniční mocnosti. Co je na tom upřímně řečeno tak neobvyklého? Ve světových dějinách je to velmi časté: ve vedení země je několik frakcí s odlišnými názory na její zahraničněpolitickou orientaci a na vnitřní změny. Je realistický a realistický až k nudě.

Naštěstí se lidé vůbec nesešli ze "starých" bolševiků - Maisky byl svého času ministrem samarské vlády v Komuchu, Kolcov, než se usadil u bolševiků, publikoval v kyjevských protisovětských novinách mnoho článků, do nichž marxismus ani náhodou nepronikl, a s dalšími je na tom přibližně stejně - všimněte si, od starých straníků, trockistů a bucharinovců se tato skupina jen vzdaluje! Není to tedy nic neobvyklého. Kolcov formuluje své záměry a cíle zcela realisticky:

"Spojovala nás shoda politických názorů, která spočívala v tom, že spojení s Německem by mělo být zachováno a posíleno, zatímco vnitřní režim v SSSR by se měl změnit směrem ke kapitalistickému rozvoji, zavedení buržoazně-demokratických forem vlády, přilákání zahraničního kapitálu a nástupu pravice k moci."

Přibližně to se stalo v roce 1991 v naší Bohem zapomenuté vlasti...

(Ve skutečnosti Kolcovův případ obsahuje přiznání zcela jiného druhu - že on i celá jeho společnost byli placenými agenty imperialistické rozvědky. Přesně to se nepochybně podařilo prosadit. Jedná se o obvinění s rituálním razítkem "pro pořádek". Ale zbytek, sekát mou hlavu, je odrazem reality...)

"Litvinovova skupina", jak dále ukazuje Kolcov, se k sovětskému zasahování do španělských záležitostí stavěla krajně negativně - podle jejich názoru to opět kazilo pověst SSSR v zahraničí a dávalo důvod opakovat, že v SSSR "nevládne vláda, ale Kominternu". "Španělskou operaci" tak litvinisté považovali za ryze kominternovskou záležitost, která je pro jejich vlastní plány nepřijatelná.

A začali škodit! Měli k tomu dostatek příležitostí: generálové Pavlov a Stern byli vojenskými poradci ve Španělsku, Kolcov byl čekisticko-politickým rezidentem a mnoho jejich kolegů poradců podnikalo. Tím spíš, že španělské vedení bylo prolezlé intrikami, pletichami, podrazy a hádkami.

Zdůrazňuji: neškodili proto, že je najala zahraniční rozvědka! Bylo to čistě proto, že španělské tažení považovali za špatné a škodlivé právě pro zájmy nové země, kterou chtěli vybudovat. Taková věc není v dějinách lidstva neobvyklá. Hitlerovi šéfové v podobných situacích cynicky sabotovali ty plány svého vůdce, které se jim z nějakých důvodů nehodily - a nic se nestalo, šlo to jako po másle.

Podrobnosti jsou nepodstatné. Tím spíše, že někdy ani není možné provádět konkrétní aktivní sabotáž, ale pouze nečinně přihlížet. Nečinnost je ještě účinnější než akce...

Například v únoru 1937 se generál Pavlov a skupina španělských velitelů vydali na dlouhý flám. Domáci, že? Výsledkem však bylo, že v pravou chvíli se republikánské tanky nezúčastnily bitvy na části fronty, kde byla jejich přítomnost životně důležitá - a důležité strategické pozice dobyté frankisty byly ztraceny.

Nebo například "litvinovec" Serebrennikov, který pracoval ve vojenském komisariátu Španělské republiky, místo aby něco konkrétního dělal, mistrně

nafoukl jeho byrokratický a úřednický charakter, s veškerou horlivostí se účastnil vnitřních hádek - a nějak to dopadlo, že práce zmíněného komisariátu byla zcela paralyzována.

Bolotin, člen zvláštního oddělení, se svým kolegům chlubí, aniž by to bylo příliš konspirativní, že dal facku španělskému veliteli, který se Pavlovovi nějak znelíbil.

A Kolcov na svých setkáních se španělskými intelektuály požaduje úplné a plošné zničení kostelů a odstranění všech kněží, což mírně řečeno rozhořčuje obyčejné Španěly, z nichž většina je věřící.

A válka ve Španělsku byla prohraná. Kolcov byl sice dopaden, ale generálové Pavlov a Stern byli prozatím stále v dobrých rukou a na vysokých místech. A pracovali pro slávu vlasti, ach, jak pracovali...

Byl to generál Pavlov, náčelník Hlavního oddělení obrněné techniky, kdo před válkou rozpustil mechanizovaný sbor. Bránil také zavedení tanku T-34, protože tvrdil, že tank musí být především rychlý a že silný pancíř a těžké dělo pro něj nemají smysl. (A Němci měli tyto rychlé tanky s pancířem tenkým jako papír, jako slunečnicová semínka, a hořely jako sirky...). Když ztratil naději na prolomení bariéry vojenských mužů, ukradl hlavní konstruktér "čtyřiatřicítanky" tank ze střelnice, odjel s ním na vlastní pěst do Moskvy a podařilo se mu proniknout ke Stalinovi a Vorošilovovi. Posoudili stroj a dali souhlas k výrobě. Jak je známo, T-34 byl následně uznán za nejlepší tank druhé světové války...

Zpět k trockistům. Příznačné je, že byli potrestáni za skutečné činy, nikoli za své přesvědčení. Několik významných příkladů. Na počátku třicátých let byl jednou z výrazných postav trockistického podzemí na Ukrajině Emanuel Kazakevič, budoucí autor velkolepých románů Hvězda a Dva ve stepi (a autor mnohem méně talentovaných nabubřelých, nudných románů). Svého času se vážně zřekl trockismu a nikdo se ho nedotkl, válku dokončil jako pomocník náčelníka armádní zpravodajské služby a po válce zůstal až do své smrti mezi nejúspěšnějšími a nejlépe situovanými literáty, které si úřady oblíbily. Stejně tak básník Josif Utkin, který se s trockizmem rozešel, nebyl nikdy vystaven represím. A takových příkladů je mnoho.

Skutečnost, že trockisté byli skutečným zlem, potvrzuje i rozkaz ministerstva vnitra z roku 1947, který ukládá čekistům pracovat "na identifikaci trockistů, kteří zůstali na svobodě". Ostatní krtci se zahrabali příliš hluboko. Tak moc, že jeden z nich byl až do Stalinovy smrti v jeho blízkosti...

Ale to je téma na jinou diskusi. A my budeme mluvit o něčem jiném - o nejstrašnější válce v dějinách lidstva. O populárních mýtech, které stále provázejí historii Velké vlastenecké války. O temných, nevysvětlených záhadách, které ji provázely až do konce...

Tajemství Velké války

1. Koně a motory

Dlouho bylo "všeobecně známo", že Tuchačevskij a jeho spolupracovníci byli pěvci technického pokroku, zatímco Vorošilov a stejně hloupí a nevzdělaní jezdci seskupení kolem něj technický pokrok vůbec popírali a s idiotskou vytrvalostí sázeli na archaickou kavalérii.

Jak se Tuchačevskému a jeho kumpánům skutečně dařilo, jsme již podrobně zkoumali. Nyní je čas stejně podrobně a důkladně prozkoumat skutečnou, nikoliv mýtickou činnost Vorošilova jako komisaře obrany.

Už jsem řekl, že ve skutečnosti to bylo Vorošilovovo úsilí, že Rudá armáda konečně dostala raketometry, v běžné řeči "kaťuše", které přes všechnu imitaci bouřlivé činnosti nedokázal vytvořit ani "velký stratég" Tuhačevskij, ani jeho "geniální konstruktéři". Nyní se podívejme, co si Vorošilov skutečně myslel o technickém pokroku a co tolik vysmívaná a opovrhovaná Rudá kavalérie ve skutečnosti byla.

Leden 1931. Citace z projevu: "Válka v současných podmínkách vyžaduje obrovské množství strojů, strojů různého určení, různých názvů a obrovské technické složitosti. Válka se mechanizuje, industrializuje..."

Tuchačevskij, samozřejmě? Ne, víte. Vorošilov...

Alexandr Barmin, který se svého času podílel na dodávkách sovětské vojenské techniky zahraničním mocnostem: "...dostal jsem od Tuchačevského jeho obsáhlý zápis s četnými poznámkami na okrajích. Věnovala se čistě technickým aspektům dodávek tanků do Turecka. Ukázalo se, že poznámky, poznámky, doporučení a pokyny ke každému paragrafu jsou psány Vorošilovou rukou!".

Hra začíná být zajímavá... Skutečný Vorošilov opravdu nevypadá jako ten blbec, kterého z něj dělají...

Mimochodem, také Budenny. Ve svém projevu na 16. sjezdu strany (1930) řekl několik rozumných věcí: práce některých idiotů ničí počet koní v zemi, ale to by se nemělo dělat, protože traktorů je stále velmi málo a kůň dokonale doplňuje traktorový park. Kromě toho "topografie naší země není všude vhodná výhradně pro traktor ... máme oblasti, kde lze kombinovat chov traktorů a koní.

Co je na tom ignorantského, hloupého, zaostalého? Celkem rozumná úvaha.

Ano, Budyonny říká, že "obrana země bez koně je nemyslitelná". Ale nezapomeňte, že je to třicátý rok! V evropských armádách se počty tanků

počítají na desítky, a ne více. A potenciální nepřítel - Polsko a Německo - jsou ze své podstaty vhodné pro úspěšné jezdecké operace: terén je rovinatý, souvislou poziční frontu v těchto letech nelze očekávat.

A pak... Poslechněte si Budyonnyho: "V moderní válce s motorem ve vzduchu a obrněnými silami na zemi získává jezdecktvo, opírající se o tento motor, nebývalou průraznost.

Je to všem jasné? Ani Budyonnyj, ani Vorošilov nikdy nenavrhovali, že by jezdecktvo mělo "nahradit" tanky a obrněná vozidla. Naopak spoléhají na motor a jezdecktvo by podle nich mělo doplnit úspěch dosažený motorizovanými silami. Musíte souhlasit, že se to poněkud liší od nesmyslů, které nám byly vtlačovány do hlavy o těchto dvou vojevůdcích. Vlastně úplně jinak...

A zde je uvedeno v Polní příručce z roku 1936: "Síla moderní palby často vyžaduje, aby kavalerie bojovala pěšky. Jezdecktvo proto musí být připraveno na pěší akci.

Polní příručka z roku 1939 tato ustanovení pouze rozvádí: "Nejvhodnější použití jezdeckých formací spolu s tankovými formacemi, motorizovanou pěchotou a letectvem je před frontou (při absenci kontaktu s nepřítelem), na přichozím křídle, při rozvíjení průlomu do týlu nepřítele, při nájezdech a pronásledování. Jezdecké jednotky jsou schopny upevnit svůj úspěch a udržet terén. Při první příležitosti však musí být tohoto úkolu zbaveny, aby byly zachovány pro manévrování. Akce jezdecké jednotky musí být v každém případě spolehlivě kryté ze vzduchu.

Nezdá se vám, že se vám před očima jako zlý sen rozplývá schizofrenní obraz tupých kníratých mužů, kteří cválají vstříc dělostřelecké a kulometné palbě? Podívejme se nyní, čím byla vyzbrojena standardní jezdecká divize Rudé armády.

Každá divize má čtyři jezdecké pluky.

Také!

Divize jízdního dělostřelectva (osm 76mm a osm 122mm děl).

Tankový pluk (64 tanků BT).

protiletadlový prapor (osm 76mm děl a dvě baterie protiletadlových kulometů, tj. šest čtyřnásobných děl Maxim)

Dojmy? Počkejte, moji dobří! Všechny výše uvedené zbraně jsou divizní výzbrojí. A každý ze čtyř jezdeckých pluků jich má více:

Kulometná eskadrona (šestnáct Maximů a čtyři 82mm minomety).

Plukovní dělostřelectvo (čtyři 76mm a čtyři 45mm děla).

Protiletadlová baterie (tři 37mm děla a tři čtyřnásobná děla Maxima).

Co si o seznamu myslíte? Nejedná se o plán - je to seznam standardní výzbroje dostupné v každé jezdecké divizi.

Tak tomu je i v tomto případě. To, co existovalo ve skutečnosti, vůbec neodpovídá příběhům o šviháckých blbečcích, kteří pískali a útočili na tanky v jízdní sestavě. Rudá armáda měla jezdecktvo - ale vůbec ne v tom smyslu, v jakém nám bylo popsáno.

A musel bojovat v řadách pěšáků - stejně jako za druhé světové války. Tanky jdou do průlomu, dělostřelectvo potlačuje nepřátelské cíle, protiletadlová děla je kryjí ze vzduchu, naše letectvo bombarduje nepřátelské pozice - a teprve potom úspěch zajišťují pěšáci v kubánech za zády. A koně jsou ponecháni jezdcům v bezpečné vzdálenosti od bojiště...

Mimochodem, Němci bojovali úplně stejně, jejich jezdecké jednotky nejenže během války nezmizely, ale jejich počty se oproti roku 1939 několikanásobně zvýšily. Tanky, dělostřelectvo a letectvo se prokousávaly obranou nepřítele, následovány SS-automatikami z divizí Floriana Geyera nebo Marie Terezie, případně některou z dalších asi dvou desítek jezdeckých divizí....

V případě vhodných podmínek je však možné podniknout i akce na koních. Například při útoku na překvapeného nepřítele, který nemá kulomety ani dělostřelectvo, natož tanky. Zde se musíme vydat dále na západ - vyvrátit další mýtus: ten o polských kopinících, kteří údajně "jezdili na tancích v jízdní formaci".

A to se nikdy nestalo!

Německé kecy.

Protože polská kavalerie opět nebyla jen hordou kníratých mužů, kteří neměli nic jiného než bobule.

Vezměte si desátou jezdeckou brigádu. Patřil k němu 10. střelecký pluk kavalerie a 24. pluk kopiníků. Její součástí byly také tankové jednotky, obrněná vozidla, protitankové a protiletadlové dělostřelectvo, ženijní prapory a letka letounů palebné podpory. Při popisu bojových operací se však často objevovaly zmínky o "desáté jezdecké brigádě". Je těžké rozhodnout, že to všechno jsou kníratí kavaleristé na koních?

Útok 4. tankové divize Wehrmachtu u Mokré odrazil pluk polské Volyňské jezdecké brigády. Na koních s kopími? Vůbec ne. Není to "odražené", ale "odražené"! Právě dělostřelectvo pluku vyřadilo 12 německých tanků...

Kdo jako první začal vyprávět o hloupých Polácích, kteří se s kopími a šavlemi na mušce vrhají na německé tanky ve formaci?

A William Shearer, slavný americký novinář a historik druhé světové války, v knize "Vzestup a pád Třetí říše" černé na bílém napsal: "V jednom úseku, když se tanky řítily polským koridorem na východ, byly napadeny protiútokem Pomořanské jezdecké brigády a autor těchto řádků, který navštívil úsek, kde se protiútok odehrál o několik dní později, viděl odporný obraz krvavých jatek. Pro krátkou polskou kampaň to bylo

symbolické. Koně proti tankům! Dlouhé kopí jezdců proti dlouhým hlavním tankových děl!"

Začněme tím, že hlavně tehdejších německých tanků byly spíše chrliče, malé ráže... Ale o to nejde. Shearer bitvu neviděl na vlastní oči. Bylo to naopak.

Manévrová jednotka pod velením plukovníka Mastelage nenarazila na tanky, ale na německý pěší prapor odpočívající na otevřeném poli u lesa. Plukovník proto neváhal a nařídil trubači, aby dal znamení k útoku. Jezdci se vrhli na pěchotu, která byla zaskočena tasenými meči...

A vy jste si užili zábavu! Jistě si dovedete představit, jak děsivé je vidět jezdce s těžkými nabroušenými čepelemi, jak pronásledují pěšáky po poli.

Jenže se ukázalo, že v tom lese jsou německá obrněná vozidla a posádka děla. Zahájili palbu na kopiníky, kteří se snažili rozsekat blouzníci Teutony. A než se jezdci stáhli, zabili více než dvacet mužů.

Tak to bylo. A o několik dní později Němci laskavě přivezli neutrálního amerického spisovatele na toto pole, pokryté mrtvolami lidí a koní (jistě už dávno uklidili své mrtvé od ramene k zadku). A vysvětlili mu to upřímnými očima: řekli, že právě na této mýtině hloupí slovanští podlidé zaútočili na tanky v jízdní formaci. Američan si to zapsal. A později si chytráci z Goebbelsova oddělení vymysleli údajně dokumentární záběry jízdního polského útoku na tanky - ale uniformy těchto "jezdců" vůbec nebyly jezdecké, sestavené od základu. A ještě později generál Guderian ve svých pamětech psal o hloupých Polácích, kteří zasáhli Kruppovy obrněnce šavlemi - a tak dále...

Jak jsem napsal v jedné ze svých knih (na základě nejspolehlivějších zdrojů), Francie byla jedinou zemí, jejíž jezdecktvo bylo rozdrceno tanky a bombardováno střemhlavými bombardéry. Na to se však jaksi zapomnělo. "Celý svět ví", že to byli hloupí polští kopiníci a debilní rudí kavaleristé, kteří jeli na tancích v jezdecké formaci. I když ve skutečnosti to tak vůbec nebylo...

Pokud jde o určitý konzervatismus, je to jev známý všem armádám na světě. Ať se podíváte kamkoli, najdete mnohem výraznější příklady. Dokonce i císařský generál Dragomirov (mimochodem ne nejhloupější generál v ruské armádě) se kategoricky postavil proti zavedení kulometů v ruské armádě - spotřebují příliš mnoho munice, je to nerozumné...

Není však třeba to považovat za něco specificky ruského. Britští admirálové se svého času tak zuřivě a vášnivě bránili přijetí ponorek do výzbroje, jako se žádná ctnostná dívka nebrání opilému husarskému vahmistrovi, který hodlá v temné uličce porušit její ctnost. Admirálové považovali tyto "potápěčské plechovky" za velmi frivolní hračky. Je to obvyklá bitevní loď: obrovská, zatraceně, je impozantní! A takové zbraně, že bys mohl strčit hlavu do ústí! Stačila smutná zkušenost z první světové války, kdy jedna jediná německá "potápěčská plechovka" poslala během čtvrt hodiny ke dnu tři britské křižníky.

V roce 1911 předložil poručík Burštýn (s největší pravděpodobností, jak poznamenávám v závorce, Polák. "Burštýn" v polštině znamená "jantar") svůj návrh tanku ministerstvu vojenství Rakouska-Uherska. Na jeho návrh čísi nezlomná ruka načmárala: "Ten člověk se zbláznil." Těžko říct, co si rakousko-uherští generálové mysleli dál, ale tanky se v jejich armádě během první světové války nikdy neobjevily.

Vychvalovaní němečtí generálové také nebyli, jak je třeba zdůraznit, světly vojensko-technického pokroku, jak se je snaží vykreslit jako protiváhu "negramotnému Vorošilovovi a jeho jezdcům". Tuchačevskij, který se vrátil ze své mise v Německu, napsal navzdory svému germanofilství zprávu, která měla daleko k pochvalě: "Velitelský štáb Reichswehru si válku představuje zhruba v podobě posledního manévrovacího období imperialistické války. Neumí si představit nové formy boje, které jsou výsledkem nových zbraní: letectvo, tanky, automatické pušky atd... Hammerstein mi přímo řekl, že neuznává mechanizované jednotky a připouští pouze částečnou motorizaci. A je podezřívavý i v tom druhém případě. Nepozná ani automatickou pušku. Většina předních generálů a důstojníků Reichswehru zastává stejné názory... Všichni tito generálové jsou ovlivněni zkušenostmi z imperialistické války a slávou bývalé organizace a taktiky německé armády.

Zde měl Tuchačevskij pravdu ve všem. Jeho postřehy se totiž skvěle potvrdily během francouzského tažení Wehrmachtu. Dlouho bylo podrobně popisováno, jak generál Guderian mistrně ovládal tankové "klíny". Mnohem vzácněji se zmiňuje, že porušil přímé rozkazy vyšších velitelů, kteří po mladém tankovém veliteli požadovali, aby bojoval pomaleji, pomalu, postupně, jako bojovali jeho dědové a pradědové... Nakonec došlo k tomu, že staří páprdové v generálských čapkách vydali rozkaz k okamžitému zatčení Guderiana za zlomyslné neplnění rozkazů velitelů. Pak se ale ukázalo, že Guderian vlastně už Francouze svými "novodobými" údery rozdrtil a Berlín z toho měl radost. No, pak se stalo nepohodlným ho zatknout a rozkaz se pomalu rozpadal...

A vy říkáte Vorošilov...

2. Ramsay naposledy varuje...

Dalším přetrvávajícím mýtem, který má dokazovat Stalinovu hloupost a maniakální podezřívavost, je mýtus o neocenitelných "varováních" zasílaných rozvědkou ze zahraničí. Stalinovi údajně řekli přesné načasování německého útoku a on tomu díky vrozené idiocii nevěřil.

No, co na to říct? Před několika lety během kulatého stolu v redakci listu Krasnaja zvezda plukovník zahraniční rozvědky V. Karpov konečně a neodvolatelně udělal tečku za "radiogramy Richarda Sorgeho, které uváděly přesné datum německé invaze". Karpov konečně a neodvolatelně udělal tečku

za "radiogramy Richarda Sorgeho, které hlásily přesné datum německé invaze". Doslova: "bohužel je to podvrh, objevil se za Chruščova". Dlužno dodat, že v době bohaté na padělky.

A tady jsou skutečné radiogramy Richarda Sorgeho, které obdržel v Moskvě.

30. května 1941: "Berlín informoval Otta (německého velvyslance v Japonsku - A. B.), že německá akce proti SSSR začne v druhé polovině června".

"Přesné" datum se nedá říct...

1. Červen 1941: "Očekávání vypuknutí německo-sovětské války kolem 15. června je založeno výhradně na informacích, které si podplukovník Scholl přivezl z Berlína, odkud odjel 3. května.

Přesněji řečeno, přímo na mušku...

15. června 1941: "Německý kurýr sdělil vojenskému atašé, že je přesvědčen, že válka proti SSSR se odkládá pravděpodobně až do konce června.

Co byste dělali na místě Stadionu, kdybyste obdrželi takovéto depeše? Ať prší, nebo sněží, ať bude, nebo nebude... A když k tomu připočteme dřívější "varování" od Sorgeho z 19. května 1941: "Noví němečtí představitelé, kteří sem přijeli z Berlína, prohlašují, že válka mezi Německem a SSSR může vypuknout koncem května, protože dostali příkaz vrátit se do té doby do Berlína."

Existuje několik dalších radiogramů Sorge s velmi nejasnými "termíny": "Čas konce setby v SSSR"... "V případě, že SSSR začne vyvíjet činnost proti německým zájmům". To otevírá široké pole pro bezuzdné fantazie. A někdo jiny Stalinoi vyčítá, že tomuto proudu vědomí nevěřil?!

Obdivovatelé "Ramsaye", i když na rovinu přiznávají, že na základě takových "varování" nelze přijímat žádná vojenská rozhodnutí, se přesto drží poslední linie opevnění: ano, souhlasí, ohledně Německa byl Ramsay trochu mimo... Ale je silný v jiném směru: jasně a jednoznačně varoval, že Japonsko nepůjde do války proti SSSR jen tak!

Bohužel i v tomto případě poslal Sorge do Moskvy lavinu protichůdných radiogramů...

11. srpna 1941: "Buďte prosím důkladně ostražití, protože Japonci zahájí válku bez jakéhokoli oznámení mezi prvním a posledním týdnem měsíce srpna.

12. srpna 1941: "Vojenský atašé na německém velvyslanectví v Tokiu odcestoval do Koreje a Mandžuska a sdělil mi, že do Koreje dorazilo šest divizí pro možnou ofenzívu proti Vladivostoku... Přípravy na operaci skončí mezi 20. a koncem srpna, ale WAT osobně telegrafoval do Berlína, že rozhodnutí o přesunu Japonců ještě nebylo přijato..."

14. září 1941: "Zdroj Invest odjel do Mandžuska. Řekl, že japonská vláda se rozhodla letos nevystupovat proti SSSR..."

A tak dále... Takové nesrovnalosti v jakémkoli zpravodajském centru by pochopitelně vyvolaly nedůvěru k odesílateli.

Stalinovi se mimochodem také někdy vyčítá, že "nepomohl Sorgemu". Prý to mohl nějak vyměnit...

I zde však existují závažné nuance. Za prvé, neexistuje jediný spolehlivý důkaz, že by to Stalinovi navrhl někdo z vedení rozvědky, a je povinností šéfů zpravodajských služeb požádat o "vytěžení" toho, kdo selhal. Žádná hlava státu se takovou událostí nebude zabývat, pokud se nejedná o jeho osobního zástupce. Sorge však rozhodně nebyl Stalinovým osobním agentem (nevíme, kdo jím byl, ačkoli určitě existoval).

Za druhé, Sorge "zpíval". To znamená, že se přiznal ke své příslušnosti k sovětské rozvědce - a to nikoli v důsledku promyšleného výprasku. Vůbec se ho to nedotklo. Japonský prokurátor Jošikawa, který na vyšetřování dohlížel, prohlásil: "Proti Sorgemu nebylo použito násilí, aby z něj bylo vynuceno přiznání. Byly mu ukázány fyzické důkazy a byl požádán, aby je vysvětlil. Na konci prvního týdne se tedy přiznal...".

Jedno z es tajné války, Pavel Sudoplatov, zhodnotil situaci takto: "Sorge porušil pravidla, začal vypovídat, vyprávět o své práci pro SSSR.

Přesně tak. Intelligence, jak víte, není klub filatelie ani hra "Zarnitsa". Správný špión musí navzdory nejtvrdějším důkazům a nejusvědčivějším svědectvím zapnout pomatený mozek a jako papoušek opakovat: tragická náhoda, intriky, provokace! Rádio bylo nastrčené, "komplíce" jsem v životě neviděl, písmo bylo zfalšované a vůbec mám delirium! To je moje profese, co mám dělat...

Dva snad nejznámější neúspěšní sovětští špioni, Manevič "Etien" v Itálii před válkou a Rudolf Abel ve Státech, měli zcela odlišný průběh. Manevič byl označen za špiona "neznámého státu" a nic víc. Sovětská rozvědka ho jednoduše nemohla dostat ven, ale Abel (stejně jako Young-Lonsdale) byl nakonec stažen. Abel se prostě "obrátil proti bláznům", navzdory důkazům a ochotnému svědkovi...

Obecně není něco o Sorgeovi zcela jasné. Existuje teorie, že nepracoval pouze pro SSSR. Jeho autoři svůj názor dokládají následujícími důkazy: pouze špioni odhalení v Japonsku, které bylo ve válce s Japonskem, byli v Japonsku odsouzeni k trestu smrti, všichni ostatní vyvázli s trestem odnětí svobody. Po válce důstojníci amerických okupačních sil usilovně hledali Sorgeho hrob - proč by se měli tak snažit hledat sovětského agenta?

Z nedostatku kompetencí nemám k této verzi vlastní postoj. Prostě existuje, to je vše...

Co se týče evropských zdrojů, převládal stejný "proud vědomí" - devátá vlna zpráv s nejrůznějšími termíny.

29. prosince 1940 hlásil sovětský vojenský atašé v Berlíně generálmajor Tupikov: "Hitler vydal rozkaz připravit se na válku se SSSR. Válka bude vyhlášena v březnu 1941".

Šéf rozvědky hlásil Stalinovi 20. března 1941: Začátek ofenzívy proti Sovětskému svazu - předběžně 20. května.

A takových zpráv se hromadí...

Zpráv bylo zkrátka tolik, že si Stalin v té zoufalé, bezradné situaci z dlouhého seznamu "naprosto spolehlivých dat" nikdy nedokázal vybrat jedno, to pravé. Koneckonců, nebyl to Pán Bůh...

Na druhou stranu provokace se bylo třeba obávat. Stále se běžně posmíváme Stalinovu naprosto rozumnému a logickému příkazu "nepodléhat provokacím". Jako by provokace nebyly běžnou součástí velkých politicko-vojenských her. A naprosto idiotsky vypadají výtky, že ani Stalin, ani generální štáb nevěřili "odpadlému desátníkovi". A proč by měli věřit? Zde je nejcennější zdroj - celý kaprál! Němci svého času (jak se stalo v Belgii) poslali na dezinformace nejen desátníka, ale skutečného majora s taškou plnou "naprosto spolehlivých" plánů... Od té doby, co existuje špionáž, existují i kádrové materiály...

Nejdůležitější je, že soustředění vojsk na sovětské hranici mohlo být z velké části stále provokací německých generálů. Zvláště když si uvědomíme, že se v poslední době stále častěji píše o tom, že Tuchačevského spiknutí bylo dvojí - generálové na obou stranách se dohodli, že každého ze svých politických vůdců přitlačí k sobě, aby pak společně ukázali Evropě, zač je toho loket. Spojenectví založené na kastovním principu není tak nepravděpodobné. Stalin měl možnost se přesvědčit, jak rozmarní jsou jeho maršálové. A němečtí generálové na tom nebyli o nic lépe. Jen pro připomenutí: do roku 1941 stihli vypracovat dva nebo tři plány na zatčení nebo odstranění Hitlera v případě pro Německo nepříznivého vývoje událostí. Tyto plány nebyly nikdy realizovány, ale byly vážně připravovány - a Stalin o nich pravděpodobně věděl. A dobrá a kvalitní provokace se podobá uměleckému dílu. Vezměme si například atentát na rakouského arcivévodu Františka Ferdinanda, který provedli srbští teroristé a který posloužil jako formální záminka k první světové válce. Uplynulo devadesát let, ale úplně jasno není. Totiž je známou skutečností, že srbská zpravodajská služba připravila, vyzbrojila a požehnala právě těmto teroristům - ale zároveň František Ferdinand vážně znepokojoval některé vlivné uherské kruhy ve Vídni (protože se chystal změnit "dvojí" monarchii na "trojí", z Rakouska-Uherska na Rakousko-Uhersko-Slovensko) a "jestřáby" v ruském generálním štábu...

Stalin se zkrátka netrefil. Ale nikdy jsem netvrdil, že je neomylný superman, který dělá jen správná rozhodnutí a předvídá všechno na světě...

Nebo snad chtěl sám zasáhnout Wehrmacht? Nejdříve?

3. Přízračná bouře

Jak už název napovídá, řeč je o dílech Viktora Suvorova - věnovaných Stalinovu zlověstnému plánu "Bouře", masivnímu útoku na Evropu s jejím úplným a konečným obsazením.

Bohužel, bohužel... Suvorov a jeho "Icebreaker" vypadali zpočátku krásně. Dokud neměl vážné oponenty: nevrlé nadávání na "zrádce" a "nadstátníka" situaci nezměnilo (Suvorov je skutečně zrádce, ale o jeho osobnost nejde) a kritici jako G. Goroděckij se sami nevzdálili od objektu rouhání...

Situace se změnila, když vyšlo několik obsáhlých, zdůvodněných knih, pečlivě a metodicky věřících Suvorovově "harmonii" se suchou "algebrou" (A. Isajev, A. Poghaibo, A. Lohanin a M. Nuzhdin). Není nutné je převyprávět, stačí jen konstatovat skutečnost: po těchto knihách není možné brát Suvorovovu verzi vážně. "Tak to ale nebylo," jak se při jiné příležitosti vyjádřil soudruh Stalin. - Tak to nebylo...".

Prakticky jediný skutečný důkaz o údajně plánovaném Stalinově bleskovém útoku, proslulé "Úvahy o plánu strategického rozmístění ozbrojených sil Sovětského svazu", není v zásadě žádným důkazem. Nejde ani o to, že jde o pouhý někým (pravděpodobně A. M. Vasilevským) ručně psaný text, který nenese vůbec žádné znaky oficiálního dokumentu, který by byl někým schválen.

Odstín je zcela odlišný. Každý stát, který si je něčeho vědom i z vojenského hlediska, předem připravuje válečné plány se svými sousedy. Není to proto, že by byli odhodláni rozpoutat válku. Jednoduše - pro všechny případy. Pro případ, že by bylo něco potřeba pro ekonomiku. Kdo ví, jak se situace vyvine. Ať už se dnešním dobrým sousedem nebo spojencem stane kdokoli...

Polsko například do roku 1939 vypracovalo plány jak na válku se SSSR, tak na okupaci Litvy, a dokonce i na vojenské akce proti Německu (což vcelku nevypadalo jako vzdálená utopie: od polských hranic do Berlína bylo jen 150 km a německá armáda se tehdy nemohla chlubit zvláštními schopnostmi, ještě nezískala potřebné zkušenosti). Mimochodem, Anglie a Francie měly v plánu bombardovat ropná pole v Baku a mít "omezené kontingenty" obou zemí na straně Finska proti SSSR.

Když J. Taylor, ředitel Národního archivního centra americké administrativy, přišel v roce 1945 pracovat právě do tohoto archivu, s překvapením zjistil, že "Spojené státy měly válečné plány prakticky se všemi zeměmi světa. Každý plán měl jinou barvu. Černá pro Německo, červená pro Británii, bílá pro Kubu... Nikdo si tehdy nemyslel, že by Spojené státy mohly jít do války proti Británii, ale Pentagon měl pro takovou válku dobře vypracovaný plán."

Takové jsou zajímavosti. Obzvláště zarážející je přítomnost Velké Británie, vlasti Spojených států, na seznamu - ačkoli USA a Británie spolu naposledy válčily už v roce 1813. Mimochodem, de Gaulle ve Francii svého času udělal prakticky totéž, když vyhlásil zásadu "obranu na všech azimutech", a proto byly francouzské jaderné rakety namířeny jak na sovětské vojenské strategické cíle, tak na italské, anglické, španělské... Říká se tomu

"předvídavost", a ne "agresivní plány". Proto jsem si například já osobně jistý, že někde v hlubinách přísně utajovaných vojenských archivů se už desítky let hromadí prach na podrobný plán vojenských akcí proti Turecku. Nemám žádné konkrétní informace. Takový plán měl existovat, měl být podrobně vypracován už ve čtyřicátých letech. Protože ve čtyřicátých letech nemohl nikdo z žijících předpovědět, zda Turecko zůstane neutrální, přidá se na stranu Britů nebo se připojí k válečnému bratrstvu Wehrmachtu.

A vůbec celé Suvorovovo mnohovýznamové téma Ledoborce a bouře je jediným faktem rozbito jako slepičí vejce cihlou.

Jediný řádek: "Na jaře 1941 byla na letištích Rudé armády zahájena výstavba betonových vzletových a přistávacích drah".

A je to, zhasínáme! Tato věta stačí. Vzletové a přistávací dráhy jsou vybetonovány, aby nepodléhaly rozmarům nepříznivého počasí. Letadla tak mohou bez problémů vzlétnout, i když je půda po podzimních deštích rozbahněná. Vzhledem k tomu, že vzletové a přistávací dráhy byly vybetonovány, znamená to, že sovětské letectvo hodlalo na těchto letištích zůstat přinejmenším do zimy 1940. To znamená, že v létě nebyla plánována žádná ofenziva proti Německu - co je to za ofenzivu bez letectva?

Takto jeden jediný fakt smazává všechny nabubřelé suvorovské svazky.

Mimochodem, další za vlasy přitažené obvinění Stalina - že údajně "vyzbrojil Hitlera" - by mělo být rovněž odmítnuto. Jde o tytéž vojenské školy v SSSR, kde se školili němečtí tankisté, piloti a vojenští chemici.

Školy existovaly deset let. Ale co to má společného s, promiňte, s pomocí Hitlerovi?

J. Djakov a T. Bušujeva nazvali svou knihu o těchto školách, porušující všechny zákony logiky: "Fašistický meč byl ukován v SSSR. Rudá armáda a Reichswehr. Tajná spolupráce. 1922-1933".

Jaký fašistický meč v daném období?! V roce 1922 byla Hitlerova strana jistě o něco silnější než monacká armáda, ale nebyla vládnoucí stranou. V roce 1933 se chopila moci - a Stalin velmi rychle ukončil vojenskou spolupráci. Naštěstí to nezačal on, ale Trockij se svými germanofily - Tuchačevským, Uborevičem a Ceterem...

Ale to není nic ve srovnání s tím, co si vymyslel L. Mlechin, který se tvrdošíjně označuje za "absolventa Moskevské státní univerzity"...

"Když se v létě 1941 na Rudou armádu sjížděli němečtí tankisté a piloti, ustupující sovětské velitelé netušili, že zbraně, které Němci používají v boji proti Rusku, pro Němce vyrábějí sami Rusové."

Zajímalo by mě, jestli se v kanceláři MSU ztratily nějaké prázdné, nevyplněné formuláře diplomů?

Je těžké najít správná slova, kterými by bylo možné komentovat tak senzační prohlášení. Jaké zbraně vyrobili sami Rusové, s nimiž wehrmacht z neznalosti zaútočil na Rusko? Kulomety "MP-40"? Nákladní vozy Opel Blitz?

Obrněné transportéry Gnomag? Nádrže? Střemhlavé bombardéry Stuka, stíhačky Messerschmidt a bombardéry Junkers? Pistole Walther a Parabellum? Karabiny Mauser? Ten nesmysl je ohromující! Němci v SSSR testovali a pilotovali výhradně vše, co sami vynalezli a vyrobili!

Mimochodem, když se znovu vrátíme ke statistikám, které jsou mi blízké, zjistíme, že v SSSR byla v těchto letech vycvičena pouhá tři procenta z celkového počtu německých tankistů. Tři procenta pilotů. A pouze 280 důstojníků pěchoty z tisíců. A známí němečtí vojevůdci jako Guderian, Modell, Brauchitsch, Keitel a Manstein k nám nepřijeli na "výcvik" - buď byli pozorovateli na manévrech, nebo budovali právě tato výcviková zařízení.

Pro historickou přesnost je třeba dodat, že "meč fašismu" se kromě SSSR koval stabilním tempem v dobré půlce tuctu evropských zemí. Největší podíl na tomto fascinujícím podniku neměla ani fašistická Itálie, ani horthyovské Maďarsko, ale staří dobří neutrálové, Švédsko a Švýcarsko. Ve Švédsku, daleko od pozorovatelů Entente, se usadili němečtí konstruktéři tanků a ve spolupráci se svými pohostinnými hostiteli postavili slibné modely. Švédská armáda také přivítala německé střelce v továrnách Bofors ve Švédsku. Specialisté Fokkeru navrhovali svá letadla volně v Holandsku a Švýcarsko, jak je milé, poskytlo Wehrmachtu (již později) 88mm protiletadlové kanóny - noční můru všech tanků za druhé světové války. Mimochodem, Švédsko mu dodávalo vysoce kvalitní rudu a další strategické suroviny ještě před kapitulací Německa a naši ponorkáři jen skřípali zuby v bezmocném hněvu při pohledu na to, jak všechn tento materiál pluje do Říše na "neutrálních" švédských lodích, které nikdo neměl právo potopit.

Sovětský svaz byl jedinou zemí v Sovětském svazu a Sovětský svaz byl jedinou zemí v Sovětském svazu a Sovětský svaz byl jedinou zemí v Sovětském svazu. Proto těm zahraničním křiklounům, kteří začnou obviňovat ze spolupráce s Němci výhradně Sovětský svaz, je třeba odpovědět slovy dona Rumaty: neohrnujte rypák, vaši vlastní předkové nebyli lepší...

4. Křehká nevinnost zvaná Polsko

Hovoříme-li o mýtech druhé světové války, nemůžeme se vyhnout jednomu z hlavních mýtů: mírumilovnému, nevinnému, bílému a načechranému Polsku, které Stalin krutě rozerval. Kdysi dávno se lidem vryl do paměti hrůzný obraz hodný hollywoodského hororu: opilý, bestiální sovětský politruk s nožem v zubech tiskne v temné uličce panenskou panenku ve sněhobílých šatech, křehkou jako květ lilie, která okamžitě usíná strachy.

Bohužel při bližším pohledu se ukáže, že na tom není s cudností nejlépe, její obličej není vůbec gymnaziální, tabákem a alkoholem není cítit o nic slaběji než politruk a pod lemem se skrývá pistole a kaštan, který dokonce umí používat...

Poláky mám vlastně rád. Čistě etnograficky, jako velký milovník starožitností a obdivovatel starých romantických časů - pro exotický kunštát, pro chladné kouzlo kostelů, pro krásu žen a jedinečnou křivku šavle-karabáče. Velký muž je Polák. Individuálně, každý sám pro sebe. Když se však všichni spojí a vytvoří stát s názvem "Polsko", objeví se zcela jiný pocit.

Takový druhý stát na světě neexistoval! Monarchie, kde se král vybíral - a stačilo, aby proti tomu jeden šlechtic pískl, aby to narušil. Byla to líheň divokých ambicí, které nebyly podloženy reálnými možnostmi. Byla to surrealistická země, kde "šlechtic", k nerozeznání od poddaných, orol půdu v sedle, ale na znamení svého vysokého postavení si na bok pověsil plechovou hůl (na skutečný meč nebyly peníze). Stát, v němž více než kde jinde téměř všechny nejvýznamnější výdobytky obstarali cizinci - zatímco titulární národ trávil svůj život ve sprostém opilství a zahálce...

Jde o to, že moje "polská" krev je ve skutečnosti litevská. "Litvou" samozřejmě nemám na mysli dnešní malou zemi, kde jsou lidé s příjmeními jako Burokaravičius považováni za "rodáky", ale spíše Litevské velkoknížectví, ruské a zemské, slovanskou zemi, do jisté doby zcela pravoslavnou. Země, která po spojení s Polskem tvořila Rzeczpospolitu Polsko-litevskou.

Ta země je dávno pryč. Kdysi však existoval v celé své nádheře a velikosti. A slovo "Litvin" odkazuje na pozdějšího Slovana, který se snažil, aby jeho nešťastný bratranec zvaný "Ljach" vzkvétal. Litvin a táhl Spojené státy na zádech.

Sedmisetletá historie Polska vlastně jen potvrzuje jednoduchou tezi: život v Polsku je normální a určitého úspěchu se dosáhne jen tehdy, když zemi vládnou cizinci.

Jakmile skončilo klasické feudální rozdělení a polonezávislá léna se změnila v jednotnou monarchii, Poláci nadobro zmizeli z trůnu. V roce 1380 stáli v čele Jagellonců, kteří vládli téměř tři sta let, manželé bez kapky polské krve v žilách: král Vladislav Jagellonský, který byl ze tří čtvrtin Rus a z jedné čtvrtiny Němec, a královna Jadwiga, uherská princezna. Polsko se za vlády Jagellonců v podstatě nelišilo od jiných evropských monarchií, ať už v dobrém či zlém. V roce 1572 však dynastie přirozeně skončila, osm let před svým velkým výročím, a zde začala smutná dvoustá komedie "volitelných" (tj. volených) králů na trůně.

První osobou, které se dostalo té pochybné cti otevřít seznam, byl francouzský princ Jindřich z Valois. Nebyl to nijak bystrý mladík, ale když přišel na své pracoviště, velmi brzy si uvědomil, jakou pochybnou bandu dostal za poddané - a při první příležitosti, poté co vydržel na trůně necelý rok, se vytratil domů. Tento případ je podle mého názoru výjimečný: není neobvyklé, že lidé utíkají z táborů a vězení, ale že panovník uteče ze svého zlatého trůnu...

Procedura však pokračovala. Podívaná to byla vskutku schizofrenní: republika ("Rzeczpospolita" - doslovný překlad z latinského "republika",

tj. "společná věc") se zvoleným králem zcela zbaveným práva ovlivňovat státní záležitosti, natož "vládnout".

Šlechta není v podstatě nic jiného než předvoj státu, který je povinen sloužit jak na bitevním poli, tak v civilním životě. Za to požívá značných výsad. Protože lidská povaha je všude stejná, ve všech zemích, kde existovala jen šlechta, se snažila zařídit věci tak, aby sloužila méně a dostávala více. Ale opět, ve všech zemích byla šlechta nakonec odstavena od vzpoury a neposlušnosti a donucena sloužit státu.

Ve všech zemích kromě Polska, kde bylo rychle formulováno pravidlo, které se překládalo velmi jednoduše: "šlechtic ve vlastní zahradě se vždy rovná vojvodovi". Polská šlechta je jedinečnou kombinací neukojitelné touhy po svobodách, výhodách a privilegiích a naprosté neochoty převzít jakoukoli odpovědnost.

V sedmnáctém století lze pouze dva polské krále označit za skutečně vážné panovníky, kteří dosáhli významných úspěchů. První z nich, Stefan Batory, je ve skutečnosti uherský magnát Stefan Bathory. Druhý, Jan Sobieski, je ještě slavnější, protože to byl on, kdo v roce 1682 porazil Turky u Vídně s armádou složenou převážně ze Slovanů a navždy zastavil jejich expanzi do Evropy (je třeba poznamenat, že tito Slované nebyli zastoupeni převážně Poláky, ale Litevci, ukrajinskými kozáky a Čechy).

Ale právě skutečnost, že Sobieski byl tak úspěšný, ho podezřívá z toho, že je litevského nebo ruského původu. Zatím jsem neprováděl žádný genealogický výzkum, ale nepřekvapilo by mě, kdyby se potvrdila původní verze.

Během téhož sedmnáctého století se objevil jasný vzorec. Významným vojenským vůdcem je buď Litevec jako Lubomirskij, nebo Rus jako Jeremiáš Višněvskij (potomek pravoslavné ukrajinské rodiny, který teprve v devatenácti letech konvertoval ke katolicismu). Významná "občanská" osobnost - opět ne z řad Poláků, ale buď Litevec jako Potockij, nebo Rus jako Adam Kisel...

V té době se čistokrevní Poláci obvykle buď vzbouří proti královské moci (na kterou mají ze zákona právo), nebo se mezi sebou poperou, případně pošlou soudce, aby nějakého korunního soudce zbičovali, aby neobtěžoval urozené krále stížnostmi, že zákony jsou psány pro všechny bez výjimky. Mimochodem, podle stejných psaných zákonů má každý šlechtic, když ho přestane bavit vést na své zahradě, právo vyslat vlastní vyslanectví k jakémukoli evropskému dvoru (i když by bylo těžké donutit cizí panovníky, aby taková vyslanectví brali vážně, takže nejsou zaznamenány případy uplatnění tohoto práva v praxi...).

Osmnácté století je stejná šaškárna. Saský kurfiřt August Silný zavedl dvě chytrá nařízení - za první jmenoval kancléřem opět cizince, mazaného a chytrého Sasa Brulla, a za druhé strávil celý svůj uvědomělý život v kadetkách Petra Velikého, díky čemuž strávil na trůně s několika přestávkami šestatřicet let a mohl si nerušeně plnit svůj vytoužený sen. Měl takový sen - spát se všemi kráskami v království. Měl takový sen - spát se všemi kráskami v království, samozřejmě, ale Augustus se o to usilovně snažil. A stal se nesporným šampionem mezi korunovanými hlavami

Evropy v počtu nemanželských dětí - historici jich napočítali nejméně tři sta.

A přerušení Augustovy vlády pramenilo z toho, že rozvášnění zemané neustále prohlašovali svého vlastního krále Stanislava Leszczyńskiego. Oba panovníci se vesele proháněli po krásném Polsku v čele ozbrojených hord, které vymetaly veškerý dobytek v krajině a vytahovaly dívkám lemy. Petr I. si se Stasikem Leščinským neporadil, ale přísná Anna Ioannovna nařídila svým generálům, aby zbytečného krále z Polska vykopli, což bez velkého sentimentu učinili.

Poté trůn opět obsadily zcela bezbarvé osobnosti. Později se na trůně objevil čistokrevný Polák Stanislaw Poniatowski, který definitivně zničil vše, co se mu nepodařilo předtím. Tehdy si šlechta uvědomila, že země má být zachráněna. Skupina spiklenců přepadla královský kočár, Jeho Veličenstvo bylo zbito (doslova), prohlášeno za sesazené a nastal velký rozruch: byla zavedena ústava, diskutovalo se o svobodách pro ostatní stavy...

Bohužel v té době se Rusko, Prusko a Rakousko, které již provedly dvě dělení Polska (po nichž z něj zbyl naprostý nepořádek), rozhodly, že taková geografická kuriozita, jako je nezávislé Polsko, by měla být zcela zrušena. A tak se také stalo. Chvilí zuřilo národní povstání, v jehož čele, jak snadno uhadnete, nestál Polák, ale Litevec Tadeusz Kościuszko. Zuřil. Pojem "Polsko" na sto dvacet let zmizel ze zeměpisných map.

Poláci se samozřejmě několikrát vzbouřili - už v průběhu 19. století. Ne nějaký zlý kolonizátor, ale ideolog polského osvícenství, filozof, historik a spisovatel Hugo Kollontai (čistokrevný Litevec, psia krev!) řekl nikoli bez ironie: "Poláci neumějí bojovat. Ale vzbouřte se!"

Carská vláda však nepokoje řešila obzvláště cynicky. V obou případech, v letech 1831 a 1863. Jde o to, že hlavní údernou silou byla opět šlechta. A tak zlí Moskalové jednoduše odevzdali sedlákům půdu a zbavili je nevolnictví - načež "chlopi" (nejen ukrajinští a bělorusci, ale i polští) začali chytat vzbouřence, svazovat je a takto je předvádět svým nadřazeným.

A vždy, kam se podíváte, narazíte na cizince. Velký "polský" básník Adam Mickiewicz byl mimochodem Litevec (což hrdě zdůrazňoval)...

Existuje historická trilogie Henryka Sienkiewicze - Oheň a meč, Potopa a Pan Wołodiowski. Je těžké vysvětlit cizincům, s jakou úctou a bázní se v Polsku k němu přistupuje. Je hned po Bibli, jedním slovem. V běžné řeči se jí říká prostě Trilogie (bez uvozovek) a každý gramotný Polák ví, o čem je řeč. Už osmdesát let ji generace polských školáků probírají stejně jako třeba "Vojnu a mír", píší slohové práce a učí se nazpaměť odstavec: "Po celém Polsko-litevském společenství lidé sedlali koně, ale švédský král stále nemohl opustit Prusko..."

Tato skutečně fascinující trilogie vypráví příběh slavných polských rytířů 17. století, kteří nešetřili životy v bojích se Švédy, Tatary a Chmelnickým. Popisují se zde nelítostné bitvy, romantická láska a

dobrodružství ušlechtilých hrdinů, které spojuje silné mužské přátelství...

Až na to, že mezi těmito skvělými rytíři, ztělesněním polského rytířství... nejsou žádní Poláci! Rozumíte? Ne!

Čest Polska hájí cizinci: litevští podivíni Kmicits a Podbipjatka, "ruská šlechta", jak si říkají, slavný pan Volod'jevskij a jeho společníci (okatolizovaná ukrajinská šlechta). Je mezi nimi jen jeden etnický Polák, pan Zagloba, ale ten je vedlejší postavou, vyloženě komickým hrdinou, který se proslavil hlavně svým opilstvím a naprosto prchalovským podvodem...

Uplynulo deset let a já stále vidím nechápavé tváře svých dobrých přátel, polských spisovatelů, s nimiž jsem kdysi sdílel tento literární objev. Kdybych měl meče, nevyvázl bych bez úhony - v záchvatu vzteku by mi usekli hlavu. A pak, poté, co mě následovalo vyjmenovávání hrdinů a kroucení prstů, museli moji polští přátelé uznat: opravdu si nějak úplně nevšimli, že Senkevičovi rytíři jsou všichni cizinci... Uda-ar!

Situace bude jasnější, když si ujasníme, že velký polský spisovatel Henryk Sienkiewicz nemá polskou krev. Jeho matka je Litevka a otec Tatar, který se v dávných dobách usadil v Polsku. Na druhou stranu krása a chlouba polské literatury minulého století Stanisław Lem není Lah, ale Žid z ukrajinského Lvova.

Ale zpět z doby polozapomenuté a legendární na počátek dvacátého století...

V plném souladu se základní teorií nebyl tvůrcem polského státu Polák, ale litevský šlechtic Piłsudski. Vytvořil tento stát, vyhrál válku se sovětským Ruskem - a skromně odstoupil. Tehdy se nezávislí Poláci objevili v plné síle...

Nepořádek byl jako obvykle takový, že vynášet svaté bylo utrpení. V parlamentu řádí sto dvanáct stran, extremističtí zastřelili legálně zvoleného prezidenta, korupce je fantastická... Piłsudski musel zapískat na své staré spolupracovníky a celý ten nepořádek rozehnat a nastolit zdání pořádku.

Předválečné Polsko nejlépe vystihují verše samotného Piłsudského: "...neustále jsem musel dbát na to, aby nedošlo k žádné zradě. Taková hrozba existovala v generálním štábu, mezi generály, v Sejmu i na ministerstvu zahraničí... Zvítězil jsem navzdory Polákům - s takovými Poláky jsem musel neustále bojovat... Vládě jsem nemohl věřit, protože kradla ještě nestydatěji. Neměl jsem důvěru v Sejm a vládu... V generálním štábu si každý cizinec mohl přečíst, co chtěl, vojenská tajemství unikala Němcům a bolševikům. V podstatě neexistovala žádná tajemství... Ve vrchním velení docházelo k obrovskému zneužívání. Pravděpodobně se na nich podílelo mnoho poslanců Sejmu: nejen jeden poslanec se obohatil v důsledku zneužití vojenského hospodářství, zvláště špinavý byl případ ukradených trofejí odebraných Němcům... Vyhrál jsem, když bych nechal jiné věci stranou, ujal bych se velení a vyhrál bych. Vítězství jsem vybojoval svým bičem.

Ani po válce se Pilsudski ke svým poddaným nevyjadřoval o nic mírněji. "Vymyslel jsem mnoho krásných slov a definic, které budou žít i po mé smrti a které Poláci řadí do kategorie idiotů. Adjutant maršála se jednou nechal slyšet: "Hloupost, naprostá hloupost. Kam se to vidělo vést takový lid, aby s vámi dvacet let trpěl? A premiér pak připomněl, že Pilsudski dva roky před svou smrtí, když tam seděl se "smutnou a unavenou tváří", vyhrkl: "Ach, moji generálové, co budou dělat s Polskem po mé smrti?". A dodal něco o generálech, co Andrzejewicz sám přiznal, že by nikdy v životě nikomu jinému nezopakoval.

Obecně nemá smysl hledat dobro a zlo v událostech roku 1920 ani v celé staleté historii polsko-ruských konfliktů. Stejně tak je zbytečné řešit, kdo první hodil kamenem a zahájil anglo-skotské války - zda Britové, nebo Skotové. Stejně jako už není možné určit, kdo nese vinu za staletí trvající francouzsko-španělské nepřátelství. Mám silné podezření, že v takových situacích není nic správného a nic špatného. Obě strany mají hlavu v zadku...

Mimochodem, nově vzniklé Polsko, sotva se zformovalo v něco oficiálního, se odvážně odtrhlo od bývalého ruského impéria, které bylo v naprostém rozkladu, značné kusy území neobývali etničtí Poláci, ale Ukrajinci a Bělorusové. A pak se Budyonnyho kavalérie přesunula k Varšavě.

V meziválečných dvacátých letech, jak jsem psal v prvním díle, byli ve hře dva hráči. GPU posílala do Polska "partyzány" jako Waupschasow a Chmara a Poláci zase posílali na sovětské území hrdlořezy jako Paliad a Bulak-Balachowicz. Protože to byl polský národní sen: vytvořit velmoc od Baltského po Černé moře. A v polovině 30. let polští vojenští teoretici tyto plány podrobně rozepisovali v kapitálních dílech.

Někteří domácí autoři označují Piłsudského za "germanofila", což vůbec není pravda. Jednoduše řečeno, maršál, stejně jako později de Gaulle, prosazoval politiku "rovné vzdálenosti" - snažil se držet dál jak od Německa, tak od Sovětského svazu. Generálové, kteří se ujali kormidla po jeho smrti, se však takovou rozvahou pochlubit nemohli. Pilsudski, ať už si o něm myslíme cokoli, byl významnou osobností (Goebbels o něm ve svých denících hovořil s úctou a nazýval ho "velkým člověkem", a když Pilsudski zemřel, Stalin vyhlásil v SSSR smutek). A jeho nástupci, jako Beck a maršál Rydz-Smigla, se ukázali jako malicherné osobnosti. A začali jednoznačně flirtovat s Německem - pro případ, že by v nadcházejícím evropském chaosu mohli získat něco pro sebe. Německý ministr zahraničí Ribbentrop si po rozhovorech s Beckem do svého soukromého deníku, který nebyl určen veřejnosti, zapsal: "Pan Beck neskrývá, že Polsko má nárok na sovětskou Ukrajinu a přístup k Černému moři." Toho by však Polsko mohlo dosáhnout pouze v případě války se SSSR - Varšava vážně neočekávala, že jí Moskva najednou Ukrajinu vydá!

Když v roce 1938 Německo zabavilo Československu Sudety, Polsko s radostí převzalo československou provincii Těšínsko.

 pro přesnost je třeba uvést, že Češi se této oblasti svévolně v roce 1918, ještě před podpisem Versailleské smlouvy a tím rozdrčením Německa mocnostmi Ententy - Češi prostě měli ve zbrani několik bojeschopných pluků a nikdo jim v tehdejším zmatku nedokázal zabránit...)

Stručně řečeno, v roce 1939 Sověti nevstoupili na území země proslulé staletou neutralitou, ale využili příležitosti, aby se vyrovnali se svým starým a úhlavním rivalem. Musíte uznat, že je v tom trochu rozdíl. Stejně tak se v našich pohnutých dobách polské "prapory" nějakým nedopatřením usadily v Moskvě, odkud musely být dlouho a usilovně odstraňovány. Na Stalinově jednání není nic podlého ani démonického. Starý jako svět, politický a ekonomický cynismus - když se sousedovi daří obzvláště špatně, není hřích ho trochu štípnout...

Je třeba zvláště zdůraznit, že Rudá armáda fakticky vstupovala na území, kde neexistovala žádná zákonná pravomoc. Již 17. září polská vláda úspěšně uprchla do Rumunska, kam uprchl i vrchní velitel polské armády maršál Rydz-Śmigły.

Armáda samozřejmě stále bojovala. Polsko-německá válka, která trvala necelý měsíc, byla jen smutnou kombinací nejobětavějšího hrdinství vojáků a důstojníků v nižších hodnostech a zbabělosti a hlouposti generálů. Právě tyto krásy s vyšíványými galoňkami nedokázaly včas zmobilizovat armádu a zajistit rozumnou obranu. Příkladem je tolik, že je není nutné uvádět, abychom ušetřili místo. Odvolám se pouze na jedno svědectví očitého svědka. Stanisław Lem, odvedený svého času do armády, vzpomínal: "Během tříletého vojenského výcviku nám nikdy neřekli, že existuje něco jako tanky. Vypadalo to, jako by neexistovali... Všechno to vypadalo - teď to vidím - jako by nás připravovali na válku podobnou prusko-francouzské válce v roce 1870.

A přitom polská armáda byla první (na což se málokdo pamatuje), která nasadila tanky s diesellovými motory! A vyráběla bombardéry s vlastními stíhacími letouny - to opět nedokáže každý národ.

Konstruktéři byli schopní, vojáci stateční... ale na samém vrcholu seděli zbyteční, arogantní pitomci, kteří uměli jen sladce fantazírovat o "velkém Polsku od moře k moři". Jemně řečeno, všechno zkazili.

Ano, ještě jeden důležitý bod. V září 1939 vstoupila Rudá armáda do koloniální země. Rolí kolonií hrály západoukrajinské a západoběloruské země, k jejichž obyvatelstvu se Poláci chovali zhruba jako Belgičané ke konžským černochům nebo Britové k indiánům. To vyvolalo četná povstání a vzpoury, které vůbec nebyly vyvolány sovětskou rozvědkou. Lem, který byl bystrým pozorovatelem, si také všiml "krajní chudoby" Huculů. Při vši mé nechuti k banderovcům je třeba přiznat, že základem teroru, který rozpoutal proti Varšavě, nebyly jen německé peníze a úsilí Abwehru, ale především aktivita samotných Poláků, kteří si už dávno a pevně proti sobě poštvali obyvatelstvo východních oblastí. A tak tam naše vojáky vítali s upřímnou radostí a zajatí polští důstojníci se dožadovali zvýšené ostrahy, báli se projít kolem davů Ukrajinců, kteří by je mohli za celou minulost roztrhat jako hadr...

Zde je významný příklad: Dne 19. září motorizovaná skupina velitele brigády Rozanova, postupující Polskem, "narazila na polský oddíl (asi 200 mužů), který potlačoval protipolský protest místního obyvatelstva (Bělorusů. - A.B.). Při této trestné výpravě bylo zabito 17 místních obyvatel, z toho dva mladiství ve věku 13 a 16 let."

Jak vidíme, polští žalnezi nebrání svou vlast na frontě, ale střílejí na své "černochoy" s obvyklou obratností. Výsledek? Motorizovaná skupina se otočila a plnou rychlostí zaútočila na karatele. Osobně jim to nechci vyčítat - opět proto, že mezi Bělorusy, které "krvaví Poláci" vesele stříleli, mohli být i moji vzdálení příbuzní.

Barbarská poprava polského generála Olszyna-Wilczynského sovětskými vojáky byla kdysi připomínána jako stalinské zvěrstvo. Ve skutečnosti to však bylo trochu jinak...

Dne 22. září se sovětské tankové posádky pod velením majora Čuvačina střetly s polskými vojáky pod velením zmíněného generála. Posádka jednoho z tanků, který Poláci zapálili (tři muži), se z hořícího vozidla bezpečně dostala a vzdala se. Poláci je zastřelili. Všechny tři.

Slavná Ženevská úmluva označuje takové věci za válečné zločiny. A je úplně jedno, jestli rudé tanky napadly Polsko s vyhlášením války nebo bez něj. Zásada je neměnná: během bojů mezi ozbrojenými silami dvou zemí je zakázáno střílet na zajaté vojáky. Po Norimberku skončilo na šibenici za podobné prohřešky poměrně dost statečných německých vojáků.

Později se Čuvačinovi podřízení zmocnili auta, v němž generál prchal do Litvy, a odvezli s sebou jeho pobočníka, manželku a spoustu věcí. Šofér, manželka a zavazadla byli posláni pryč, ale generál a jeho pobočník byli zbičováni v plném souladu s Ženevskou konvencí - jako osoba plně odpovědná za zločinné činy svých podřízených.

A na závěr je třeba připomenout, že SSSR v roce 1939 neokupoval "původní polské" země, ale právě tu část západní Ukrajiny a západního Běloruska, kterou v onom bouřlivém dvacátém roce nikdo jiný než Ententa neuznal za součást sovětského Ruska. A naše tanky se zastavily přibližně na této linii, kterou opět ve dvacátém roce určila Entente. Smysluplné vysvětlení, že?

Pilsudskij byl tvrdý politik, nebyl příliš laskavý a upřímně řečeno neměl rád Rusko (proč ho mimochodem musel mít rád?!), ale vyznačoval se čistým realismem a v jeho povaze nebyla žádná hloupost. Jeho nešťastní dědicové byli naopak imbecilové (což Piłsudski, jak víme, už dávno poznal). A mohli by říci, lehce parafrázující známý stalinský výrok: "Piłsudski nám zanechal normální stát a my jsme ho podělali. Bohužel na to neměli ani mozek. A Litevci v té době nebyli..."

Stav mysli Polska krásně vystihuje citát z polských novin "ABC": "Polsko je skutečným přítelem a ochráncem pobaltských států před nároky Západu a Východu... Politickým posláním Polska je chránit slabší státy před agresory. Nevyplyvá to z nějaké mystické lidové motivace, ale z role polského státu jako faktoru rovnováhy ve střední a východní Evropě."

Tento článek byl napsán pouhé dva měsíce předtím, než "rovnovážný faktor" opět zmizel z geografické mapy.

O Katyni samozřejmě nelze mlčet. Kde Stalinovi kati údajně zastřelili deset tisíc polských důstojníků tím nejpodlejší způsobem - z nějakého důvodu výhradně německými pistolemi, a ne obvyklými naganskými, jako by s nelidskou předvídavostí tušili, že Němci tato místa obsadí o rok později a je třeba se předem postarat o zahlázení stop.

Stejně jako v případě Suvorovovy "teorie ledoborce" se mýtu o vyhlazování Poláků popravčími četami NKVD dařilo tak dlouho, dokud byl jednosměrný, a perestrojkoví křiklouni s nevyzkoušenými diagnózami prostě neměli oponenty ani rozumné námitky. Když se objevili odpůrci a námitky, situace se doslova zhoršila před očima.

Mám na mysli především Muchina a jeho obsáhlou a logicky konzistentní knihu "Protiruská podlost", po níž už jen Novodvorská s veškerým zápallem nezaviněné nevinnosti dokázala hájit starou verzi.

Ano, vím velmi dobře, že mnoho lidí nemá Muchina rádo. Není to správný muž, je nepřátelský. Někdy také rád hledá židovské zedníky pod postelí.

To ale ještě není důvod kritizovat vše, co Muchin dělá. Jeho válka proti nadřazeným a ocasatým sionistům je jedno téma, studium katyňské střelby je téma zcela jiné. Pokud vím, nikdo nikdy přesvědčivě a zřetelně nevyvrátil žádné Muchinovo tvrzení, žádnou z jím uváděných skutečností. Naopak. Jeden příklad je velmi významný. Nejprve křičeli, že Poláci byli odsouzeni k popravě Zvláštní radou NKVD. Pak se ale objevil zlomyslný Muchin a s dokumenty v rukou dokázal, že zmíněná zvláštní rada má právo odsoudit pouze k trestu odnětí svobody a táborovému vězení, a to dokonce na dobu nejvýše osmi let. Musela být urychleně vynalezena "zvláštní trojka NKVD", po níž se dodnes nenašla žádná dokumentární stopa.

"Denuncianti" také neradi vzpomínají na důchodce Supruněnka, který si ve stáří, ač starý a sešlý, zachoval jasnou mysl a značný smysl pro humor. Byla to píseň... "Perestrojkoví komisaři", kteří přišli za Supruněnkem, bývalým důstojníkem NKVD, od něj požadovali podrobné svědectví o tom, jak on, padouch, střílel Poláky ve své kanceláři. Starý muž nezklamal - vyprávěl mrazivý příběh s přesným popisem interiérů své kanceláře a s velkým počtem obětí. A brzy zemřel - na konci se nepochybně zlomyslně usmíval. "Komisaři" s jeho výpovědí objížděli zemi a pak se s televizními kamerami vrhli do budovy úřadu, který přežil, aby natočili vražedný dokument...

To byl okamžik všeobecných rozpaků. Každý se musel na vlastní oči přesvědčit, že v této budově není technicky možné zastřelit tři sta lidí za noc, jak s neproniknutelným výrazem říkal Supruněnko. Nebyly tam žádné dveře, kterými by popravené protáhli, a červený kout nemohl pojmout tři sta mrtvol. Teprve tehdy si "udavači" uvědomili, jak mistrně se na ně postarší enkweatherman vykašlal - ale už byl tam, odkud se k němu žádní přestavitelé nemohli dostat...

Proto má mnohem větší právo na existenci jiná verze - že se polští důstojníci při útoku Němců odmítli evakuovat pro samé blázny, protože věřili, že je Teutoni, kteří je propustili ze sovětského vězení, nakrmí perníkem a dají jim storku. Jenže Němci měli trochu jiné plány...

Existuje také kniha francouzského badatele Alaina Decauxe (kterou Muchin bohužel neznal, a jak jsem se přesvědčil, marně). Dvacet let před Muchinem Decaux stejně logicky a přesvědčivě dokázal, že střelba v Katyni byla dílem Němců. Našel stopy konkrétní vojenské jednotky, která střelbu provedla. Našel očitě svědky, kteří viděli, jak Němci později odváželi polorozpadlé mrtvolky v nákladních autech na místo, kde později s takovou pompou objevili "stopy sovětských zvěrstev". Dokonce našel nezvratné důkazy, že někteří zastřelení polští důstojníci byli později nalezeni živí a zdraví. Decauxova kniha vyšla již dávno v Rusku a není žádnou raritou...

Katyňské střílení je mimochodem v souladu s německou politikou dekapitace Poláků, kterou nacisté nijak zvlášť neskrývali. Ihned po okupaci Polska začali masově střílet všechny, kdo odpovídali definici "národní elity" - vojáky, vědce, prostě lidi intelektuálních profesí. Úkol byl jednoduchý a kanibalský: udělat ze "slovanských podlidí" hloupý dobytek, zbavený vzdělané vrstvy. Když hitlerovci v létě čtyřicátého roku poprvé obsadili Lvov, byly tam zabity desítky představitelů polské intelektuální elity, kteří se nestačili evakuovat - lidé s evropskými jmény. To však provedli rukama banderovců z praporu "Nachtigal". A kulturní Teutoni pak s předstíraným zármutkem mávli rukou: sami nic takového nechtěli, ale kdo si má hlídat ty bestiální Krahujce...

Na druhou stranu sovětské "příslušné orgány" byly často vysloveně humánní. Vezměme si například "kauzu Okulicki". Po porážce Polska založil brigádní generál Leopold Okulicki ozbrojené podzemí, které bojovalo na dvou frontách - proti Němcům a Sovětům. V lednu 1941 byl chycen NKVD ve Lvově. Z nějakého důvodu však nebyl zastřelen - naopak, v srpnu téhož roku byl propuštěn, aby se zúčastnil formování polské armády generála Anderse. Okulický, její náčelník štábu, se s touto armádou bezpečně vydal na Blízký východ.

Vlastně... Dobře, předpokládejme na chvíli, že naši lidé skutečně vykonali práci v Katyni. Přesto, ať se to někomu líbí nebo ne, by takové kroky nebyly ničím jiným než mírně opožděnou reakcí na události dvacátého roku. Faktem je, že Poláci dodnes nedokážou vysvětlit, co se stalo s šedesáti tisíci sovětskými válečnými zajatci, kteří byli zajati ve dvacátých letech a kteří nebyli nikdy nalezeni mezi živými...

Je jasné, kam. O tom, co pánové z konfederace dělali vězňům, existuje dostatek důkazů. Hromadně byl znásilněn sanitární instruktor. Umělkyně bojových umění byla pověšena za nohy ke stropu a zbičována. Zajatému rudoarmějci rozpárali břicho a zašili do něj živou kočku, aby zjistili, "kdo zemře dřív".

Stížnost je tedy oboustranná, pánové...

A konečně další "stalinský prohřešek", kvůli kterému se z Polska stále ozývá rozhořčené frkání. Stalin, univerzální padouch, je také vinen tím, že nepomohl organizátorům Varšavského povstání v roce 1944, že neposlal

vojáky na pomoc, že přihlížel, jak Němci ničí město dělostřelectvem a letectvem.

Tady se polská naivita vyšplhá do kosmických výšin...

A proč by měl Stalin pomáhat vůdcům Varšavského povstání? Což, aby bylo jasno, mělo za cíl pouze obsadit Varšavu před Stalinem a podřídít ji emigrantské vládě v Londýně.

Obraťme trochu situaci. Představme si, že v létě čtyřicátého čtvrtého roku, kdy se spojenecká vojska vylodila v Normandii a postupují k Paříži, tam náhle vypukne povstání organizované francouzskými komunisty orientovanými na Moskvu. Komunisté se netají svými cíli: vyhlásit Paříž hlavním městem Francouzské sovětské republiky, prostalinské Komuny, která se od počátku snaží postavit jak Washingtonu a Londýnu, tak emigrantské vládě generála de Gaulla.

Myslíte si, že by za těchto podmínek Roosevelt, Churchill a de Gaulle udělali něco, aby pomohli pařížskému povstání? To by se jim líbilo! Naopak by pozastavili činnost vojsk a počkali, až Němci s těmito povstalcí skoncuji. Ale to, co Poláci nazývají logikou, vede k jiným závěrům: Stalin je špatný i proto, že nijak nepomohl poddaným, kteří se mu pod nosem snažili předat Varšavu jeho politickým odpůrcům.

Zdá se, že si vážně myslí, že Stalin je idiot, šašci...

5. Stará dobrá Anglie

Suvorovovy knihy mají ještě jeden mizerný podtext: dokazují, že za druhou světovou válku může výhradně Stalin, zatímco ušlechtilé evropské demokracie se naopak ze všech svých skromných sil snažily Hitlera zastavit.

Jak si lze snadno domyslet, v tomto případě tomu bylo přesně naopak. Je to stará dobrá Anglie, kdo nese hlavní vinu za roky krveprolití zvané "druhá světová válka". Jak je již dlouho známo (a uznávají to i sami Britové), Anglie nemá stálé přátele ani stálé nepřátele - pouze stálé zájmy. Které spočívaly zejména v tom, že nikdy nedovolí, aby se v Evropě objevila síla, která by se mohla vážně postavit Anglii. Proto Angličané už stovky let mistrovsky a obratně přehrávají evropské země a navzájem se co nejlépe hlídají. Tak tomu bylo i v sedmileté válce, kdy se - v neposlední řadě kvůli britským intrikám - střetly Rusko a Prusko a jednoduše nedošlo ke konfliktům, které měly být řešeny vojensky. Tak tomu bylo i v případě první světové války. Německo i Rakousko-Uhersko (o čemž existuje dostatek důkazů) by nejednaly tak zbrkle, kdyby věděly, že se Británie zúčastní války. Londýn se však kroutí a nevinně ujišťuje, že při jakémkoli vývoji událostí zůstane neutrální - a povzbuzení Teutoni a Rakušané statečně

přesouvají vojska přes hranice. Pak Londýn odhodil masku a začal do světa křičet, že krvelačné Huny je třeba okamžitě zastavit, jak Anglie prohlašovala od začátku. A tak vyrazili do války v plné síle...

Británie i Francie měly všechny možnosti, jak Hitlera porazit, když byl slabý a ubohý. Obě mocnosti se však ve své aroganci domnívaly, že Adolf Aloisovič bude první, kdo udeří proti Sovětskému svazu - proto by říšský kancléř neměl dostat ránu do hlavy, ale spíše by mu měla být poskytnuta pomoc.

Pomáhali, jak jen mohli. Začněme příběhem Porýní. Toto území, které bylo jednou zabráno poraženému Německu, spravovaly spojenecké mocnosti. Jako první zkoušku svalů tam Hitler hodlal zavést vojska - ne ještě hroživé "tankové divize" Wehrmachtu, ale slabé prapory polomrtvého Reichswehru. Druh průzkumu. Podnik vypadal tak beznadějně, že němečtí generálové vážně souhlasili se zatčením svého milovaného vůdce, pokud se Anglie a Francie budou mračit. Sám Hitler vydal vojákům pokyn k okamžitému ústupu, pokud se objeví jediný anglický desátník nebo francouzský feldfebel, a s hroživým zamračením vyštěkl: "Vypadněte odsud!"

Západní mocnosti to však překously a pokorně vyklidily Porýní. Herr Hitler s přimhouřenýma očima vyvodil závěry, jak by to udělal každý rozumný člověk na jeho místě. A pomalu začal odstraňovat články Versailleské dohody, které z německé armády udělaly něco jako operetu.

Anglie a Francie oněměly jako lidé ve slavné tragédii. Historici na celém světě dodnes poctivě přiznávají, že nejsou schopni přesvědčivě vysvětlit, co Britové udělali, když podepsali s Hitlerem dohodu, podle níž mělo Německo od nynějška právo mít tolik ponorek jako Velká Británie. Ani já nejsem v takové pozici, abych tak mohl učinit. Z hlediska zdravého rozumu není pro chování Britů žádné vysvětlení - zvláště když si vzpomenete, jak drze německé ponorky terorizovaly britské ostrovy za první světové války.

Poté Hitler sjednotil bratrské národy Německa a Rakouska a připojil k Říši dosud nezávislé Rakousko. V němčině se tomu krásně říkalo "Anschluss". Velká Británie a Francie mlčely. Už Hitler pochopil, že je lze ohnout přes koleno...

Požadoval, aby mu Československo vydalo Sudety, značný kus země s mohutným opevněním a dalšími výhodami. Anglie a Francie si předvolaly československé představitele do Mnichova a začaly jim vykrucovat ruce s vysvětlením, že s hodným Hitlerem by nikdy nešli do války, a proto musí Češi přijmout německé ultimátum. Češi museli kapitulovat. Anglický premiér Chamberlain, který se vracel z Mnichova do Londýna, hřímal na uvítanou: "Přinesl jsem mír pro celou generaci!" Stejná generace, která velmi brzy musela strávit šest let potíráním vši v zákopech. Winston Churchill, budiž mu přičteno ke cti, proti této politice důrazně protestoval, ale pánové jako Chamberlain, hledící s blahosklonným úsměvem na potížiště, kroutili hlavou: náš Winnie je mladý, sexy, nerozumí vysoké politice...

Mezitím Francouzi připravovali válku proti Sovětskému svazu - letectvo ve spolupráci s Brity rozbíjelo ropná pole v Baku, tanky a pěchota vpadly z Turecka a Finska.

Po napadení Francie Němci rychle našli kufřík plný těchto plánů - a okamžitě je zveřejnili a cynicky se smáli do pěstí. Pro Francii, stejně jako v té anekdotě, se to ukázalo být poněkud trapné...

Anglie a Francie pak nechaly Polsko s wehrmachtem na pokoji. A když jeden z vysoce postavených britských generálů navrhl bombardovat německé lesy a továrny, ten s očima vykulenýma jako kočka sálající na slámu (ve výrazu statečného vojáka Schweika) přímo zděšeně vykřikl: "Pánové, vy mi navrhuje ničit cizí soukromý majetek?" Mohu se zaručit, že ho neposlali ani do blázince: ani tehdy, ani potom, když německé letectvo vypálilo v Anglii spoustu soukromého majetku a zabilo spoustu lidí...

A když SSSR navrhl Anglii a Francii uzavřít skutečnou spojeneckou smlouvu, poslali do Moskvy nějaké staré páprdy, vojenské důchodce, kteří neměli právo cokoli podepisovat.

Stalin tedy musel s Německem uzavřít smlouvu o neútočení...

6. Nejkratší noc, nejdelší den

Navzdory všeobecnému přesvědčení nebyli sovětské generály v žádném případě hloupí vojáci. Občas měli fantazii a svobodného ducha. Vezměme si například příběh, který se odehrál před Velkým terorem, kdy slavný Kukor Kutjakov navrhl Stalinovi z jeho pohledu geniální plán na likvidaci bílé emigrace (1933). Tuto historku nelze pominout (velmi názorně ilustruje mentální kapacitu "geniálních obětí stalinismu"), a proto, aniž bych změnil své vlastní komentáře a hodnocení, budu prostě citovat oba dokumenty, Kutjakovův dopis a Stalinovu odpověď, naštěstí jsou krátké, ale nanejvýš kuriózní.

Kutyakov píše inspirativně:

"Drahý soudruhu Staline!

Nic mi do toho není, ale ta myšlenka mě trápí už dlouho. Domnívám se, že všichni bělogvardějci žijící v zahraničí by měli být amnestováni.

Nyní jsme tak silní, že se jich nemusíme bát.

Umožněte jim žít na Dálném východě.

Myslím, že díky této akci dosáhneme:

- 1) Dezorganizovat celé bílé hnutí, které se snaží dobýt svou vlast, tj. vrátit se do Ruska. 2) Nechat všechny generály a vůdce bez vojáků. 3) Znovu osídlíme dálnévýchodní region. 4) Přinutíme je - a oni sami budou brutálně bojovat proti Japoncům, aby odčinili zločiny z

minulosti. 5) Bude snazší a levnější převychovat je v sovětském a kolchozním duchu - na Sibiři, než s nimi bojovat za války.

Celkově vzato, kdyby se nám podařilo dostat na Sibiř 100 tisíc zdravých mladých mužů, zabili bychom jakoukoli touhu ostatních chopit se zbraně a dobýt svou vlast, protože beze zbraně jim dáváme právo na poctivou práci a život v sovětském Rusku.

Kromě toho by to pro Japonce nebylo příjemné.

Pak by ovšem měla být na Sibiři zorganizována silná lidová jednota.

Bylo by dobré uspořádat ho na 17. sjezdu strany.

Soudruh. Staline, jsi milovaný a moudrý vůdce naší strany. Možná jsem napsal hloupost. Opuštěte, že jsem vás vyrušil.

Stalinova odpověď:

"A přesto s vámi nesouhlasím, že "bělogvardějci žijící v zahraničí by měli být stále amnestováni". Neexistuje nic takového jako jednotná a souvislá masa bělogvardějců-emigrantů. Miljukov, Struve, Kerenskiij, Dan, Gučkov, Rjabušinskiij a podobní jsou také bělogvardějci. Vy samozřejmě souhlasíte s tím, že by neměli být amnestováni. Generálové, náčelníci všeho druhu a velící důstojníci, jak správně říkáte, by také neměli být amnestováni. Stejně tak bychom neměli udělovat amnestii bělogvardějčům, kteří sloužili u policie, strážě, kontrarozvědky, sabotáže a špionáže pro Japonce v Mandžusku nebo pro Poláky a Finy na naší západní hranici. Tito lidé jsou darebáci. Existuje ještě jedna skupina emigrantů - ruští specialisté, inženýři, technici (v průmyslu), kteří již byli zaměstnáni v Německu, Francii, Americe a balkánských státech. Pozvali jsme je do SSSR. Ale oni se k nám vrátit nechtějí a otázka amnestie je nezajímá. Tito lidé zřejmě ztratili smysl pro vlast.

Zde je obrázek pro vás.

Zbývá obyčejná a střední masa emigrantů, kteří svého času bojovali proti nám v Děnikinových, Wrangelových a Krasnovových armádách a kteří si nyní vydělávají na chleba ve Francii - ve městech, na Balkáně a v Brazílii - na polích. Některým z nich (ne všem!) by pravděpodobně nevadil návrat do SSSR. Ale oni už nejsou válečníci, nechtějí válčit, a kdyby se vrátili do Sovětského svazu, nechtěli by prolévat krev na Dálném východě. Na světě se samozřejmě děje všechno a je docela dobře možné, že část této skupiny by se dobrovolně vydala na Dálný východ. Vím například, že v Sin-tiangu je 2000 bělogvardějců, kteří se nechovají špatně a které dost pravděpodobně v nedaleké budoucnosti amnestujeme - ať už budou souhlasit s tím, že půjdou do Dalvostu, nebo ne. Ale takové věci by se neměly dělat z tribuny 17. sjezdu strany formou amnestie, ale bez hluku, pečlivým výběrem a pečlivou prací na prověrkách lidí. Manifestace, kterou navrhujete (17. sjezd strany atd.), je neúčelná a nebezpečná. Za prvé, nestojí to za námahu (sejde se 5-10 tisíc lidí, což je maličkost). Za druhé, takovou demonstraci lze chápat jako výzvu, aby Bílá moc přišla na pomoc, tedy jako demonstraci slabosti, což je pro nás nežádoucí. Zatřetí by se mohlo zdát, že jsme pevně rozhodnutí jít do války s Japonci a otevřeně k tomu shromažďujeme

armádu, ať se děje, co se děje, bez ohledu na to, že všechny prostředky mírového řešení konfliktu nebyly vyčerpány, bez ohledu na to, že Japonci by nakonec mohli chtít udělat nějaké ústupky. Takže bychom vypadali jako strůjci války - ne Japonci, ale my! Je jasné, že se nemůžeme zaplést do této věci, která, jak vidíte, je velmi podobná pasti...".

Úroveň inteligence obou diskutujících stran necháváme na čtenáři, aby sám posoudil.

Za sebe bych jen dodal, že Kutjakov neustoupil. Rozhodně chtěl být myslitelem, ne jen vojákem. Několik let ještě běhal jako blázen s myšlenkou amnestie bělogvardějců, předkládal stejně dobrodružné projekty, psal pamflety o sovětsko-polské válce. Jeho "teoretické" snahy se nesetkaly s žádným nadšením - a navíc byl krutě uražen tím, že nebyl jmenován velitelem okrsku, který chtěl vést. A tak se soudruh Kutjakov, významný myslitel, rozzlobil a vydal se do slavného Tuchačevského podniku. No, naplácáno...

Fantazie některých generálů však vzkvétala zejména po 20. sjezdu, kdy si po jednoznačném zamávání Chruščovem začali lampasáci vymýšlet nejrůznější báchorky o zesnulém vrchním veliteli. Tón udával hrdina číslo jedna v sovětské armádě Georgij Žukov a po "pohádkách dědy Zhora" přispěly ke zlé legendě i menší šarže. Stalin podle jejich ujišťování vedl vojenské operace po zeměkouli a o armádních záležitostech neměl vůbec žádné znalosti. A hlavně byl jediný, kdo byl zodpovědný za zničení Rudé armády v červnu jedenačtyřicátého roku - protože paralyzoval veškerou činnost vyšších velitelů tím, že jim přísně zakázal orientovat vojska na obranu a uvádět je do pohotovosti. Skutečně talentovaní velitelé, jako byl Rokossovskij, se této pohádce hbitě vyhnuli, ale netaalentovaní drobní vojáci se nechali strhnout...

Podívejme se, jak se věci měly v červnu 1940 - ne podle pohádek, ale podle přesných a podrobných zpráv.

To, že Stalin podle dlouholetého a ustáleného mýtu zastrašoval své generály natolik, že ztuhli jako králík před hrozným a báli se dát vojákům rozkaz, aby se alespoň rozhlédli, vůbec neodpovídá pravdě. Ve skutečnosti to bylo přesně naopak.

Například lidový komisař námořnictva Kuzněcov. Z nějakého důvodu se zdálo, že Stalinovy hrozivé rozkazy o naprosté nehybnosti k němu nedolehly - a dlouho před osudnou hodinou nařídil svým námořníkům, aby zůstali vzhůru a připraveni na případná nepříjemná překvapení. A jakmile německá letadla ve tři hodiny ráno nejdelšího dne v roce překročila sovětské hranice, o několik minut později se ozvalo jednotné dunění veškerého protiletadlového dělostřelectva Baltského a Černomořského loďstva.

Němci nepotopili ani jednu sovětskou válečnou loď, protože nikoho nepřekvapili. Námořní dělostřelci však potopili nejedno letadlo s černými kříži na křídlech. Mimochodem, slavné bombardování Berlína v létě jedenačtyřicátého nedržela armáda, ale námořní letectvo...

Smutnou pravdou je něco jiného: ukázalo se, že suchozemci jsou tak netaalentovaní a hloupí, že celou věc málem zmařili.

Ještě na počátku padesátých let provedl Generální štáb Sovětské armády z nějakého důvodu rozsáhlý průzkum mezi přeživšími generály, kteří právě začali bojovat na západních hranicích SSSR v červnu čtyřicátých let: kdy dostali rozkaz uvést svá vojska do pohotovosti k odražení případného německého úderu? Kdy dostali své vojáky do obranných linií?

A co se z toho vyklubalo?

Generál Polubojarov (který velel obrněným vozidlům Baltského vojenského okruhu): velení mechanizovaných jednotek pod jeho velením dostalo pokyn uvést jednotky do bojové pohotovosti šestnáctého června!

Generál Sobennikov (bývalý velitel 8. armády): dostal rozkaz nasadit jednotky k obraně Devatenácté!

Generál Šumilov, bývalý velitel sboru 8. armády, dostal rozkaz zaujmout obranu ještě dříve - osmnáctého!

Generál Purkajev (náčelník štábu Kyjevského vojenského okruhu v roce 1941) dostal od vojenské rady okruhu povolení, jak navrhl sám Purkajev, nasadit pěší divize k obraně již čtrnáctého!

Generál Baghramyan připomněl, že vojska stejného okresu, respektive jejich operační zálohy, se začaly rozmisťovat již pět dní před válkou. Na obranu, obranu, obranu!

Existuje o tom mnoho důkazů. Nejprve bylo týden před válkou vojákům nařízeno otočit se, zaujmout pozice, stáhnout techniku a zakopat se. Zadruhé pak dostali pokyn, aby ne zahájili "překvapivý útok", ale aby se bránili!

Co se stalo? Stalo se to, že někteří vojenští velitelé se chovali buď jako hlupáci, nebo jako zrádci. Západní vojenský okruh (dříve Běloruský) pod velením již známého generála Pavlova (toho, který ve Španělsku sabotoval to, kvůli čemu tam byl vyslán) prostě nesplnil pokyny generálního štábu k rozmístění vojsk a jejich přípravě k obraně. Pavlov vůbec nebyl "ochromen strachem" a požaduje, aby "nepodléhal provokacím". Existoval jasný a jednoznačný rozkaz vyšších orgánů k nasazení vojsk k obraně. A Pavlov se mu nepodřídil!

Když byl Pavlov po zdrcující porážce Západního vojenského okruhu spolu se svými přímými podřízenými zatčen, vyšetřování odhalilo řadu podivných věcí - kromě materiálů, které na Pavlovovi ležely od Španělska.

Pavlov přiznal, že svého času vedl s Uborevičem a Mereckovem velmi pozoruhodné rozhovory: "Uborevič a Mereckov vštěpovali celému velitelskému sboru germanofilské nálady a říkali, že musíme být s Německem ve spojení, protože si velmi váží německé armády... Mereckov mi vždy vštěpoval, že Německo v nejbližší době nepůjde do války se Sovětským svazem, že je hluboce zakořeněno ve svých vojenských záležitostech na západní frontě a v Africe...".

Mereckov byl ještě otevřenější: v případě německého útoku na SSSR by ani on, ani Pavlov "nebyli na tom hůře".

Někdo by samozřejmě mohl vykřiknout, že tato svědectví byla "vyřazena". Především ale opět (už poněkolikáté!) nemluvíme o špionáži za peníze, ale o proněmecké orientaci. O germanofilii, která je zcela odlišná od špionáže. A za druhé, proč se Pavlov choval jako zrádce už před svým zatčením?

Nejprve si postěžoval, že v plném souladu se směrnicemi generálního štábu nařídil stažení vojsk z Brestu patnáctého, ale nedohlédl na splnění svého rozkazu a velitel 4. armády Korobkov jej nesplnil. V důsledku toho Pavlovovy dvě pěší divize a jedna tanková divize utrpěly takové ztráty, že "jako formace již v podstatě neexistovaly".

Korobkov, který si okamžitě uvědomil, že je vyčleněn, však tuto pochybnou počtu odmítl. S veškerým svým zápalem. Prohlásil, že příkaz, o kterém Pavlov mluvil, vůbec nebyl vydán! Náčelník spojovacího oddělení generál Grigorjev okamžitě potvrdil toto Korobkovo svědectví a uvedl, že ani po telegramu náčelníka generálního štábu Pavlova a jeho náčelníka štábu Klimovských nepodnikl žádné kroky k nasazení vojsk. Grigorjev tuto akci jemně označil za "samolibost".

Proboha, když velitel vojenského okruhu bezostyšně sabotuje rozkazy generálního štábu, říká se tomu zrada! A výpověď zrádce s generálskými hvězdami po jeho činu už nevypadá "knokautovaně"!

A když dodáme, že Pavlov, jak se historik opět jemně vyjadřuje, "neodhadl" směr hlavního německého tankového úderu, ukáže se, že je to zcela jednoznačné. Neměl pravdu, chudák. Hádal se na kávovou sedlinu, ale neuhodl - a kryl směr Lida svou protitankovou brigádou. A německé tanky nezasáhly Lidu - zasáhly Minsk... Podobně Pavlov zničil Boldinovu jezdecko-mechanizovanou skupinu tím, že ji vrhl na Grodno, kde se sovětská vojska setkala nikoli s tanky, jak Pavlov doufal, ale s pěchotou - a byla poražena...

Hrdinská obrana brestské pevnosti je všem známá. Mnohem méně je známo, proč v pevnosti uvízlo mnoho vojáků a vybavení. Je to proto, že Pavlov, který dostal rozkaz ke stažení vojsk, jej nesplnil. A pevnost se stala pastí. Pavlov má na svědomí všechny sovětské vojáky, kteří tam padli.

Obecně lze říci, že západní fronta pod Pavlovovým vedením byla ze všech tehdejších frontů řízena nejmizerněji. Právě v tomto směru dosáhli Němci největších úspěchů a vstoupili do operačního prostoru. Ačkoli sám Bůh stvořil Bělorusko jako ideální předmostí pro obranu - lesy, řeky, bažiny...

Pavlov a jeho družina se opřeli o zeď, ale víc už to nešlo.

Ano, je tu ještě jedna věc... Musíme rozdrtit na prach další zakořeněný mýtus: že všechna neštěstí a porážky v počátečním období války byly údajně způsobeny tím, že vojskům, z nedostatku talentovaných maršálů a generálů vyřazených v osudném roce 1937, veleli předčasně vyspělí nomádi z nižších šarží. Že prý "plukům veleli poručíci".

Podívejme se, jak se věci vyvíjely severozápadním směrem. Kdo je velitelem Severozápadního frontu, vytvořeného na základě Baltského vojenského okruhu? Pravděpodobně čerstvě vyznamenaný neznalec majorů s čerstvě nablýskanými hvězdami vojenského generála, získanými šťastnou náhodou? Včerejší kapitán, povýšený díky udání?

Tak to se mýlíte! Frontě velí generál Fedor Isidorovič Kuzněcov, kádr od prvních dnů nezasažený represemi! Ten samý, který dlouhá léta vyučoval taktiku, a to nikoliv v nějaké zapadlé pěchotní škole, ale na prestižní vojenské akademii ve Frunze. Jeho štáb opět netvoří rychle povýšené osoby, ale učitelé ze stejné akademie a Akademie generálního štábu. Téměř všechny jsou staré vojenské postavy, samé "mláďata Tuchačevského", "sokoli Uboreviče"!

A tito kádrováci (z nějakého důvodu se toto slovo má vyslovovat téměř s aspirací) to téměř okamžitě odpískali... Promiňte mi to hrubé slovo, ale tak to bylo. Severozápadní fronta byla Němci velmi rychle poražena. Jakkoli se generál s později vyznamenaným příjmením Vatutin, který tam byl urychleně vyslán, snažil situaci napravit, bylo už pozdě...

Máme i nadále věřit povídkám o "uspěchaných velitelích pluků" a "vyhlazených velitelích kádrů"? Za porážku jsou zodpovědné "kádry".

Je příznačné, že opakovaně pranýřování a hanění Budenij a Vorošilov si v červnových bitvách počínali zcela jinak!

Přestože nebyli vojenskými génii, Wehrmachtu se nikdy nepodařilo vytvořit jediný "kotel" na frontách, kterým veleli Vorošilov (severozápad) a Budenij (jihozápad). Na rozdíl od dění na ostatních frontách. Vorošilov a Budyonnyj samozřejmě ustupovali, jak mohli, ale ani jednu divizi, které veleli tito dva "ignoranti" a "jezdci", se Němcům nikdy nepodařilo obklíčit. Obvykle si nevzpomínáme, že Vorošilovovu činnost letos v létě vysoce hodnotil zainteresovaný a kompetentní člověk - náčelník štábu wehrmachtu generál Halder (kterého, jak je snadné si domyslet, historická rozhodnutí XX. sjezdu k ničemu nezavazovala a od Chruščova se Žukovem zejména nebyl závislý a mohl psát pravdu...).

Jinými slovy, generálové obviňovali Stalina z vlastních chyb a špatného vedení vojsk - což bylo výhodné ze všech hledisek a přímo podporováno stranickým i vojenským vedením.

Zvláštní, jak se někteří Lampasinové chovali, nesmírně zvláštní! Před válkou - i během ní - z nějakého důvodu tvrdošíjně odmítali přijmout perspektivní zbraně. Nebyli to Stalin a Kulik, kdo zpomalil 57mm protitankové dělo, ale úředníci z Hlavní dělostřelecké rady Rudé armády, kteří tvrdili, že je příliš výkonné a nejsou pro něj vhodné cíle. Radiostanice ze sovětských stíhaček byly vyvezeny rok před válkou a byly uloženy nikoliv ze Stalinovy vůle, ale na příkaz Smuškeviče a Rychagova, dalších "nevinných obětí". O všech podivnostech Mereckova - o něco později. Mluvme o těch, kteří statečně bojovali, ale kvůli politické konjunktuře byli opět zapomenuti...

Protože po Stalinově smrti byl zavražděn Berija, který byl od té doby považován za ztělesnění světového zla, protože jeho zástupce generál Maslennikov (hrdina obrany Kavkazu) se zastřelil, byla zároveň do masového povědomí úspěšně zasazena další lež - že jednotky NKVD se zabývaly výhradně střežením táborů a ve volném čase střílely nevinné vojáky v záatarasových oddílech a pátraly v armádách po imaginárních špionech.

Ve skutečnosti bojovaly jednotky NKVD. A bojovali nadmíru chvályhodně.

Již v červenci byla obrana Moskvy svěřena nikoliv armádnímu důstojníkovi, ale generálovi vojsk NKVD, pohraničnickovi Bogdanovovi. Ze šesti armád jeho frontu čtyřem veleli generálové NKVD, a to ne špatně, protože nepřítel nikdy nevstoupil do hlavního města.

První gardové divize Rudé armády tvořily čtyři divize vojsk NKVD!

Kavkaz před Němci opět nebránila armáda, ale jednotky NKVD pod Maslennikovovým velením.

A konečně, mezi kozly v řadách generálů, kteří šli sloužit Vlasovovi, nebyli žádní vysocí velitelé NKVD. Přítomni byli zástupci všech ostatních složek armády, ale v RAA nebyli žádní generálové NKVD. Až na jednoho jediného podivína, o kterém budu mluvit později.

Mimochodem, zde o bariérových oddílech, opět demonizovaných do nejvyššího stupně hrůzy a odporu...

Jejich existenci ospravedlňovaly tvrdé válečné zákony. Nemohlo tomu být jinak, když zrádci jako Pavlov ničili vše, na co dosáhli, "kádry" utíkaly jako ovce, strhávaly důstojníkům knoflíkové dírky a odhazovaly stranické průkazy a na frontě bylo ještě mnoho klinických idiotů, kteří odmítali střílet na své německé "bratry ve třídě" (byli takoví, bylo jich, zachovalo se dost dokumentů!). Obecně platí, že zátarasy nevymyslel v roce 18 ani Trockij, ale francouzští generálové o několik let dříve. Tváří v tvář uprchlíkům a panikářům Francouzi nekřičeli o lidských právech a dalších textech, ale posílali k zátarasům Senegalce se samopaly. A víte, fungovalo to...

Trestné prapory opět nebyly Stalinovým nápadem, ale Hitlerovým. Zde jsou řádky ze slavného rozkazu číslo 227 z 28. července 1942: "Po zimním ústupu pod nápoem Rudé armády, kdy byla disciplína v německých jednotkách podlomena, přijali Němci některá přísná opatření k obnovení disciplíny, která přinesla dobré výsledky. Z mužů, kteří se provinili proti kázní zbabělostí nebo labilitou, vytvořili více než 100 trestných rot, umístili je na nebezpečné úseky fronty a nařídili jim, aby své hříchy odčinili krví. Dále vytvořili asi tucet trestných praporů z velitelů, kteří se provinili zbabělostí nebo labilitou, zbavili je rozkazů, umístili je na ještě nebezpečnější úseky fronty a nařídili jim, aby odčinili své hříchy. Nakonec zformovali speciální zátarasy, postavili je za nestabilní divize a nařídili jim, aby v případě pokusu o kapitulaci stříleli na místě na

zpanikařené muže. Je známo, že tato opatření zafungovala a že německé jednotky nyní bojují lépe než v zimě. A tak se ukazuje, že německá vojska mají dobrou kázeň, i když nemají žádný vznešený cíl bránit svou vlast, ale mají jediný loupeživý cíl - dobýt cizí zemi, zatímco naše vojska, která mají vznešený cíl bránit svou znesvářenou vlast, takovou kázeň nemají, a proto jsou poražena.

Neměli bychom se v této věci poučit od našich nepřátel, jako se v minulosti poučili naši předkové a pak je porazili?

Myslím, že bys měl."

Po tomto rozkazu vznikli karatelé...

Zpět k bariérovým jednotkám. Naše stará známá, nestranná dáma jménem Přísná statistika, ani zde nezaváhala - na rozdíl od mýtů o popravách nebo alespoň věznění v lágru nebohých duší, které padly do rukou "překážkových oddílů" či Smeršů, je procento zastřelených obecně zanedbatelné a zcela odpovídá drsné válečné realitě.

Co se týče Smerše, který údajně zrádně terorizoval armádu při hledání údajných špiónů - neuvědomujeme si, že na začátku války se spousta lidí velmi ochotně hlásila k německým špiónům, dělali vše pro to, aby byli za špióny uznáni.

A na tom není nic neobvyklého. Protože to dezertéři dělali.

Dezertéři byli buď bez jakýchkoli ceremonií vyfackováni před řadami (na což měl právo téměř každý velitel), nebo, což bylo častější, poslání do zvláštních trestních praporů určených výhradně pro dezertéry a dezertéry, takřikajíc trestní prapor v trestním praporu.

Německý špión měl být naopak poslán do týlu, spíše ke kontrarozvědce než k armádě, a promyšleně, podle všech pravidel, zpracován. Špión by sotva mohl čelit popravčí četě. Čas na tábor, ano. Ano, hodně času. Ale čas, ne frontová linie nebo popravčí četa u první břízy, která se objevila.

Musím to vysvětlovat dál? Přemýšlejte o tom, co je pro zbabělce a skunka výhodnější - ležet s kulkou v hlavě za dezerci, skončit v trestné cele, v samotné vřavě bitvy, nebo jít raději do tábora?

To je právě ono... A netrvalo dlouho, než si tyto nuance uvědomili i nahoře. Až příliš často jsem slýchal od veteránů ze SMERŠ, od vojáků obecně, že existoval jistý Berijův rozkaz z léta nebo podzimu jedenačtyřicátého roku. Její obsah byl převyprávěn stejným způsobem: vzhledem k velkému počtu osob, které svou dezerci zakrývaly výmysly o údajném verbování Němci, se k čistě ústním prohlášením nemělo přihlížet. V úvahu budou bráni pouze ti, kteří mohou poskytnout skutečné ověřitelné důkazy o náboru. Se všemi ostatními by mělo být zacházeno jako s dezertéry a podle toho s nimi naloženo...

To zní jako Berija, realista a pragmatik. A nedivil bych se, kdyby se jednoho dne ukázalo, že tento řád existuje.

K tématu vězňů, kteří jsou údajně po návratu do své milované vlasti opět hromadně posíláni za ostnaté dráty.

Další nesmysl. Statistiky byly zveřejněny tolikrát a jsou v takovém rozporu s mýty, že nebudu po sté citovat suchá čísla. Místo toho vezmu pod kritickou lupu film "Studené léto '53", natočený v době "perestrojkového šílenství".

V té době se, jak se říká, kutálel. Dnes by se s ním bohužel mělo zacházet tak, jak si zaslouží - jako s čirým nesmyslem. Herci jsou skvělí, ale...

Za prvé, Berijova amnestie jednoduše nepočítala s propuštěním tak zjevných a zatvrzelých recidivistů, jak je ukázáno ve filmu. Za druhé, a to je důležitější, hlavní kladná postava filmu, kapitán Luzgin, nemohla mít žádné reálné předlohy.

Pokud si vzpomínáte, ve filmu byla celá vina kapitána v tom, že byl zajat Němci kdesi v Rakousku a po několika hodinách tam utekl - ale zlovolní stalinští satrapové mu za těch pár hodin dali osm let v kolymském zajateckém táboře.

Nebudu plýtvat emocemi a sprostými slovy, abych tento nesmysl popsal tak, jak si zaslouží. Budu prostě vyprávět příběh zajatého sovětského důstojníka, který byl v německém "stalagu" vězněn dva roky, ne pár hodin.

Tedy S.P. Lisin, kapitán 3. hodnosti, velitel ponorky S-7 Baltské flotily. Během další bojové plavby byla S-7 torpédována finskou ponorkou a několik členů posádky spolu s velitelem (během výbuchu stáli na můstku, a proto přežili) bylo zajato. Němci je Finům odebrali a odvezli do Německa. Poté byl Lisin převezen zpět do Finska a po jeho vystoupení z války byl spolu s ostatními válečnými zajatci předán Sovětskému svazu. V zajetí, jak už jsem řekl, zůstal Lisin dva roky...

A co, výstřel? Zavřít do vězení? Ne, nic takového! Samozřejmě následovala kontrola. Ukázalo se, že Lisin se v zajetí choval slušně - při výsleších mlčel, několikrát se pokusil o útěk, odmítl dokonce pracovat v dole.

Lisin (který mimochodem nebyl během inspekce ani zadržen) byl vyznamenán Hvězdou hrdiny Sovětského svazu a Leninovým řádem. Titul mu byl udělen ještě před jeho zajetím - a zajímavé je, že jeho udělení bylo schváleno v době, kdy byl Lisin v zajetí (jak se dozvěděl od sestřeleného sovětského pilota, který Lisina poznal na fotografii v novinách)! Poté byl jmenován velitelem ponorkové divize Tichomořské flotily. A dlouho zůstal ve flotile na bojových i výukových pozicích.

To je skutečný osud. Mimochodem, neobsahuje nic jedinečného. Takových případů je mnoho...

Už jsem se chystal přejít od našich válečných zajatců k jinému tématu, když se objevil další opus Leonida Mlechina. Tentokrát se absolvent hlavní univerzity v zemi po vyprávění o tragickém osudu Jakova Džugašviliho začal jako obvykle pitvořit: "Jeho otec mohl syna zachránit výměnou za německé zajatce a nebylo by na tom nic špatného. Ale on nechtěl. Málo přemýšleli o

tom, že v tomto muži odumřely i otcovy city. Zdá se, že svého prvorozeného syna prostě nemiloval.

Ježíši Kriste... Co na to říct? Stalin je Stalin a Mlechin je Mlechin, psáno Mlechin...

Na výměně Jakova Džugašviliho za německé zajatce nebylo nic špatného?! Do prdele, do pěti minut po úspěšné výměně by se celá německá propagandistická mašinerie rozjela k životu! Je snadné si představit, jaké letáky by létaly nad sovětskými zákopy. "Aha!" vykřikli by škodolibě němečtí propagandisté. - Váš vůdce zachránil vlastního syna a ublížil vlastnímu človíčkovi, ale vaše děti, bratři a otcové budou stále živořit za dráty!"

Něco takového by se jistě spustilo. Škoda, která by byla způsobena pověsti země, je nevyčíslitelná. Stalin to nemohl nepochopit. A žádné takové "otcovské city" v tuto chvíli mít nemohl, Josef Vissarionovič na ně neměl právo...

A vracím se k tomu, o čem jsem chtěl mluvit - k "Informaci", kterou 1. listopadu 1942 zaslal vyššímu orgánu náčelník leningradského oblastního oddělení NKVD Kubatkin. Dokonalá ilustrace k rozhovoru o údajném mýtickém "vnitřním nepříteli".

Už jsme slyšeli o tom, že krymští Tataři, Čečenci a Kalmykové vytvořili několik, jemně řečeno, "oddílů", které střílely v týlu sovětských vojsk. A chcete vědět, kolik zbraní a munice Kubatkinovi podřízení ukradli kriminálním živlům, dezertérům a osobám bez dokladů v Leningradě za dobu od začátku války?

Prosím...

Kulometry - 3

Automaty - 10

Bojové pušky - 1113

Revolvery a pistole - 631

Ruční granáty - 820

Puškové a revolverové náboje - 69 000 kusů.

Co si myslíte o arzenálu v jednom městě? Nelze si pomoci, ale "domácí fronta" a "fronta" byly v této válce relativní pojmy.

Mimochodem, celkem bylo zlodějům a spekulantům, především z obchodních a zásobovacích podniků, zabaveno více než deset milionů rublů v sovětských penězích, 41 215 zlatých hodinek, 69 kg zlata v prutech a kusech, 563 kg stříbra, 1295 zlatých hodinek, 1537 diamantů a 483 tun potravin.

Mám pocit, že někteří z těch, kteří si v těchto případech odpykali trest, se dokázali prohlásit za "nevinné oběti stalinských represí". Za Chruščova to byla volná ruka...

A ještě jedna zajímavost. V březnu 1943 se při kontrole stíhacího letounu, který pilotoval důstojník Vasilij Josifovič Stalin, zjistilo, že v táhle řízení uvízlo šídlo, které zablokovalo ovládání letounu.

Podívejme se nyní blíže na jednoho z generálů Rudé armády, který byl kdysi v zajetí. Tento generál se jmenoval Andrej Andrejevič Vlasov. Zdá se, že je zde vše na očích, ale příběh Vlasova a jeho bandy je plný temných a tajemných míst...

7. Červená v Adolfgitlerstrasse

Obecně přijímaná verze vzniku Vlasovova hnutí je jednoduchá a nekomplikovaná jako kolejnice. Generál Vlasov, do jisté doby majitel standardního životopisu sovětského vojevůdce, se při zajetí ze slabosti charakteru, zbabělosti a nedostatku pevného morálního jádra otřásl, přerodil a v zájmu vlastní kůže začal spolupracovat s nacisty. Stejně tak jeho nejbližší spolupracovníci (kdyby si jen tato skupina zasloužila tak vznešenou definici) byli drobní podvodníci, v jádru zrádci, slabé a bezcenné lidské bytosti.

Jedním slovem, všechno dává smysl. Nicméně...

Tato verze zcela ignoruje všechny předválečné složitosti sovětského života. Samozřejmě, zbabělost. Samozřejmě, že chyběla páteř... A přesto jsem od jisté chvíle začal vážně přemýšlet: jak to, že lidé, kteří byli po desetiletí vychováni dobou a vlastí, účastníci občanské války, kteří měli klasické životopisy stoprocentních rudých, tak snadno přeběhli k nacistům?

A vzpomeneme-li si na vzájemně výhodné intriky Radka s jedním z křídel nacismu, na úklady Tuchačevského a jemu podobných, kteří měli často a často "dvojí" charakter - vojáci a politici obou zemí spřádali intriky proti svým vysokým představitelům... Vzpomeneme-li si na takové pojmy jako "prokletá kasta"... Někteří z nich jsou silní, stateční lidé, je mezi nimi dokonce několik Hrdinů Sovětského svazu.

Co když, navzdory všeobecnému přesvědčení, vůbec nepřecházeli k nějakým abstraktním "hitlerovcům"? Co když se díváme na něco trochu jiného - na jiný projev téhož kastovního bratrství?

Spousta věcí zapadne na své místo a ukáže se v úplně jiném světle, jakmile předpokládáme, že Vlasov a jeho lidé jsou pozůstatkem Tuchačevského

spiknutí a několika dalších spiknutí, která nebyla včas odhalena, nebyla včas zastřelena, která unikla NKVD. Neuvěřitelné? No, neříkejte mi...

Mimochodem, Vlasov měl předchůdce. Sovětští generálové, stejně čestní, kteří se v zajetí velmi rychle zapojili do kuriózních válečných záležitostí s Němci... V prosinci jedenačtyřicátého roku války zajatí generálové Potapov a Ponedělin jednoznačně prohlásili, že jsou za určitých podmínek připraveni bojovat proti "Stalinově tyranii" společně s Němci. Po válce se dokumenty o tom dostaly do Moskvy - a Ponedělin byl postaven ke zdi.

Generálporučík Lukin měl větší štěstí. Po návratu ze zajetí po válce neměl žádné zvláštní potíže a v roce 1970 v pořádku zemřel, uznáván jako hrdina Velké vlastenecké války a nezlomný sovětský člověk, který se nezhroutil ani v nacistických lágrech. Teprve o 14 let později vydal německý historik Hoffman knihu "Dějiny Vlasovovy armády" - a v ní hojně citoval přepisy Lukinových rozhovorů s německými funkcionáři. Přepisy byly takové, že kdyby se dostaly do rukou NKVD, byl by Lukin bez prodlení zbičován a v liberálnějších dobách by měl zasloužené problémy.

Ukázalo se, že ještě před Vlasovem navrhl "neochvějný" Lukin Němcům vytvoření ruské vlády, která by na německé straně bojovala proti "stalinskému systému"! A nemluvil za sebe osobně, ani jménem své vlastní krvavé osoby, ale zastupoval celou skupinu zajatých sovětských generálů. Pak "vysoké smluvní strany" nenašly společnou řeč - Lukin požadoval od Němců za jejich spojenectví příliš mnoho, a ti usoudili, že věc nemá cenu, vrátili generála za ostatný drát a jeho služeb už nevyužili. Pak se objevil Vlasov... V závorce - syn zámožného vesnického majitele, aktivní člen SR, který dlouhá léta sloužil v Leningradském vojenském okruhu, uznávané kovárně trockisticko-tuchačevských vojenských kádrů...

A měl pozoruhodnou společnost. Téměř všichni byli absolventy Frunzeho akademie a Akademie generálního štábu. Téměř celou skupinu tvořili absolventi Frunzeho akademie a Akademie generálního štábu. Plukovník Azberg, který sloužil v Bělorusku (Uborevič!) a absolvoval v Leningradě vyšší zpravodajské kurzy u Tuchačevského. Generálmajor Blagověščenskij (v Rudé armádě od roku 1918, ve straně od roku 1921). Plukovník Bojarskij (Baerskij), kterého téměř všechny prameny uvádějí jako Tuchačevského adjutanta v polském tažení. Plukovník Buňačenko (v Rudé armádě od roku 1918, ve straně od roku 1919). Generálmajor Žilenkov, člen moskevského městského výboru Všesvazové komunistické strany. Generálmajor Zakutnyj - stejně závažné vojenské a stranické zkušenosti. Generálmajor Malyškin - stejný obrázek. Plukovníci Meandrov a Malcev, účastníci občanské války. Generálmajor Truchin - ať už si ho vezmete kdokoli - byl v Rudé armádě od jejího založení a jeho stranické zkušenosti jsou nejméně čtvrtstoletí dlouhé. Zajímavé je, že všichni, kdo o Vlasovcích píší, z nějakého důvodu neuvádějí podrobné záznamy o službě všech těchto osobností a omezují se na pár dat - ve straně od toho a toho a v armádě od toho a toho. A mezitím mám silný pocit, že kompletní služební záznam by poskytl spoustu zajímavých informací: pod jakým velením sloužili, kdo je povýšil, s kým se přátelili... Mimochodem, někteří lidé z této rotty byli kdysi stíháni za spiknutí, ale podařilo se jim vyklouznout.

Teď je vhodná chvíle připomenout si Kaminského, i když s Vlasovci nemá nic společného. V SSSR byl před válkou inženýr Bronislav Kaminskij. Během Velkého teroru byl stíhán, ale podařilo se mu přesvědčit vyšetřovatele, že je poctivý sovětský odborník a vlastenec. Byl propuštěn. A za války tento poctivý sovětský inženýr rychle zorganizoval jednotku domobrany, která se rozrostla v brigádu SS, dostal od Němců hodnost generála SS, potlačil se svou bandou Varšavské povstání, kde prosadil takový marast, takový masakr, že ho Němci pro věrohodnost zabili a svedli to na partyzány. Jaký bastard a kat by měl být, že Němci v zájmu čistého obrazu klidně zabil člověka v hodnosti SS, - je možné odhadnout. A někdo ho před válkou propustil! Tomuto vyšetřovateli by měly být posmrtně useknuty ruce...

Zpět k Vlasovovi. Přesněji řečeno jednomu z jeho nejbližších spolupracovníků. Seznamte se s Meleciem Alexandrovičem Zykovem, záhadným mužem. Někdy mě napadá, že by bylo spravedlivější označit ho za nejzáhadnější postavu druhé světové války.

Posuďte sami. Byl to buď Fjodorovič, nebo Alexandrovič, nebo Jevlampievič. Za svobodna se jmenoval buď Volpe, nebo Mosevich. Komisař v občanské válce. Spolupracoval s Bucharinem v listu Izvestija. Zeť komisaře Bubnova, který nepřežil Velkou čistku. Sloužil několik let v Magadanu, byl propuštěn a poslán na frontu, kde se stal politickým instruktorem praporu. Vzdal se Němcům v Rostovské oblasti. Pro přesnost: Žid, obřezaný podle pravidel judaismu, jak je popsán, "muž klasického semitského vzhledu. Nejen to, během svého dvouletého svobodného života v Berlíně všem a každému říkal, že je skrz naskrz marxista a komunista, Stalina nenáviděl za "židovský pogrom", který způsobil ve straně, vládě a orgánech.

To je surrealismus! Jak se Židovi a komisaři podařilo přežít v první linii - přestože wehrmacht podle jednoznačného rozkazu střílel komisaře na potkání bez ohledu na národnost? Dobrá, předpokládejme, že se vydával za Gruzínce nebo Aisora - takové případy už tu byly. Komisaři byly z rukávů strhány hvězdy a jeho služební bunda byla odhozena. Ale rozhodnutí bylo přinejmenším originální: usadit se k boji proti antisemitskému Stalinovi ne kdekoli, ale v nacistickém Berlíně...

Už dva roky se po Berlíně potuluje subjekt, který si hlasitě říká komunista, jako by se nic nestalo, a nejenže je to Žid - to by byla polovina problému -, ale nikdo se ho ani nedotkne. A nikdo se ho nedotkne!

Mezitím se pod energickým perem Zykova znovu a znovu objevují Vlasovovy programové manifesty, jejichž některé odstavce jako by byly drze opsány z tvůrčího odkazu Trockého a Bucharina.

Meletej Zykov zmizel beze stopy v létě čtyřicátého čtvrtého roku, po slavném atentátu na Hitlera. Opět zmizel za naprosto záhadných okolností. Do malé vesnice nedaleko Berlína, kde pobýval se sekretářem Nožinem, přijeli autem dva Němci, podle svědků proběhl jakýsi rozhovor ve zvýšeném tónu, všichni čtyři nasedli do auta - a Zykov jako by se vypařil...

Předpokládá se, že ho nakonec uneslo a v tichosti zfackovalo gestapo, které si teprve teď uvědomilo, že Žid a komunista, kteří se procházejí po Berlíně, jsou vlastně zatraceně nekošer... Bohužel se tato verze opírá pouze o skutečnost, že dva muži, kteří přišli do

li oblečení do černých kožených plášťů. Takže, gestapáci, nemusíte
át rozmýšlet.

Odůvodnění je výjimečně mrtvé. Černé kožené pláště byly v té době v
Německu volně k dostání v obchodech a každý civilista s dostatkem peněz si
mohl takový plášť koupit a nosit...

Mimochodem, když Vlasovci, kteří se dozvěděli o Zykovově zmizení, spustili
poplach, nebyl to nikdo jiný než Vlasovcův protějšek, Standartenfuhrer SS
D'Alken, neméně významná postava Třetí říše: šéfredaktor ústředního orgánu
SS novin Černý sbor a člen říšského kulturního senátu, který pomáhal
pátrat po pohřešovaném. Ani on však po napnutí všech svých konexí
nerozluštil záhadu - pracovníci gestapa zapírali a trvali na tom, že
Zykova unesli sovětští agenti, a pracovníci SD si mlčky mnuli ruce...

A tak Zykov zmizel a zanechal po sobě jen spoustu rozporuplných drbů.
Někteří tvrdili, že ho odvezli Němci (archivy gestapa však byly zničeny v
rozbombardovaném sídle), jiní označovali Zykova za agenta NKVD, další
tvrdili, že odešel do Jugoslávie k četníkům Draže Mihajloviče, s nimiž měl
údajně kontakty... Slepá ulička. Zeď. Tma.

Možná by někdo souhlasil s mým názorem, že Melecko Zykov je nejtemnější
postavou druhé světové války?

Zpět k Vlasovovi - nebo spíše k jeho německým přátelům. S kým náš "vůdce"
jednal, řečeno vulgárně?

S těmi nejúžasnějšími lidmi! Výše zmíněný Standartenführer D'Alcken je jen
jednou z působivého seznamu mimořádně pozoruhodných postav.

Winfried Streeck-Strickfeld, Abvertsman, který Vlasova naverboval, je,
občané, báseň v próze! Narodil se v Ruském impériu a v roce 1915 vstoupil
jako dobrovolník do ruské císařské armády. Byl jmenován důstojníkem.
Bojoval s vyznamenáním, byl vyznamenán několika bojovými medailemi. Po
revoluci se zúčastnil Judeničova pochodu na Petrohrad. Odjel do Rigy,
odkud se až ve čtyřicátých letech přesunul do vlasti, kde byl o rok
později jako specialista v Rusku zařazen do Abwehru.

Jinými slovy, "německá" část jeho životopisu je tuctová. Ale ten
"ruský"...

Sergej Frelich (zástupce SD pod Vlasovem) a Sten Steenbjerg - pobaltští
Němci, bývalí Rusové, jen s méně medailemi než Strick a méně bojovou
minulostí...

Zajímavá parta, co? A kdybychom před sebe postavili seznam Vlasovových
přátel v německém politicko-vojenském establishmentu a seznam spiklenců
proti Hitlerovi, našly by se solidní shody: von Stauffenberg (který se
mimochodem podílel na "východních praporech"), von der Schulenburg,
generál von Treskov, plukovník Freitag-Lorinhofen, baron generálního
štábu... Po 20. červenci 1944, kdy se puč nezdařil, se od nich všech
rychle distancoval, když se puč nezdařil, Vlasov se od všech rychle
distancoval, ale předtím si s nimi kromě křížků na krku nic nevyměnil.

Nikdo se dosud blíže nezabýval chováním Vlasovových jednotek právě v onen den, 20. července 1944. Možná se objeví něco zajímavého...

Dále je tu brigádní generál Bogdanov, jediný generál NKVD, který spolupracoval s Němci. Postava opět extrémně záhadná. Do ROA nastoupil až v říjnu třiačtyřicátého roku a předtím se věnoval Němcům ve vážných věcech: byl vedoucím výcvikového oddělení "Vyšší rusko-německé školy specialistů", která připravovala pracovníky služebního týlu wehrmachtu, stal se zástupcem náčelníka oddělení organizace TODT při skupině armád Střed. Obdržel hodnost generálmajora RAA - s právem nosit německé insignie odpovídající této hodnosti. Založil vlastní "Ruskou dělnickou národní stranu" a vypracoval plány na organizování povstání Němců v táborech Gulagu...

Podle některých zpráv ho Němci v roce 1943 za něco zatkli. Podle jiných to bylo až na jaře roku 45. Zajímavé je, že Bogdanov byl zadržen v Jižním Tyrolsku společně s členy spiknutí z 20. července, důstojníky wehrmachtu.

Další je opět záhadou. "Někteří němečtí vojáci odzbrojili esesáky a osvobodili vězně." Němečtí vojáci prošli kolem zadržovacího centra a nějakým nepochopitelným hnutím duše vysvobodili nebohé vězně ze spárů esesáků. Němečtí vojáci, kteří v dubnu 1947 zmateně ustupovali, neměli nic lepšího na práci? Jak věděli, kdo je v tom domku zavřený? Je to temný příběh.

A tím to nekončí! Podle jiných zdrojů navázal Bogdanov již v roce 1943 kontakt se sovětskými bezpečnostními službami, které ho pověřily fyzickou likvidací nebo diskreditací Vlasova. Opět je zde rozdíl: podle některých zdrojů byl Bogdanov u Američanů, kteří ho vydali do Sovětského svazu, podle jiných byl ve spojení s českými partyzány, které informoval o pohybech jednotek RAA a v květnu 1943 neodešel k Amíkům, ale ukryl se u stejných partyzánů, odkud byl uvězněn na Lubjance. Ani ďábel nedokáže rozeznat, kde je pravda a kde pouhá spekulace a přetvářka! Až na to, že všichni Vlasovovi vůdci byli oběšeni v srpnu 1946 a Bogdanov byl držen ve vazbě tři a půl roku (určitě za dlouhé a promyšlené výslechy) a zastřelen až v dubnu 1950...

Co přesně sovětská státní bezpečnost stáhla při výslechu Vlasova a Bessonova? To je stále neznámé. Ale právě po popravě Vlasovců se objevil samotný rozkaz pro ministerstvo vnitra, který nařizoval orgánům pokračovat v boji proti trockistům jako proti skutečnému a tělesnému zlu. Jaká další překvapení na nás čekají v zaprášeném tichu archivů? Mám podezření, že fascinující...

Jedním slovem, Vlasovova odysea nepřipomíná paktování primitivních drobných zrádců, ale kastovní vylomeniny "sociálně blízkých" vojáků a politiků obou zemí, kteří se spojili s dalekosáhlým záměrem. Zde stojí za to připomenout, že Strik-Strickfeldt nazval své paměti důmyslně: "Proti Stalinovi a Hitlerovi"...

Nezapomínejme, že "srdečná dohoda", která panovala mezi dalšími bývalými sovětskými osobnostmi a jinými německými šéfy, vůbec nezapadá do primitivního klišé o "bandě zrádců". Je to složitější...

Jistě až do pětáctýřicátého století dozvuky "dvojího spiknutí", které vymysleli Tuchačevskij a Uborevič, stále působily a tu a tam se ozývaly. Musíme se oprostít od uhlazených kliše a narazit na nejsložitější a nejpodivnější propletence.

Bylo by chybou představovat německý establishment - a vlastně i nacistickou stranu - jako jakýsi monolit sjednocený jednomyslností cínových vojáků. Je to složitější...

Začněme tím, že mentalita Rusů a Němců je, navzdory některým kliše, mnohem bližší, než se běžně soudí.

Víte, jak zemřel německý ponorkář, slavný kapitán prvního stupně Lute, šéf námořní školy (Naval Academy)? Vsadím se, že nevíte, jak zemřel kapitán zur zee Lüth... Šel na kontrolní stanoviště, nic zlého netuše, a strážný, usmrkaný nováček, v tradici sovětské lajdáctví vystřelil z pušky - ať už neslyšel heslo, nebo něco jiného. A zabil Lütha k smrti.

Zde je další významný příklad - z oblasti obchodu. Byli jsme naučeni věřit, že Němci jsou jediní lidé na světě, kteří dodržují zákony a mají respekt před úředními předpisy. Pokud existuje paragraf, Němec zemře, ale neporuší ho.

Nechceš zatracenou pleš?!

V roce 1939 - a ne v nějaké odlehlé provincii, ale v Berlíně - stanovilo policejní oddělení maximální ceny na některé dovážené ovoce a zeleninu. Deník Frankfurter Zeitung z 11. ledna téhož roku popisuje, co se dělo poté: "Nejprohnanější obchodníci psali ceny na obě strany cenovek, na jednu stranu předepsanou cenu, na druhou předražnou. Při kontrole by samozřejmě otočili cenovky správným směrem...".

Jaký je to pocit? Nejsou to Ázerbájdžánci, nejsou to Rusové. Určitě ne Židé - jinak by noviny neopomněly napsat něco jako "zákeřní židozедnáři podkopávají říšské hospodářství". Obchodníci byli zřejmě čistokrevní Teutoni. Co si myslíte o podobnostech v mentalitě?

A zde je několik vážnějších příkladů - zabývajících se stejným tématem kast. Strick a Frelich jsou jen semínka. Alfred Rosenberg, jeden z nejvýznamnějších teoretiků Třetí říše, je jen poloviční Němec (z matčiny strany Estonec) a vzdělání získal v Rize a Moskvě. Kdysi byl odmítnut jako Rus německým železným sborem von der Goltz, který bojoval proti bolševikům v Pobaltí!

Roland Freisler, předseda nacistické Lidové soudní komory, byl v roce 1915 zajat v Rusku. Marxismus ho bezděčně fascinoval natolik, že se po revoluci nehrnul do vlasti, ale vstoupil do RCP(b), bojoval v občanské válce jako komisař interbrigády a později podle některých zpráv pracoval v Čece. Teprve v roce 1920 se vrátil do Německa a přešel na právnickou dráhu.

Existuje kastovnictví, které vede ke zdánlivě nepřirozené jednotě mezi bývalými generály Rudé armády, uprchlými buharinisty, titulovanými

důstojníky wehrmachtu a dokonce i funkcionáři NSDAP. Tím spíše, že zmíněná NSDAP opět nebyla jako homogenní monolit bez kapky disentu...

V této straně existovalo "pravé" i "levé" křídlo. To neznamená, že je některý z nich "lepší". Obojí je horší. Oba byli čistokrevní parchanti. Přesto se mezi nimi vyskytly vážné názorové rozdíly na ten či onen cíl, které vedly k boji na život a na smrt...

"Pravé" křídlo představoval Hitler a jeho "vnitřní Bojar". "Levé křídlo reprezentovali šéf bouřliváků Ernst Rehm a straničtí bossové jako Walther Stennes a bratři Strasserové, Otto a Gregor. Rozdíly byly poměrně značné. Röhm například podobně jako bolševici v sedmáctém roce vážně plánoval, že wehrmacht zatraceně dobře rozpustí a nahradí ho "ozbrojeným lidem". A Gregor Strasser neměl nic proti masivnímu okrádání Židů - ale navrhoval nezastavit se na půli cesty, znárodnit veškerý průmysl, všechny banky, všechny statky, včetně majetku německého císařského domu.

A šlehal si pořádně! Když Hitler ve třicátých letech nezařadil Stennesse na kandidátní listinu do Říšského sněmu, nevyléval si stížnosti nad šnapsem, ale postavil své šturmovíky a převzal tyl SA v Berlíně. Při tom byl zajat berlínský gauleiter Goebbels, který dostal několik ran pěstí do krku a kvůli nedostatku skutečné cely byl zavřen do skříně. Berlínská policie Stennesse a jeho společnost z obsazené budovy jen tak nevyhodila. Následující rok podle stejného receptu obsadili jeho zrůdy ústředí NSDAP a redakci novin Angriff. O něco později Stennes zorganizoval otevřeně protihitlerovský "Národně socialistický revoluční svaz" a začal vydávat noviny stejného zaměření.

Bratři Strasserové nezůstávali pozadu - Gregor, který byl ve skutečnosti druhým nejvyšším představitelem strany, se při různých příležitostech hádal s Hitlerem, zatímco Otto, vyloučený z NSDAP za "frakční činnost" (zní to povědomě, že?), opět organizoval protihitlerovskou "Černou frontu".

Během slavné "Noci dlouhých nožů" se Adolf Aloisovič vyřádil! Ernst Röhm, přistižený v posteli s nějakým záhadným Árijcem, byl na místě popraven. Gregor Strasser také. Otto, který v roce 1930 rozumně opustil Německo, přežil. Stennes...

A se Stennesem je to ještě zajímavější!

Po jeho nástupu k moci ho nacisté rychle zatkli a začali věšet za nohy na lustr - proč se prý strana štěpí? - Göring se ho však zastal a pustil ho ven. Stennes odjel do Číny, kde se stal vojenským poradcem a poté šéfem osobní stráže a rozvědky generalissima Čankajška. V této funkci se musel setkat s generálem Vlasovem, který rovněž působil jako vojenský poradce generalissima. Od března 1939 do roku 1952 Stennes maximálně spolupracoval se sovětskou politickou rozvědkou.

Zde jsou propletence. Přestože bylo "levé křídlo" NSDAP důkladně pročištěno, muselo existovat mnoho skrytých opozičníků, kteří nejen skřípali zuby v koutě, ale při první příležitosti něco proti Hitlerovi spřádali. Mimochodem, jedná se o tytéž "levicové nacisty", s nimiž se

svého času stýkali Trockij a Radek, stejně jako protistalinská opozice v SSSR!

Je to kasta! S vlastní psychologií, motivy a činy. Berežkov, Stalinův dlouholetý tlumočník, vzpomíná, že v dubnu jedenačtyřicátého k němu na recepci na americkém velvyslanectví v Berlíně "přistoupil vyzáblý důstojník v uniformě německého letectva" a přátelsky ho varoval: "Wehrmacht stahuje své síly k sovětským hranicím a je to velmi podezřelé. A on, major, sympatizoval se Sovětským svazem a nechtěl, aby mezi oběma zeměmi k něčemu došlo...

Jeden ruský emigrantský spisovatel vzpomínal na ještě pikantnější příběh. V Němci okupované Paříži k němu náhle přišel Němec a ukázal mu odznak gestapa. Emigrant se pochopitelně vyděsil, ale ukázalo se, že Němec je naprostý Rus a zastavil se u nás na kus řeči. Vedli spolu zajímavý rozhovor: velitel gestapa dlouze vyprávěl o tom, jak miluje a váží si... Stalina. Lenina nemohl vystát, ale Stalina si nesmírně vážil.

A východopruský gauleiter Erich Koch před válkou vážně připravoval velkolepý plán "nadnárodního dělnického státu", který by sjednotil Německo a SSSR. Ve své pracovně měl vyvěšenou mapu této hypotetické mocnosti, spoustu plánů, projektů, propočtů všech budoucích přínosů. Mezi mladými vojáky a inženýry měl mnoho příznivců. Mezi ostatními gauleitery byli mimochodem také zastánci takového sjednocení.

Casta!

Existovaly i velmi exotické organizace: například Ferein, který měl nemálo členů a tvrdě bojoval proti "obchodním oligarchům" tím, že prováděl pogromy ve velkých obchodech, a to jak židovských, tak i zcela árijských. Je snadné si domyslet, že se skládala z malých obchodníků, kteří nenáviděli své konkurenty a jejich supermarkety. I toto bratrstvo nacisté rozpustili, když se dostali k moci - ale kam bys dal své myšlenky, milý chlapče?

Nacistické Německo nebylo v žádném případě monolitem jednoty. To je jistě třeba vzít v úvahu při zkoumání procesů, jako bylo Vlasovovo hnutí nebo Tuchačevského spiknutí.

A v rozporu se stejným všeobecným přesvědčením byl nepořádek v Říši někdy fantastický. Neuposlechnutí rozkazu Hitlera nebo jiného vůdce Říše bylo běžné. Hitler jednou nařídil odzbrojit "východní prapory" a poslat veškerý personál do dolů. Udělali to? Jo, hned!

Himmler měl jednou vážné podezření, že jeho podřízení ve svých hlášeních lžou a přikrášlují statistiky. Našel spolehlivého člověka, Richarda Korgera, nejlepšího říšského statistika, a pověřil ho, aby zjistil pravdu. Himmler v té době zastával tři nezanedbatelné funkce - říšského vůdce SS, šéfa říšské policie a ministra pro nastolení německví. Korger byl jeho oficiálním mluvčím pro všechna tři oddělení.

Když se pustil do práce, rychle zjistil, že všude, kam se podívá, manipulují vysoce postavení úředníci se zprávami jako kouzelníci. Ukázalo

se například, že skutečná úmrtnost v sirotčincích je přesně dvakrát vyšší než údaj uváděný nahoře. A několik dalších zajímavých věcí...

Je snadné odhadnout, jakou náklonnost k němu kontrolování lidé chovali. Jednoho dne dostal jeden z nich, Obergruppenführer Goldenbrandt, asi záchvat - dal Korgerovi facku přímo v jeho kanceláři.

Zkuste si představit, co by se stalo nějakému šéfovi sovětské NKVD, kdyby dal facku Berijovu osobnímu auditorovi. Nic příjemného. V Říši se však Himmlerovi nikdy nepodařilo najít úlevu pro vedoucího některého z jemu podřízených oddělení. Korger se musel vzdát svého vysokého postu, aby se vyhnul nebezpečí, než byl zastřelen, a uchýlit se do provincie, kde byl "pod jeho vedením" zřízen vědecký ústav pro statistiku.

V takovém prostředí mohli vysocí vojenští i civilní úředníci - a ne zrovna vysocí - pokračovat s Vlasovem, jak dlouho chtěli, a řídit si své vlastní, čistě kastovní záležitosti, o nichž toho zatím víme jen velmi málo. Myslím si však, že není pochyb o tom, že takové jednání existovalo a že šlo daleko za klasickou verzi "banda zrádců a jejich hitlerovských pánů".

Zpět do Sovětského svazu. Zkoumání nového problému...

Předpokládejme, že kdysi pár nebo tři Tuchačevského spolupracovníci v hodnosti generála unikli společnému osudu. Někteří z nich zůstali v nemalé pozici - v hloubi duše Stalina z celého srdce nenáviděli. Pojmenujme takový předmět jako X. Stejně jako Vlasov k Němcům nepřeběhl - neměl k tomu příležitost ani odvalu. Pokračovat v aktivní a vážné konspirační práci je opět nebezpečné, což ponechává, jak je snadné uhadnout, plnění povinností, které od X vyžaduje jeho životní postavení. Předstírat, že je svůj, loajální a věrný, bez ideologických výkyvů a nepřátelských myšlenek.

Po Moskvě chodí muž se zlatými hvězdami na knoflíkových dírkách, nenávidí své okolí a očekává úplně jinou budoucnost. Zdá se, že svou povinnost plní dobře. A do jeho hlavy se nedostanete.

Ale přesto... Neměli bychom to zkusit vyhledat? Věnujete pozornost nejprve jasně identifikovatelným zvláštnostem? Neudrží to, ten parchant, nikdy to neudrží! Jednoho dne se zlomí. Alespoň v něčem se ukáže.

Nebyl někdo ze Stalinova okolí? Ty zvláštní? Čí zdánlivě náhodné, absurdní přehmaty se zdají být obyčejnou hloupostí?

A vy víte, že je!

8. Nejpodivnější maršál

Život maršála Sovětského svazu Kirilla Afanasjeviče Mereckova se vyznačuje třemi závažnými zvláštnostmi (nepočítáme-li drobné), které nemají srozumitelné vysvětlení.

Zvláštnost jedna. Ještě před válkou se Mereckov dopustil řady velkých, závažných a neodpustitelných chyb, za které mohl být vážně potrestán někdo jiný. A přesto to Mereckovovi prošlo.

Vše začalo finskou kampaní, "tou válkou nevědomosti". Lazar Kaganovič kdysi dávno řekl chytrou věc: "Každá nehoda má příjmení, jméno a otcovské jméno". Chyby a neúspěchy prvního a nejtěžšího období finské války mají v plném souladu s tímto rčením jméno, otcovské jméno a příjmení - Kirill Afanasjevič Mereckov...

Původní plán úderu na Finy vypracoval maršál Šapošnikov, reálný a rozumný plán, který vyžadoval značné síly. Nicméně Mereckov, v té době velitel Leningradského vojenského okruhu, statečně slíbil Stalinovi, že hodí čepice nad Finskem, a to výhradně "malou krví, mocnou ranou" jemu svěřeného vojenského okruhu. Stalin se na jeho ujištění spoléhal. Přeměněn na Leningradský front, okres pod Mereckovovým velením postupoval vpřed a mířil na nepřítele právě těmi čepicemi...

To vše se ukázalo jako tragické. Nejlépe to vystihuje maršál Vasilevskij: "Leningradský front zahájil válku, aniž by se na ni připravil, s nedostatečnými silami a prostředky, měsíc přešlapoval na Karelském průsmyku, utrpěl těžké ztráty a v podstatě dokázal překonat jen předfront. Teprve o měsíc později se přiblížila k samotné "Mannerheimově linii", ale přišla vyčerpaná, nebylo s čím."

Mereckova zachránil náčelník generálního štábu Šapošnikov. Jeho zásluhou byla válka ukončena s takovým výsledkem, jaký jsme měli. Následující události však nemají žádné rozumné vysvětlení a já osobně je kategoricky odmítám pochopit. Šapošnikov byl odvolán z funkce náčelníka generálního štábu a na jeho místo byl jmenován zneuznaný Mereckov, který rovněž obdržel titul Hrdina Sovětského svazu.

To rozhodně nepomohlo. Již ve čtyřicátém roce bylo zcela jasné, že Rudá armáda potřebuje obrněné transportéry jako chleba, jako vzduch, po vzoru Německa, které na bojiště přivezlo pěchotu. Zde je projev velitelského štábu na zasedání Ústředního výboru Všesvazové komunistické strany (bolševiků) o sbírání zkušeností z bitvy proti Finsku (14.-17. dubna 1940): "Často je nutné vrhnout pěchotu vpřed, pokud má nepřítel v obraně samostatná ohniska odporu; v takovém případě můžeme použít speciální obrněný transport... Měli bychom přemýšlet o přepravě pěchoty na bojiště a přijmout v této věci rozhodnutí".

Kdo říká takové rozumné věci? A náčelník generálního štábu soudruh Mereckov. Zdá se, že má všechny karty ve svých rukou - využije své značné moci k prosazení urychleného vývoje domácích obrněných transportérů a jejich okamžitého zavedení do armády!

Nic takového není v dějinách zaznamenáno. Neexistuje jediný dokument, jediný důkaz, že náčelník generálního štábu skutečně něco udělal.

Vypracoval však neúspěšný mobilizační plán, podle něhož Rudá armáda vstoupila do Vlastenecké války s katastrofálním nedostatkem vozidel, divizního dělostřelectva...

Tam ho dostali!

Podivnost druhá: Mereckovovo nevysvětlitelné, fantasmagorické propuštění z vazby.

Čtyřicet generálů a důstojníků proti němu vydalo naprosto usvědčující svědectví. Při četných konfrontacích nejedna osoba potvrdila Mereckovovo zapojení do spiknutí Tuchačevského-Uboreviče, maršálovu protisovětskou činnost a předávání přísně tajných informací "jedné ze zahraničních rozvědek". (Vzpomínáte si, co odhalil Pavlov? Byl to Mereckov, kdo mu přátelsky přiznal, že v případě německého vítězství "by to pro vás ani pro mě nebylo horší"). Sám Mereckov přiznal vinu v plném rozsahu.

Ale je propuštěn! Na zatykači je červenou tužkou poznámka: "Mereckov je propuštěn na základě pokynů rozhodujících orgánů z důvodů zvláštního nařízení.

Není pochyb o tom, že "rozhodovacími orgány" je třeba rozumět Stalina. Dosud však nikdo neobjasnil, o jaké "zvláštní ohledy" se jedná. Existuje domněnka, že Mereckov podal nějaké mimořádně důležité svědectví, které mu pomohlo k omilostnění. Nejsou však k dispozici žádné podrobnosti.

Do funkce náčelníka generálního štábu se již nevrátil. Byl pověřen velením 4. armády.

Zvláštnost tři. Mereckovovy zásluhy ve Velké vlastenecké válce jsou více než skromné, ale nějakým způsobem se zařadil mezi slavné maršály, jejichž úspěchy jsou ambicióznější a řekl bych dokonce velkolepější...

Opět se jedná o chyby. Právě Mereckov zažene 2. údernou armádu do německého "pytle", kde téměř celá zahyne. Poté, co se nepodařilo obnovit zásobování, Mereckov drze lže Stavce, že "komunikace armády byly obnoveny", ačkoli nic takového neexistuje.

V návaznosti na to Mereckov připouští sled neúspěchů v Lubanské operaci, která podle plánů našeho velení měla vést k dobytí Lugu.

Mereckovova strategická pozice je nanejvýš výhodná - Tichvinské uskupení Němců je sevřeno jeho armádami ze tří stran. Místo plánování úderu však Mereckov rovnoměrně rozprostře tanky a dělostřelectvo po celé frontě a začne dělat to, co se později nazývalo "vytlačování" Němců za Volchovem. Přestože mu Stalin jasně a jednoznačně nařizuje udeřit. A nepokračovat. Zachoval se záznam telefonického rozhovoru mezi Mereckovem a Stavkou. Stalin nejede vpřed zmateně, naopak radí nespěchat a neútočit, ale připravit vojska v patřičné míře: "Rusové říkají: spěcháte - lidé se vysmívají. Dokázal jsi přispěchat s útokem bez přípravy a rozesmál jsi lidi. Pokud si vzpomínáte, navrhoval jsem vám, abyste ofenzívu odložili, pokud nebude Sokolovova úderná armáda připravena, a nyní sklízíte plody svého spěchu.

Sokolov je velitelem 2. úderné armády. Je to Mereckov, kdo z něj okamžitě udělá obětího beránka, odvolá ho, jmenuje Vlasova - a pošle 2. údernou armádu do záhuby...

Mereckov, již jmenovaný velitelem Volchovského frontu, pokračuje v přípravě nové ofenzívy. "Příprava" je však silné slovo. Náčelník zvláštního oddělení frontu Melnikov (to je Berijevův kostlivec!) pilně hlásí nahoru, že otcové velitelé Mereckovových divizí, místo aby celé dny seděli nad mapami, si libují v nabitém programu: velitel 378. divize tráví čtyři dny v zemljance, stará se o vojenskou dívku a neukazuje nos, a svou neúčast na velitelském stanovišti omlouvá tím, že je nemocný. Pak pozval kuchaře do své kanceláře a uspořádal třídní večírek. Divize bez jakékoliv akce sedí v obraně, ale nahoře hlásí, jako by "aktivně potlačovaly nepřítele" a "prováděly bojový průzkum"...

Už chápete, proč někteří odvážní velitelé tak nenáviděli speciální jednotky? Je to proto, že o nich informovali nepříjemnou pravdu...

V lednu třiačtyřicátého Mereckovova vojska ještě provedla jakýsi průlom leningradské blokády - prorazila pozemní koridor k Leningradu (úzký a prostřelený Němci). Více se jim nepodařilo, protože "velitelé jednotek a útvarů nedbali na to, aby před zahájením ofenzívy plně odhalili charakter nepřátelské obrany, její silná a slabá místa a identifikovali skupiny, bojové složení a bojovou účinnost nepřítele".

Přesněji řečeno to znamená, že Mereckovovi velitelé strávili šestnáct měsíců v zákopech před německým předmostím, které bylo široké jen 13 kilometrů a dlouhé 15 kilometrů. Nepodařilo se jim však zjistit, co se v německé pevnosti děje. Opět se projevuje Mereckovův charakteristický styl - naprostá neschopnost organizovat průzkum. Viděli jsme to už ve finské válce. V té době, jak vzpomínal Šapošnikov, měla Rudá armáda k dispozici jen "kusé informace o konkrétních pásmech opevnění na Karelském průsmyku; byly to jen obecné informace, ale neznali jsme hloubku obrany, která zde byla nastíněna..."

Finské síly se ukázaly být mnohem větší, než Mereckov předpokládal. Sovětská armáda musela mít možnost získat co nejvíce informací o "pravděpodobném nepříteli" na druhé straně hranice.

Ve čtyřiačtyřicátém lednu zahájil Mereckov ofenzívu, při níž Němce trojnásobně převyšoval v personálu i dělostřelectvu a dokonce šestinásobně v tancích. Přesto jeho útok nebyl, jak bych to řekl jemněji... nejtalentovanější.

Pouze jedna z jeho podřízených armád jednala odvážně, zoufale, statečně. Čtyřicátý druhý. V krátké době prolomila mohutné pásmo německé obrany, hojně obsazené PDC, vnikla do operačního prostoru, překonala druhou obrannou linii a obsadila Ropšu.

Čtyřicáté druhé velel generál Maslennikov, stejný muž, s nímž Berija bránil Kavkaz. To není žádné překvapení. Sloužil v Rudé armádě od roku 1919 a nikdy nebyl komisařem ani "rozbíječem táborů": vždy byl buď velitelem jezdecka, nebo velitelem pohraniční stráže. Teprve po roce 1956

bylo královsky nařízeno, aby se na tohoto muže zapomnělo, a pokud se na něj vzpomínalo, tak jen jako na "pobočníka zlotřilého Beriji".

Pro srovnání se podívejme, jak si ve stejné operaci počínala 59. armáda, kterou střežil zejména Mereckov. Konečně se odhodlal, že alespoň jednou v životě provede silný taranující útok. Soustředil v 59. pluku více než polovinu všech sil Volchovského frontu. Sovětské letectvo dominuje ve vzduchu, převaha nad Němci v pěchotě je 3,3násobná, v dělostřelectvu - 3,5násobná, v tancích - jedenáctinásobná. Mereckov má sto děl na kilometr fronty, Němci osmnáct. Kromě toho byly součástí německých sil i litevské a estonské jednotky, které byly velmi bojeschopné.

Mereckov tedy postupuje... Většina nepřátelských pevností a dělostřeleckých baterií zůstává nepotlačena. Tanky uvízly v bažinách. Během jednoho dne postoupila armáda o pouhý kilometr. Pro srovnání: o něco jižněji malé jednotky generálmajora Sviklina za jediný den a ve stejné nepříznivých přírodních podmínkách přepadly předmostí široké 6 kilometrů na frontě a hluboké 4 kilometry.

Nakonec byla blokáda Leningradu přece jen zrušena - kromě Mereckova byly mnohem úspěšnější Leningradský front (armádní generál Govorov) a 2. pobaltský front (armádní generál Popov).

Mereckov triumfoval a téměř hlasitě se dožadoval, aby byl pověřen vedením něčeho... ještě většího. Pak by se mohl osvědčit.

Stalin však operaci považoval v zásadě za neúspěšnou. Govorov sám odstartoval - a to oprávněně. Mnoho generálů bylo degradováno a posláno do zálohy a Mereckov byl pověřen velením Karelského frontu, kde byl bezpečně uzavřen až do konce války, protože tam od něj nikdo nepožadoval zvláštní velitelské schopnosti. Finsko se zkrátka, jemně řečeno, stáhlo z války, tedy zvedlo tlapy, a Mereckov statečně obsadil území, kde mu nikdo nekladl odpor.

Nechápejte mě špatně. Nikdy bych nepoužil slovo "kantorský", kdybychom mluvili o obyčejných vojácích a důstojnících na třetířadých, příznejme si, frontách, jako byla ta karelská. Ale v souvislosti s velitelem takové fronty je slovo, dejte mi pokoj, zcela na místě.

O osudu války se nerozhodovalo tam, ale na Západě. Nebyly to armády s miliony vojáků a armády s mnoha tisíci tanků, které vyrazily do útoku, nebyla to elegantní strategická rozhodnutí, ani krvavé bitvy o nepřátelská hlavní města.

Mereckov je maršál třetí kategorie. Z nějakého důvodu však v obecném povědomí (a v historii) stále stojí na stejné úrovni jako Rokossovskij, Koněv, Vasilevskij, Eremenko, Malinovskij a další, jejichž přínos k Velkému vítězství stonásobně převyšuje jeho skromné úsilí. To je špatně. Nemělo by tomu tak být. Vzhledem ke všem, jemně řečeno, přehmatům a neúspěchům, které provázely Mereckovovu činnost od finské války.

Během japonského tažení velel 2. dálnévýchodnímu frontu, ale plány nerozvíjel. A proti Kwantungské armádě byla soustředěna taková síla, že ani Mereckov zde nemohl prohrát.

Je pozoruhodné, co se s ním stalo po válce. Stejně jako ostatní maršálové byl vyslán, aby velel pouze vojenskému okruhu. Mimochodem, nebyla v tom žádná "stalinská svévole" - po válce bylo v sovětských ozbrojených silách mnohem více maršálů a generálů, než kolik jich mírová armáda potřebovala, a tuto hordu bylo třeba někam umístit...

Ale i zde je náš hrdina překvapivě zvláštní. Za pouhých deset let urazí tak bizarní cestu, při níž skáče způsobem, který by mu záviděl i australský klokan. 1945-1955: velitel Primorského, Moskevského, Běloomožského a Severního vojenského okruhu, vedoucí kurzu "Vystrel". Skoč, skoč, skoč! Ani se to nedá nazvat služebním záznamem, je to něco jiného... V pětapadesátém je Mereckov (kterému je teprve padesát sedm, což je na vojenského velitele dětský věk!) konečně definitivně vystrčen nahoru: jako asistent ministra obrany pro vyšší vojenské vzdělávací instituce, odkud se o devět let později dostane do "Skupiny generálních inspektorů" (typ školky pro vysoké vojenské velitele)...

Nemám žádná konkrétní obvinění - z nedostatku přesných informací. Prostě jen pilně zaznamenávám všechny podivnosti, které Mereckova provázely na jeho životní pouti - nevysvětlitelné, ale nápadné, všechno to, co pro nedostatek důkazů budeme zatím pokorně nazývat "přehmaty" a "průměrností".

Mezitím se mi hlavou honí různé hloupé myšlenky. Vzpomínám si například, že Andrej Andrejevič Vlasov rád říkal, když byl opilý, že má spolehlivé společníky a komplice, kteří zůstali na druhé straně fronty. Nejjednodušší způsob, jak o tom přemýšlet, je říct, že prostě jen nehorázně lhal. Podle teorie pravděpodobnosti však musel určitý počet spiklenců značného postavení přežít v bezvýchodné situaci.

Ještě jedna věc. Zdálo se, že Němci skutečně mají agenta, kterému se podařilo dostat, když ne na vrchol vojenské pyramidy, tak poměrně vysoko.

4. listopadu 1942 Stalin svolal generální vojenskou radu s dvanácti maršály a generály, na níž byla přijata strategická rozhodnutí o několika útočných operacích. O několik dní později se informace o těchto rozhodnutích dostaly k Němcům.

Když se Stalin na podzim čtyřicátého čtvrtého roku rozhodl neútočit na Varšavu, Němci odtud začali přesouvat své obrněné divize tak jistě, že podle některých badatelů věděli jistě, že sovětská vojska na Visle se odtud nepřesunou.

V prosinci téhož čtyřiačtyřicátého roku předpověděl generál Gehlen (ten samý) něco velmi přesného o směru hlavních úderů Rudé armády - na Berlín a Východní Prusko.

Mimochodem, Britové se odmítli podělit se Sovětským svazem o data získaná rozluštěním slavného kódu Enigma, protože... byli přesvědčeni, že němečtí agenti pronikli do vyšších pater Rudé armády. Možná byli jen lakomí, nebo možná mluvili pravdu...

Nemám žádné konkrétní verze, žádné konkrétní podezřelé. Jen připomínám Kaganovičova slova, že každá nehoda má jméno, příjmení a otcovské jméno.

Také mi připadá velmi podezřelé, když podivíni přicházejí v houfu. Velká koncentrace podivností na jednom místě je již příčinou nejrůznějších myšlenek, které bohužel nelze k případu přidat.

A Mereckov je spleť podivností...

Ale nechme ho být. Přejdeme k většímu, šťastnějšímu a jasnějšímu muži. Další mýtus, nafouknutá postava, vyložený průměrník a kat nezasloužené slávy.

Byl jednou jeden maršál Georgij Konstantinovič Žukov...

Kapitola třetí

Pohanský bůh smrti

Žukovovi obdivovatelé jsou štědrí na přívlastky: geniální vojevůdce... vojevůdce číslo jedna... muž, který porazil Hitlera... sovětský Bonaparte...

Až na to, že při bližším pohledu se ukáže úplně jiný charakter!

Jedna z nejděsivějších postav ruských dějin. Istukan je po kolena v krvi. Podstatu tohoto muže nejlépe vystihuje portrét Konstantina Vasiljeva - vřele doporučuji jeho zhlédnutí. Je docela možné, že Vasiljev, když se chopil štětce, měl zcela jiné úmysly, ale co z toho měl...

Zakázané stvoření zobrazené na portrétu nemá nic společného s lidským světem, protože pochází z jiného světa. Vůbec to není člověk, ale pohanský bůh války a smrti, ohně a krve, s vlčím úšklebkem v modré tváři ghúla. Plášť jako odlitý z neohýbatelné oceli, studené matné zlato, bažinnou čarodějnicí ohněm zářící desky řádů, za zády se mu svíjely fialově zlaté jazyky podzemního ohně a děsivě bílá kostra nějaké budovy...

Začněme podrobným životopisem skutečného Bonaparta. Když už k němu kdysi pochlebovači přirovnávali Tuchačevského i Žukova, podívejme se, jestli je něco společného v jeho služebních záznamech a vojenském životopise.

Napoleon Bonaparte. Narozen v roce 1769.

V letech 1779-1785 se vzdělával nejprve na vojenské škole v Brienne, poté na vojenské škole v Paříži. Byl povýšen na podplukovníka.

1788 Na Korsice vypracovává návrhy na obranu Saint-Florentu, Limortilly a zálivu Ajaccio a připravuje zprávu o organizaci korsické milice a poznámku o strategickém významu Madeleinských ostrovů.

1791 povýšen na štábního kapitána a převelen k dělostřelectvu.

1793 - účastní se vojenské výpravy na Sardinii a dobývání pevnosti Ajaccio. Jako velitel baterie se účastní bitvy proti rojalistům v Provence - mimochodem, jeho baterie sehrála významnou roli při vítězství. Účastní se obléhání Toulonu, kde se stává velitelem veškerého obléhacího dělostřelectva. Po dobytí města byl povýšen do hodnosti brigádního generála. Dále je inspektorem pobřežních opevnění, autorem projektu pobřežní obrany.

1794 - jmenován velitelem dělostřelectva italské armády. Ale tím, že podřídil svůj vliv komisařům Konventu, vlastně řídil tažení, které skončilo pro Francouze úspěšně. Navštívil Janov na diplomatické a průzkumné misi.

1795 - během bojů proti rojalistům v Paříži mistrně velí dělostřelectvu a zajišťuje vítězství. Je povýšen na divizního generála. Tvoří vnitřní armádu.

1796-1797. - Válka v Itálii úspěšně probíhá podle plánu, který sám vymyslel.

1798 - Egyptské tažení, opět úspěšné.

Vidíme tedy, že devatenáctiletý generál má za sebou již devatenáct let vojenského výcviku a služby, prošel všemi stupni služebního žebříčku, velel pěším jednotkám, polnímu a obléhacímu dělostřelectvu, poté armádě a napsal teoretické práce o ofenzivě i obraně. Všestranný profesionál.

Můžeme srovnávat Tuchačevského s jeho dvěma roky vojenské školy, pár měsíci služby velitele čety a pohádkovým skokem do velitelské funkce? Nebud' směšný...

A Žukov nesnese srovnání s Bonapartem. Není zatížen písemnými pracemi a jeho vojenská zkušenost v prvních dvaceti letech služby byla výhradně kavalerie (vzpomínáte si, že jsme o kavaleristech nemluvili v nejlepším?).

Nepředbíhejme však. Nejprve zjistíme, co si o "geniálním veliteli" mysleli jeho kolegové, vyznamenaní maršálové, ti, kteří "byli zahrnuti slávou, jen ne zabiti".

A tady se setkáváme se vzácnou shodou - jenže ta není zaměřena lichotivým směrem.

Maršál Eremenko: "Žukov, ten uzurpátor a surovec, se ke mně choval velmi špatně, jen ne lidsky. Šlapal po každém, kdo mu stál v cestě... Se soudruhem Žukovem jsem už pracoval a znám ho jako své boty. Je to děsivý a krátkozraký člověk. Je to vysoce postavený kariérista... Měl bych říci, že Žukovovým operačním uměním je 5-6násobná převaha v síle, jinak se věci neujmě, neumí bojovat bez množství a svou kariéru staví na krvi."

Maršál Birjuzov: "Od nástupu soudruha Žukova do funkce ministra obrany byly na ministerstvu obrany vytvořeny nesnesitelné podmínky. Žukovova metoda spočívala v potlačení.

Maršál Timošenko: "Znám Žukova dobře z jeho dlouhé společné služby a musím upřímně říci, že sklon k neomezené moci a pocit osobní neomylnosti má tak trochu v krvi.

Vrchní maršál letectva Novikov: "Pokud jde o Žukova, chtěl bych především říci, že je to mimořádně panovačný a narcistický člověk, který si velmi potrpí na slávu, pocty a úslužnost před ním a nesnese námitky.

Maršál Golikov: "Žukov je Unter Prišibějev.

Armádní generál Khetagurov: "Nepřiměřeně hrubý, až urážející lidské city".

Generálporučík Vadis (SMERŠ): "Žukov je hrubý a arogantní, chlubí se svými zásluhami, na silnicích visí plakáty 'Sláva maršálu Žukovovi'.

Generálplukovník Baidukov: "Bestie.

Maršál Golovanov: "Snažil se ho ponížit, rozdrtit.

Taková svědectví lze citovat donekonečna, ale to, co jsme se již dozvěděli, stačí. O něco později se seznámíme také s nelichotivou charakteristikou, kterou Rokossovskij udělil svému podřízenému Žukovovi již v roce 1930. Už tehdy si Rokossovskij všiml těch základních vlastností Žukovova charakteru, které později rozkvetly v bujný květ.

Takže... Žukov se zúčastnil první světové války - skončil ji jako poddůstojník se dvěma Jiříky. Poté vstoupil do Rudé armády. To slovo "skončil" jsem nepoužil jen tak pro nic za nic. Již v šedesátých letech, když psal své paměti, Žukov ujišťoval, že do Rudé armády vstoupil jako dobrovolník v srpnu 18. Bohužel to vyvrací "Autobiografie", kterou v roce 1938 napsal sám Žukov: nenastoupil v srpnu, ale až od konce září, a nebyl dobrovolníkem, ale byl mobilizován. Žukov rád lhal - samozřejmě ke svému prospěchu - a jak uvidíme později, je toho mnoho příkladů.

Bojoval v občanské válce, ale svůj první Řád rudého praporu nedostal na frontě, ale za čistě trestné operace v Tambovské oblasti - potlačil se svou eskadrou takzvanou Antonovovu vzpouru.

V roce 1923 začala Rudá armáda masově odstraňovat bývalé carské důstojníky, což vytvořilo dobré vyhlídky pro velitele Žukovovy eskadry. V březnu 1923 se stal pomocníkem velitele pluku a v červenci již velitelem jezdeckého pluku. V té době se vzdělával takto: absolvoval tři třídy farní školy ve Veličkině a pět měsíců studoval na večerních kurzech městské školy v Moskvě (v roce 1920 složil zkoušky do 4. třídy městské školy jako externista). V roce 1916. - Šestiměsíční poddůstojnická škola. V roce 1920 šestiměsíční zrychlené kurzy jezdecktva. 1929 - tříměsíční kurzy pro pokročilý výcvik velitelského sboru.

A to bylo celé Žukovovo vzdělání. Nikde jinde nestudoval.

Bojové zkušenosti novopečeného velitele pluku byly následující: první světová válka - něco přes měsíc, fronty občanské války - tři měsíce, trestné operace proti selským povstalcům - rok.

V roce 1930. Rokossovsky ho podrobně charakterizoval - vůbec ne negativně. Říkal, že Žukov - muž na svém místě, svéhlavý a rozhodný velitel. Ale bylo v tom ještě něco víc: "Podle povahy je trochu suchý a ne úplně citlivý. Má značnou dávku tvrdohlavosti. Je chorobně sobecký." A nakonec: "Nemůže být zařazen do personální a pedagogické práce - organicky ji nesnáší.

Jinými slovy - obyčejný, nevýrazný jezdec. Strop je podle Rokossovského v tomto bodě pomocníkem velitele divize nebo velitele mechanizované formace, ale podléhá výcviku.

A Žukov ještě pár let tahal nohy: byl Budjonného asistentem, dostal divizi - samozřejmě jezdeckou (mimochoodem, jeho bývalý nadřízený Budjonnyj, z něhož se někdy dělá chodící ztělesnění nevědomosti, neabsolvoval všelijaké "zrychlené kurzy", ale Frunzeho akademii. Frunze...)

A pak přišel třicátý sedmý rok. Jak se říká: jedněm válka, druhým válka... Volných míst bylo dost - a Žukov startuje! Stává se velitelem jezdeckého sboru. Jeho předchůdci, nejprve Vainer a poté Serdič, jsou zatčeni a jeden po druhém zastřeleni.

Velký teror Georgije Konstantinoviče vůbec nezasáhl - naopak, dal mu příležitost vyletět výš. Po 20. sjezdu však Žukov, lhostejně klopící oči, rád vzpomínal, že ho zlí lidé ještě v roce 1938 přivedli ke stranické odpovědnosti a dokonce z něj málem udělali nepřítele lidu. Protože se však v archivu zachovaly všechny dokumenty, zasvěcení dobře věděli, že tomu tak není: Žukov byl skutečně pokárán, ale pouze za hrubost a hulvátství při jednání se svými kolegy.

O pouhé čtyři měsíce později je povýšen ještě výše a stává se zástupcem velitele Běloruského vojenského okruhu pro jezdecktvo. O rok později dostává povolání do Moskvy. V Chalchin-Golu bylo zapotřebí "dobrého kavaleristy" a Šapošnikov navrhl Žukova. Stalin to schválil.

Tam začíná sláva. Žukov se stává vítězem zápasu Chalchin-Gol! To je pravda. Ale ne všechny.

Začneme tím, že plán na porážku Japonců, který byl realizován a skončil úspěchem, Žukov vůbec nenavrhl. Jak si vzpomínáme z Rokossovského charakteristiky, štábní práci (tj. především vypracovávání plánů tažení) Žukov "organicky nenáviděl". Po celou dobu své služby před Chalchin-Golem si ho prostě nikdo nevšiml při přípravě jakýchkoli vojensko-teoretických prací. Pouze jednou, na základě úkolu Uborevicha, vypracoval zprávu o akcích francouzského jezdecktva v první světové válce na jednom z úseků fronty - a to jistě ne samostatně, štáb pomáhal...

Za autora plánu někteří považují G. M. Sterna, jiní brigádního generála Bogdanova, náčelníka štábu 1. skupiny armád. Zajímavé je, že Žukov se ve svých pamětech o Bogdanovovi vůbec nezmiňuje, jako by žádný Bogdanov neexistoval.

(Mohl by být tento Bogdanov a ten, který sloužil u Němců, tatáž osoba? Pokud ano, není divu, že si ho nikdo nepamatuje...)

Pokud jde o plány, byl Žukov velký packal: místo aby své síly konsolidoval do velkých formací a operoval s nimi, vydal pětadvacetistránkový strojopisný rozkaz, v němž zadal úkoly mnoha malým jednotkám a oddílům, do nichž rozdělil své síly kvůli některým krátkodobým cílům. Právě tato taktika kdysi vedla k porážce carského generála Kuropatkina v rusko-japonské válce - ale Žukov "nechodil na akademii" a mám podezření, že historii rusko-japonské války prostě neznal.

Pak přišel Stern, přečetl si všechny ty nesmysly, zděsil se a vypracoval skutečný plán. Protože však byl Stern zastřelen ještě před válkou, neměl být již připomínán a autorem všech plánů se jaksi nepozorovaně stal Žukov.

Obecně se Žukov v Chalchin-Golu projevoval poněkud zvláštním způsobem. Tam poprvé předvedl metodu, která se později stala jeho "charakteristickým stylem": dosáhnout vítězství za každou cenu, bez ohledu na oběti...

Na začátku bitvy u Bain-Tsaga pěchota zaostávala - a Žukov se rozhodl zaútočit pouze s tanky. Sám později vzpomínal, že dobře věděl, že bez podpory pěchoty budou ztráty velké.

200 tanků brigádního generála Jakovleva se nepohybovalo v "zákopech", ale na dokonale připravené japonské obranné linii - s nástražnými výbušnými systémy a více než stovkou protitankových děl. Více než polovina těchto nádrží vyhořela. Mezi těmi, kteří podporovali Jakovlevův útok, byly ztráty ještě větší: 36 vozidel se přiblížilo a brzy jich 24 shořelo před Žukovovými očima.

Za tuto cenu vyhrál bitvu u Bain-Tsaganu. Ani stopa po vojenských dovednostech - tupý čelní pohyb, dokud nebyl nepřítel zasypán mrtvolami.

Nedostatek dovedností bohatě vynahradila Žukovova drakonická krutost. V krátké době se mu podařilo odsoudit k popravě sedmnáct velitelů bez soudu. Na zprávu o nevykonání příkazu jednoduše napsal usnesení: "Tribunál. Zkouška. Střílet".

Vše však skončilo dobře. Sternovi se podařilo včas odeslat petici k prezidiu Nejvyššího sovětu, aby byly případy přezkoumány. Všech sedmnáct z nich bylo nejen odsouzeno k trestu smrti, ale také jednoduše "omilostněno", ale myslím, že z toho měli radost. Později se mimochodem sedmnáctka dobře osvědčila v boji a někteří dokonce obdrželi Hvězdu hrdiny...

Dochovalo se zajímavé svědectví, že velká skupina štábních důstojníků následně sestavila podrobný popis bojů u Chalchin-Golu. Boje byly podrobně popsány a rozebrány, nedostatky byly podrobně analyzovány. Přímá kritika Žukova se neobjevila, ale prý každý odborník mohl pochopit, jakou má cenu, aniž by se na Georgie Konstantinoviče vyloženě vrhl.

Kniha byla schválena generálním štábem a chystala se k tisku, ale tehdy byl náčelníkem generálního štábu právě jmenován velitel Kyjevského vojenského okruhu G. K. Žukov. Poté kniha beze stopy zmizela, jakmile se dostala na Žukovův stůl... V zaprášeném tichu archivů ji zatím nikdo nevypátral, ale vzhledem ke všemu, co o Žukovovi víme, je velmi pravděpodobné, že tato historka je pravdivá.

Osobně si nedovedu představit, jak generální štáb vedl člověk, o němž se říkalo, že "organicky nenávidí štábní práci". Dobré je, že stále existují důkazy o tom, jak řídil "mozek armády"...

Zpravodajské ředitelství generálního štábu předložilo Žukovovi zprávu "O francouzsko-německé válce v roce 1940", která podrobně analyzovala kampaň, příčiny německého úspěchu a francouzské prohry. Informace jsou velmi ostré. A co Žukov?

A Žukov vrací hlášení a zapisuje si blahosklonnou rezoluci: "Nepotřebuji to." Náčelník generálního štábu...

Je pravda, že v té době už byl považován za autora zásadní zprávy Povaha moderní útočné operace, která byla přečtena na zasedání vyššího velitelského sboru za přítomnosti politbyra. Byla to vynikající zpráva, bez jakýchkoli hloupostí. Hloubka myšlení i teoretický výzkum byly přítomny...

Až na to, že to pak byl trapas. Slavný maršál Sovětského svazu Bagramjan veřejně přiznal, že to byl on, kdo od první do poslední stránky napsal toto vynikající dílo - protože v roce 1940 byl obyčejným, neznámým plukovníkem a jeho nadřízený, velitel Kyjevského vojenského okruhu Žukov, věda, že jeho podřízenému nejsou teoretická studia cizí, pověřil, aby jeho jménem napsal něco tak chytrého a krásného... Aby to bylo chytré a krásné. Kdo by tehdy řekl, že skromný plukovník vystoupá tak vysoko?

A Bagramjan vyprávěl tento příběh tak podrobně a přesvědčivě, že soudruh Žukov musel se skřípěním zubů uznat: "Jé, já zapomněl, já to opravdu nenapsal. Neměl jsem čas, tak jsem se zeptal Baghramyana..."

Takový vojenský teoretik a myslitel.

V té době už bylo na celém světě jasné, jak důležitá je pro vojáky radiová komunikace - ne polní telefony s cívkami drátů, ale radiostanice. Jaká byla tehdy situace s řízením jednotek, s rádiovým spojením?

Máme spolehlivého svědka, který nám poskytl podrobný obraz.

"Při studiu situace na jaře 1941 se ukázalo, že generální štáb, stejně jako lidový komisariát obrany a velitelé druhů a typů vojsk, nemají připravena velitelská stanoviště, odkud by bylo možné řídit ozbrojené síly, rychle předávat vojskům směrnice Stavky, přijímat a zpracovávat hlášení od vojsk.

"Do začátku války nebyly vyřešeny otázky týkající se orgánů Hlavního velitelství Stavka: jeho struktury, osobního určení, rozmístění, podpůrného aparátu a logistických prostředků..."

"Radiokomunikace generálního štábu byly vybaveny radiostanicemi typu PAT pouze z 39 %, radiostanicemi typu RAF a jejich náhradou P-AK a dalšími z 60 % a nabíjecími jednotkami ze 45 %."

"Západní pohraniční vojenský okruh měl radiostanice jen na 27 procentech normy... Kyjevský vojenský okruh na 30 procentech, Baltský vojenský okruh na 52 procentech. Situace s ostatními prostředky rádiové a drátové komunikace je zhruba stejná."

Kdo je tento nestranný svědek?

Budoucí maršál Sovětského svazu G. K. Žukov.

Nejednou zjistil, jaká je to škoda, že generální štáb, kterému sám (byť krátce) velel, neměl v případě války žádné velitelské stanoviště. Sám Stalin si musel plivat do dlaní a kopat na nádvoří generálního štábu jámu pro CP...

Slovo "přibližně" je vtipné - opravdu vhodné slovo v dokumentu, kde je vše definováno striktně v číslech.

Všimněte si počtu vysílaček a jejich nabíječek. Nabíječek je o čtvrtinu méně než rádií. Co dělal Žukov na generálním štábu? Pouze 39 procent z požadovaného počtu rádiových komunikací?

Jednodušší je odpovědět na to, co neudělal: nebyl schopen shromáždit přesné informace o německém uskupení na druhé straně hranice.

Informace získané zpravodajskou službou ignoroval. O tom, že tomu tak skutečně bylo, přesvědčuje nápadně naivní cynismus řádků ze "Vzpomínek a úvah" samotného Žukova: "Ani komisař, ani já, ani moji předchůdci, ani velitelský štáb neočekávali, že nepřítel hned první den soustředí takovou masu obrněných a motorizovaných vojsk a vrhne je v kompaktních skupinách na všechny strategické směry."

Nechte mě!!! Jak to myslíš, že jsi s tím nepočítal? V ústech náčelníka generálního štábu je takový termín zcela nevhodný. Velitel praporu, pluku, divize - a možná i armády - má právo "neočekávat", že se k němu z druhé strany hranice pohne "taková masa", která bude řinčet housenkami. Protože náčelník generálního štábu byl povinen myslet za všechny - a byl to on, kdo byl povinen nikoli "počítat", ale přesně vědět, kolik tankových a motorizovaných divizí wehrmachtu je rozmístěno na druhé straně hranice! Je jeho první povinností to vědět!

Ale Žukov, jak uvidíte, "nepočítal"... A koneckonců nás o tom dlouho a důkladně ujišťoval, jako by vojenská a KGB rozvědka dostávala hromady těch nejautentičtějších, nejpodrobnějších, nejpresnějších informací o německých silách - ale prostoduchý a podezíravý Stalin těmito informacím nevěřil, protože se Hitlera bál a věřil, že nezaútočí... A všichni, kromě Stalina a zejména velkého стратега Žukova, který směr německých úderů dávno předvídal, chápali, o co jde. Nemohli však změnit názor důvěřivého paranoika s knírkem, na němž záviselo osudové rozhodnutí...

Zpravodajská služba Rudé armády byla podřízena generálnímu štábu. A tyto informace, kterým Stalin nevěřil, musel mít Žukov na stole předem. Jak lze za takových okolností blábolit: "S tím jsme nepočítali"?

Četl Žukov vůbec tyto zprávy? Nebo na ně také napsal: "Nepotřebuji to"?

A přesto jsem citoval jeho usnesení o zprávě o francouzském tažení wehrmachtu ve zkrácené podobě. V plném znění zněla: "Nepotřebuji ji. Uvedte, kolik paliva bylo spotřebováno na jedno kolové vozidlo.

To je idiot! Proč potřebuje spotřebu paliva u kolových vozidel?! Francouzský Blitzkrieg nebyl výsledkem kolových vozidel, ale tanků! Které většinou vůbec nedoprovázela pěchotní nákladní auta.

Mimochodem. Co udělal Žukov, když na jaře zjistil, že generální štáb nemá žádné záložní velitelské stanoviště? Nařídil ji postavit urychleně? Vůbec ne! Zjistil to, pokrčil rameny a obezřetně na to zapomněl.

Podle vzpomínek maršála Vasilevského teprve 22. června, 12 hodin po začátku německé invaze, začali naléhaví stavební dělníci (nebo jak se jim tehdy říkalo) kopat zeminu na nádvoří Lidového komisariátu obrany...

Ve skutečnosti jsem přečetl horu knih - většinu z nich napsali Žukovovi nadšení obdivovatelé - ale nikde jsem nenašel žádné konkrétní příklady jeho činnosti ve funkci náčelníka generálního štábu. Například memorandum Stalinovi o nutnosti urychleně nasadit výrobu obrněných vozidel na základě německých zkušeností. Nebo pokyny vojenským oblastem, aby aktivněji zaváděly vysílačky a lokátory. Nebo připomenutí nutnosti studovat zkušenosti wehrmachtu z posledních dvou let.

Jsou tam jen obecné fráze: pracoval neúnavně, odvedl skvělou práci, posílil bojeschopnost armády... Žádná konkrétnost. Jak Žukov posiloval bojovou připravenost armády, si už zhruba představit dokážeme: značně převyšovala Němce v počtu a kvalitě tanků, počtu letadel, Rudá armáda v prvním týdnu války utrpěla strašlivé ztráty, protože Žukov "nečekal", že Němci zaútočí s takovými silami, a to navíc v několika směrech.

Generální štáb ztratil kontrolu nad vojáky téměř okamžitě - protože radiostanic bylo mnohem méně, než bylo potřeba, a některé z těch, které se našly, neměly nabíječky, a dráty z první světové války přerežali němečtí sabotéři obyčejnými rýči. Tanky hořely v nesmyslných protiútocích - protože to nařídil Žukov...

29. června se Stalin a jeho nejbližší spolupracovníci dozvěděli o pádu Minsku nikoli z hlášení generálního štábu, ale ze zahraničního rozhlasového vysílání! Šli do generálního štábu - Stalin, Berija, Molotov, Malenkov a Mikojan. Dochovaly se Mikojanovy podrobné vzpomínky na tuto návštěvu. Stalin konečně vybuchl a nijak zvlášť nevybíravě položil přímou otázku: Co je to, kurva, za generální štáb, co je to za náčelníka generálního štábu, který je tak zmatený, že nemá žádné spojení s vojsky, nikoho nezastupuje a nikomu nevelí? Co je to za generální štáb bez komunikace?

Žukov se rozplakal. V pravém slova smyslu vyskočil do jiné místnosti, křičel a vzlykal... Tady měl Berija mrknout, tady měl povolat lubjanské vlčáky, aby tomu posranému "velkému stratégovi" dali za uši, strhali mu bohaté knoflíkové dírky a spustili ho na dno podstavce...

Fungovalo to! Stalin nechal našeho hrdinu na svobodě.

Podle mého názoru se Stalin ve své činnosti dopustil pouze tří zásadních přehmatů, udělal tři chyby, které já osobně nedokážu pochopit, vysvětlit ani odpustit: za prvé, přehlédl Chruščova, za druhé, dovolil, aby se

, že 29. června 1941 nestrhl Žukovovi knoflíkové dírky spolu s Stalin proto musel urychleně zřídit Stavku vrchního velitele, která na sebe vzala veškerou tíhu...

Žukovova protiofenzíva u Moskvy byla dalším neúspěchem "velkého velitele". Dobré bylo, že byl odvolán z vedení generálního štábu - Stalin přivedl zpět Šapošnikova. A Žukov - ne že by Žukov radil Stalinovi opustit Moskvu, ale podle vzpomínek Molotova i maršála Golovanova taková možnost existovala.

Konec úvodní části. Přečtěte si více:

- <https://www.litres.ru/129436/?lfrom=911591221>